CEARN KOMER

Part 1

WRITING SYSTEM

I Introduction

Cambodian, also known as Khmer, is the official language of the Kingdom of Cambodia and it is spoken by almost all Cambodians. Khmer is also understood by people in many bordering countries such as Thailand (in the eastern provinces of Buriram, Surin, and Srisket in the northern Thailand), in the Mekong Delta region of South Vietnam, and in southern Laos (Huffman, 1970).

Cambodian is the major modern representative of the Mon-Khmer language family which includes hundreds of related dialects scattered over most of mainland Southeast Asia. As for foreign influences on the language, the Khmer language has borrowed many words from Sankrit. With the advent of Theravada Buddhism at the beginning of the fifteenth century, Khmer began to borrow Pali words, and continues to use Pali as a major source of neologisms today (Huffman 1970). During the period of French domination, many French words were borrowed

into the language and have become a part of the colloquial language, as well as medical and technical terms. There is also a smattering of Chinese and Vietnamese loanwords in colloquial speech.

Unlike Thai, Vietnamese, and Lao, Khmer is non-tonal and has a high percentage of disyllabic words which are derived from monosyllabic bases by prefixation, and infixation. (Huffman, 1970)

II. Writing System

The Cambodian script (called *Khmer* letters) are all probably derived from various forms of the ancient Brahmi script of South India. The Cambodian script has symbols for thirty-three consonants, twenty-four dependent vowels, twelve independent vowels, and several diacritic symbols. Most consonants have reduced or modified forms, called sub-consonants, when they occur as the second member of a consonant cluster. Vowels may be written before, after, over, or under a consonant symbol.

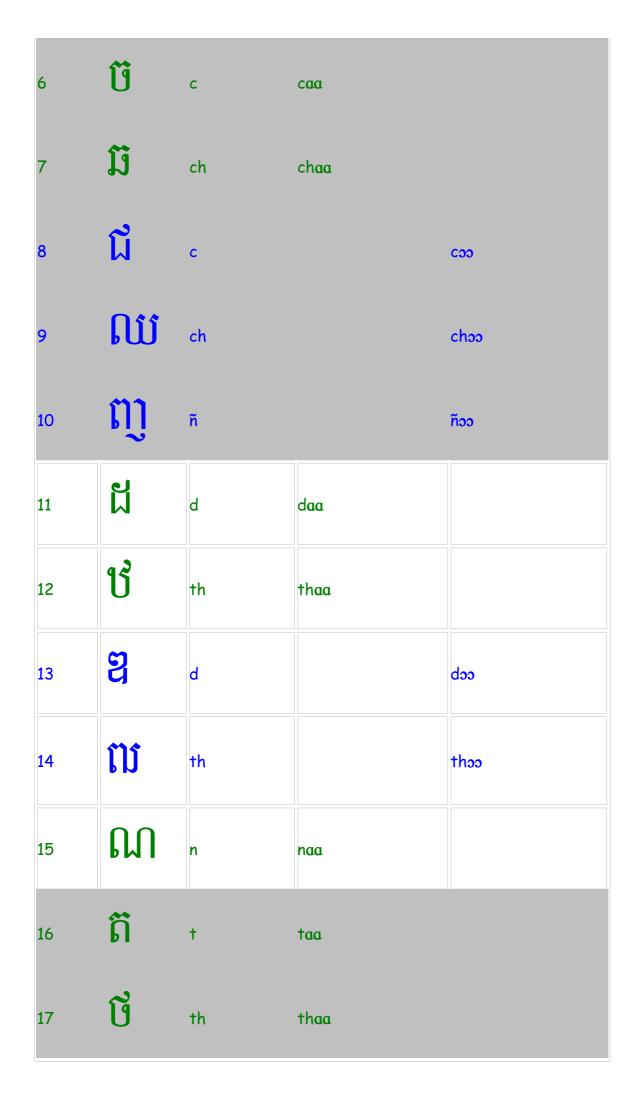
Some efforts to standardize Khmer spelling have been attempted, but inconsistencies persist, and many words have more than one accepted spelling. A two-volume dictionary prepared under the direction of the Venerable Chuon Nath of the Buddhist Institute in Phnom Penh is the standard work on Khmer lexicography.

Khmer is divided into three historical stages: Old Khmer (seventh to twelfth century A.D.), Middle Khmer (twelfth to seventeenth century A.D.), and Modern Khmer (seventeenth century to the present). It is likely that Old Khmer was the language of Chenla. The language of Funan was most probably a Mon-Khmer language. The earliest inscription in Khmer, found at Angkor Borei in Takev Province south of Phnom Penh, dates from A.D. 611. (Huffman, 1970)

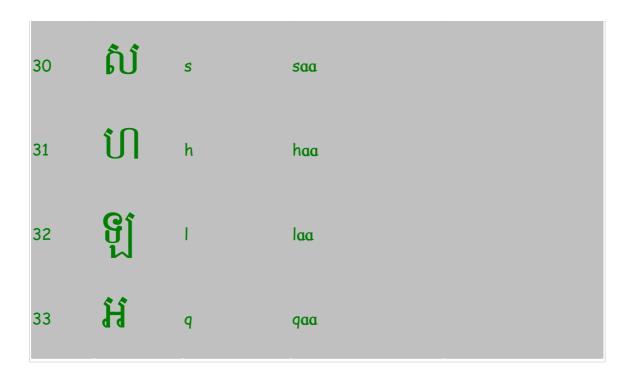
III. Consonant

There are thirty-three letters in the Cambodian writing system. They are arranged in five groups according to the position of the articulation, proceeding from the back to the front of the mouth, and a sixth group labeled as *miscellaneous*. The consonants in modern Cambodian are also divided into two categories or <u>series</u>. The first series is voiceless and the second series is voiced (sometimes are called light voiced and heavy voiced). The table below provides the symbol of all consonants sounds in IPA symbol with the first and second series sound. (Huffman, 1970)

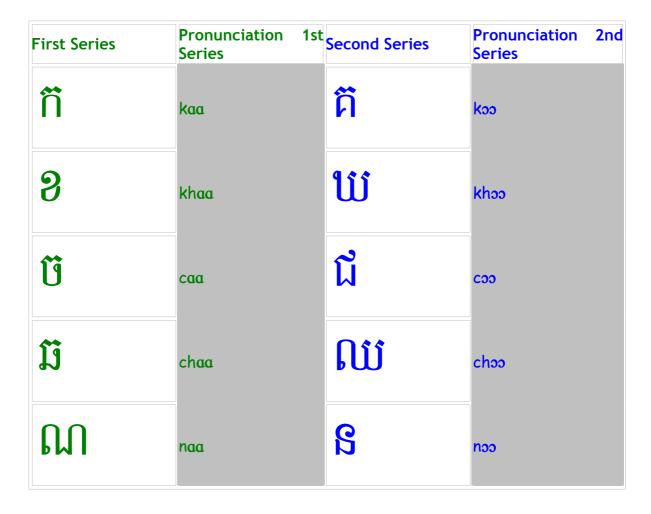
Num	Consonants	IPA	Pronunciation 1st Series	Pronunciation 2nd Series
1	ñ	k	kaa	
2	8	kh	khaa	
3	ព	k		koo
4	w	kh		khoo
5	ង	ŋ		ກວວ

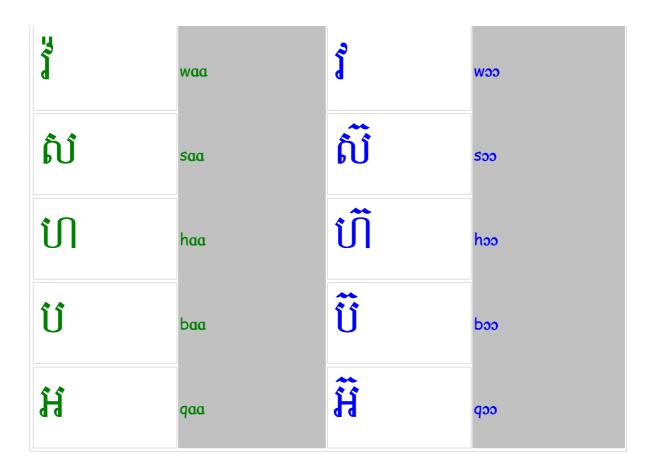
18	8	t		too
19	ü	th		thoo
20	S	n		noo
21	ប	b	baa	
22	ũ	ph	phaa	
23	n	p		роо
24	រាំ	ph		phoo
25	ម	m		moo
26	យ	у		уээ
27	រ	r		roo
28	ល	1		loo
29	3	w		woo

As mentioned above, the consonants in modern Cambodian have two series. The first series is voiceless and the second series is voiced (sometimes are called light voiced and heavy voiced). Here is a table to compare the two different sounds in the first and second series.

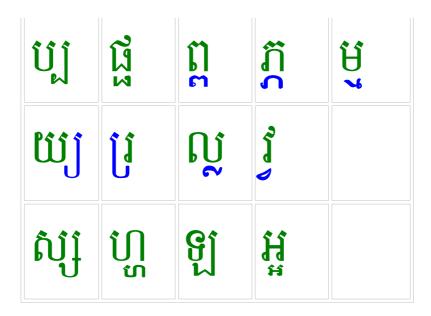
ដ	daa	8	doo
ឋ	thaa	ព្រ	thoo
ត <mark>៌</mark>	taa	B	too
ថ	thaa	រី	thoo
រើ	phaa	រា	phoo
ឲ្យ	laa	ល	ါသ
រ្ <u>ឋ</u>	ηαα	ង	ກູວວ
ກ ູ່"	ñaa	ij	ñoo
ប៉ី	paa	n	роо
ម៉	maa	ម	moo
ប៉េ	yaa	យ	уээ
Ï	raa	i	roo

IV. Sub-consonant

When two consonants are pronounced consecutively within a word, the second consonant's symbol is written in a special sub-consonant form which is placed below the first consonant. The sub-consonant always follows the consonant in the pronunciation. The form of the sub-consonant is in most cases a smaller version of its consonant version but some look completely different from the superscript. The tables provided here are the lists of the sub-consonant and the consonant. (Huffman, 1970)

V. Vowels

The Cambodian vowel may consist of one or a combination of elements written before, above, below, or after the initial consonant. There are 24 vowels in Khmer. Since the abstract vowel (aa) is embedded in a consonant, there are only 23 vowels shown in the table below. The pronunciation of a vowel in Khmer is determined by the series of the initial consonant that it accompanies. Click on the vowels to listen to their pronunciation and practice with the consonants.

The pronunciation of a vowel in Cambodian is determined by the two series of consonants (first and second series). Examples of how to pronounce a vowel with the first and second series consonant are found in the <u>Vowels</u> page. The table below provides the symbol of all vowel sounds in IPA symbol with the first and second series sound. (Huffman, 1970)

Vowal Symbol	Name of Vowel in	Vowel		
Vowel Symbol	IPA	First Series	Second Series	
X	Sraq aa	aa	၁၁	
X 1	Sraq aa	aa	iə	

X	Sraq e	e	
X	Sraq əy	әу	ii
X	Sraq ə	Э	1
X	Sraq ə i	∋ ŧ	11
X	Sraq o	o	u
X	Sraq ou	ou	uu
X	Sraq uə	uə	ШӘ
î X	Sraq aə	аә	99

îX	Sraq 10	1 9	1 9
î X]	Sraq iə	iə	iə
î X	Sraq ei	ei	ee
ĭX	Sraq ae	ae	EE
ìX	Sraq ay	ау	ŧy
î X 1	Sraq ao	ао	00
îXi	Sraq aw	aW	1W
X	Sraq om	om	um

	Sraq am	am	um
Xi	Sraq am	am	o š m
X:	Sraq ah	ah	ešh
X:	Sraq oh	oh	uh
î X:	Sraq eh	eh	ih
î X 1:	Sraq ah	ah	uh

VI. Independent Vowel

Independent vowels are known as /sraq $p_{\tilde{1}}\tilde{n}$ tuə/ (complete vowel) becasue they incorporate both an initial consonant and a vowel. In the table below, independent vowel from 1 to 5 and 10 to 11 include an initial /q-/ and are listed in the official dictionary along with other words that are spelled with an initial H and the equivalent vowel. Independent vowel 6 and 7 include an

initial /r/ and are listed in the official dictionary along with an initial $\bf 1$ and the equivalent vowel. Independent vowel 8 and 9 includes an initial /l/ and are listed in the official dictionary along with an initial consonant $\bf 0$. (Huffman, 1970)

Independent Vowels	Name Independent Vowels	of Value of Independent Vowels
ព័	sraq ə	qə
រ្គាំ	sraq əy	qəy
3	sraq o	qo
3	sraq ao	qao
3	sraq əw	qəw
ប្	sraq r i k	r±k
ij	sraq r#	r#
ij	sraq l±k	l±k
ij	sraq l u	111

ħ	sraq ae	qae
	sraq ay	qay

VII. Diacritic (Huffman, 1970)

1. The Bantaq បន្តព់(')

Diacritic Bantaq occurs on the top of the final consonant of a syllable and it is used to shorten the vowel of that syllable. All Khmer consonant there is an inherent vowel. The inherent vowel for first series consonant is /aa/ and second consonant is /aa/.

- a. In a syllable with invisible vowe, bantaq signalls the short inherent vowel. Froexample, vowel /aa/ change to /a/ after afirst series consoant, and /ɔɔ/ change to /u/ or /ŭə/ after the second series consonant.
- b. The vowel (-1)/aa/ followed by the Bantaq (') will pronounced shorter /a/ after the first series consoant and after the second series consonant, vowel (-1) /aa/ is pronounced /oa/ or /ea/.

2. Trəysap ត្រីល់ព្ធ ()

Traysap is used to convert four of the first series consonants \tilde{W} \tilde{W} \tilde{U} and \tilde{H} which have no second series counterpart to the second series consonant \tilde{W} \tilde{W} \tilde{U} and \tilde{H} .

- 3. Mousekatoan មូសិកិទន្ត (")

 - b. Mousekatoan is used to convert a first series consonant U to \ddot{U} and from which \ddot{U} has the conterpart in the second series Ω .

- 4. Sanyok-sanha សំយោធសញ្ញា (ំ)
 - a. Sanyok-sanha has the same value as the (- 1). It is used in a certain words which borrowed from Pali or Sakrit. Usually, if the final consonant is silent, the words can be spelled with different way.
 - b. If the sanyok-sanha plus a final li, it is pronounced (ai) in the first series and (ei) in the second series.
 - c. If the s sanyok-sanha plus a final ($\frac{1}{2}$) /r/, it is pronouced ($\frac{1}{2}$).
- 5. Robaat 订明 ()

Robaat is the reflex of an origanal /r/ in Sanskrit words.

- a. In most words, when the (robaat) occurs over a final cononant, both the consonant and the robaat are not pronounced.
- b. In some cases, the effect of the robact is to change the vowel/ ∞ / to / ∞ /.
- c. When the robaat appears over a medial consoant, the robaat is pronouced.

VIII. Punctuation (Huffman, 1970)

1. Khan (1)

This is Cambodian full stop. It occurs less frequently than the full stop in English. It can be at the end of a single sentence or several sentences dealing with a single topic.

2. baariyaosaan (🖞)

baariyaosaan is a full stop that marks the the entire end of a chapter or an entire text.

3. Laq (1N1)

Laq is used to indicate et cetera.

4. Leiktoo ())

Leiktoo is used to indicate that the word or phrase after which it occurs is to be repeated.

The 33 consonants are divided into two series: First series and Second series

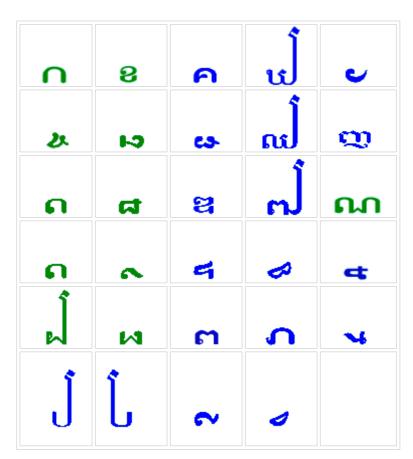

- The green consonants are the first series consonants and the blue consonants are the second series consonants.
- All Khmer consonant, there is an inherent vowel. The inherent vowel for the first series consonant is (\hat{H}) /qq/ and the second series consonant is (\hat{H}) /qq/.
- ***Each Cambodian consonants has a sub-consonant version, except the consonant " ပြုံ " which has no sub-consonant.
- Consonant " [1] " has two sub-consonants. You will find the uses of each sub-consonant in the sub-consonant.
- ***When two consonants are pronounced consecutively within a word, the second consonant is written in a special sub-consonant form below the first consonant. There is a link to Cambodian sub-consonants below.

- The first series consonants " \mathring{U} " and " \mathring{U} " have the same pronunciation. The words that are borrowed from Sanskrit are more often used with consonant \mathring{U} . You can look at the example of this word by clicking on the consonant in the chart above.
- The second series consonants" $\widehat{\mathfrak{U}}$ " and " $\widehat{\mathfrak{W}}$ " have the same pronunciation.
 - The consonant " III" is rarely used. You can look at the example of this word by clicking on the consonant in the consonant chart above.
- There are some <u>diacritics</u> that are used to change the first series consonant to the second series and vice versa.
- **Cambodian has a great variety of attractive and artistic styles. The Cambodian round style letters are generally used for titles, proper names and inscriptions on signs and public buildings.

Sub-consonants

The 33 sub-consonants are divided into two series: First series and Second series.

Note:

- When two consonants are pronounced consecutively within a word, the second consonant is written in a special sub-consonant from below the first consonant.
- o The sub-consonants are called (coon) of consonant "consonant feet".
- The form of sub-consonant in most cases a smaller version of consonant, but without the top part of consonant which is called (saq) (hair) of consonant.
- o The combination of consonant and the sub-consonant is called (pcion domruot).
- o Initial clusters are called (pcuñ cneɔ̃q psam)
- o Medial clusters are called (pcuñ cneog pñao coon)
- o The sub-consonants are used as initial clusters and medial clusters.
- When there is a consonant cluster, (including both an initial consonant and its sub-consonant), the vowel symbols are written around the consonant cluster (either before, above, or after the consonant cluster, and in some cases a combination of these). In all cases, however, the vowel is pronounced after the consonant cluster.

CAMBODIAN ROUND STYLE LETTERS

The Cambodian alphabet has a great variety of attractive and artistic styles. Shown above are the Cambodian letters in "round style" which are generally used for titles, proper names and inscriptions on signs and public buildings. The term used by the general public for this style of script is "qaqsaa chlaq".

The Bantaq

Diacritic Bantaq បន្តក់(')

Diacritic Bantaq occurs on the top of the final consonant of a syllable and it is used to shorten the vowel of that syllable. All Khmer consonant there is an inherent vowel. The inherent vowel for first series consonant is /aa/ and the second series consonant is /aa/.

a. In a syllable with invisible vowel, bantaq is used to shorten the inherent vowel. Froexample, the inherent vowel /aa/ changes to /a/ after the afirst series consonant, and the inherent vowel /aa/ changes to /u/ or /u/ after the second series consonant.

Example

	Wod No Bantaq			ord With Banto	aq
លិក	saak	to shed the skin	លិក់	sak	hair
ប៊ប	c <mark>aa</mark> p	hoe	ប៊ប់	cap	to finish
ពីពី	kaak	to freez	<mark>ក</mark> ាក់	kak	to deposit
កាង	kaan	circle	កដ់	kaŋ	bicycle

ប់ក	b <mark>aa</mark> k	to peel	បក់	bak	to blow
លប	loop	fish trap	លប់	lup	bird trap
លក	look	to channel	លក់	lŭək	to sell

b. The vowel (-1)/aa/ followed by the Bantaq () will pronounced shorter /a/ after the first series consoant and after the second series consonant, vowel (-1)/aa/ is pronounced /oঁ>/ or /ĕ>/

Example

Wod No Bantaq			\	Vord With Bant	aq
កាប	laap	cable	កាប់	lap	to chop
ចាប	caap	bird	ចាប់	c <mark>a</mark> p	to grab or to arrest
ខាត	khaat	to lose (something)	ខាត់	khat	to polish
មាន	mion	to be rich	មាន់	m <mark>ŏ</mark> ən	chicken
ពាក្យ	p <mark>ci</mark> q	word	ពាក់	p <mark>ĕə</mark> q	to wear
គាត	kiət	to wrap around	គាត់	k <mark>ŏ</mark> ət	he

Treysap

Diacritic Trəysap ត្រីល់ព្វ () and Kbiəs Kroam (ុ)

Traysap and Kbias Kroam are used to convert four of the first series consonants $\hat{\mathbf{N}}$ $\hat{\mathbf{U}}$ $\hat{\mathbf{U}}$ and $\hat{\mathbf{H}}$ which have no second series counterpart to the second series consonant $\hat{\mathbf{N}}$ $\hat{\mathbf{U}}$ $\hat{\mathbf{U}}$ and $\hat{\mathbf{H}}$, so that the vowel used with this consonant are pronounced with the second series value.

Example:

Wo	rds Without Tra	eysap	Word With Trəysap or Kbiəs Kroam		
លប់	sap	to pump air	លិប់	sop	deeply
ស៊ី	Səy		តី ប្ញ ស៊ី	sii	
ហោរ	hao	fortune teller	ហ៊ោ	hoo	shout
ប៉ុត្រ អី or	bot	children	ប៊ុត	but	name of yellow gem
or or	q <mark>ə</mark> y or qw <mark>ə</mark> y	what	Ä	qii	exclamatory

Note:

"Trəysap" and "kbiəs kraom" are used to transform first series consonants into second series consonants when these consonants are used with the following vowels 1^{2} 1 .

kbiəs kraom " , " is used in lieu of Trəysap when consonants are used with the following vowels:" , while "Trəysap" is used consonants are used with the following vowels: "] , "] ".

Mousekatoan

Diacritic Mousekatoan មូសិកិទន្ត (")

- a. Mousekatoan is used to convert six of the second series consonants $\mbox{$\sharp$}$ $\mbox{$\mathfrak{N}$}$ $\mbox{$\mathfrak{S}$}$ $\mbox{$\mathfrak{S}$}$ which has no second series counterparts to first series consonants $\mbox{$\sharp$}$ $\mbox{$\mathfrak{N}$}$ $\mbox{$\mathfrak{S}$}$ $\mbox{$\mathfrak{S}$}$ and $\mbox{$\mathfrak{S}$}$
- b. Mousekatoan is used to convert a first series consonant ${\bf U}$ to ${\bf U}$ and from which ${\bf U}$ has the conterpart in the second series ${\bf U}$.
- c. Kbiəs kraom " ," is used in lieu of mousekatoan when consonants are used with the following wovels:" ".

Example:

Words	Words Without Mousekatoan			Word With Mousekatoan		
ងា	ŋiə	title	ង្ប៉	ŋaa	sound of baby cry	
ญำ	ñoĕm	hammer	ញ្ចាំ	ñam	eat	

បុណ្យ	bon	festival	ប៉ុន្សាន	ponmaan	how (much) or (many)
មមែ	тотєє	the year of horse	ម៉ែ	mae	mother
យាង	yiəŋ	go (royal vocabulary)	យ៉ាង	yaaŋ	kind
រំរ	ree	(no meaning)		rae	mineral
11	wiə	to fight	វ៉ូងវ៉ាង	wouŋwaŋ	boast

Sanyok Sanha

Diacritic Sanyok Sanha លំយោគិសញ្ញា (ំ)

- a. Sanyok-sanha has the same value as the (-1). It is used in a certain words which borrowed from Pali or Sakrit. Usually, if the final consonant is silent, the words can be spelled with different way.
- b. If the sanyok-sanha plus a final $\, \mathbb{U}$, it is pronounced (ai) in the first series and (ei) in the second series.
- c. If the s sanyok-sanha plus a final (1)/r/, it is pronouced (oa).

Example:

Words	Without T	rəysap		With Sanyok	-รลกัล
វវត្តិ	saq	rank	ស័ក្តិ	saq	rank
ទព	toop	(no meaning)	ទ័ព	toap	Military
វាង	wiəŋ	detour	វីង ឬ វាំង	waŋ	royal palcace
សមយ	saqməy	do not have meaning	សម័យ	saqmai	modern
ជីវ	coo	emboidery	ដូរ	coa	plastic, gum
ទំពរ	tumpoo	(no meaning)	ទំព័រ	tumpoa	page

Robaat

Diacritic Robaat របាទ ()

Robaat is the reflex of an origanal /r/ in Sanskrit words.

- a. In most words, when the (robaat) occurs over a final consonant, both consonant and the robaat is not pronounced.
- b. In some cases, the effect of robact is to change the vowel/ ∞ / to / ∞ /.
- c. When robaat appears over a medial consonant, it is pronouced.

Example:

Words Without Robaat			Word With Robaat		
មាធា	miəkiə	(no meaning)	មាត៌ា	miəkiə	path
បរិប្	baaribou	(no meaning)	បរិប្ចូណិ	baaribou	plenty
ធម	thoom	(no meaning)	ធមិ	thoer	dhama
អាថកំបាំង	qaatkamb a ŋ	(no meaning)	អាថិកំបាំង	qaatkamb a ŋ	mistry
ពតមាន	poot mien	(no meaning)	ពតិមាន	poe daa mien	News or Information

Punctuation

1. Full and Partial Reduplication Sign Leiktoo (\ref{eq})

Leiktoo is used to indicate that the word or phrase after which it occurs is to be repeated.

Words Without Leiktoo		Word With Leiktoo			
ព្ជេង	kmeiŋ	kid	ក្មើងៗ	kmeiŋ kmeiŋ	kids
ព្ចិច	touc	small	ត្ល ប៉	touc touc	very small
ចាស់	cah	old	ចាស់ៗ	cah cah	very old

Note: the words ($\S1\S1$ means others in English) is not allowed you to leiktoo.

2. Punctuation Khan (1)

This is Cambodian full stop. It occurs less frequently than the full stop in English. It can be at the end of a single sentence or several sentences dealing with a single topic.

3. Punctuation Baariyaosaan (11)

baariyaosaan is a full stop that marks the the entire end of a chapter or an entire text.

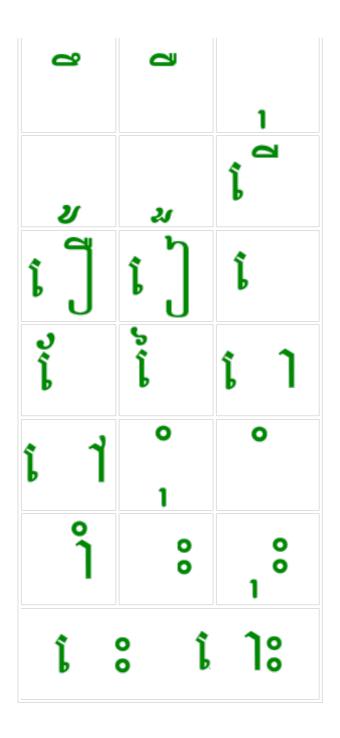
4. Punctuation Lag (101)

Laq is used to indicate et cetera.

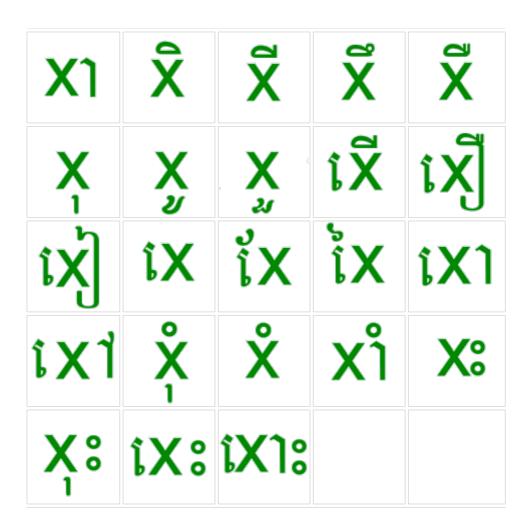

The Cambodian vowel may consist of one or a combination of elements written before, above, below, or after the initial consonant. There are 24 vowels in Khmer. Since the abstract vowel (aa) is embedded in a consonant, there are only 23 vowels shown in the table below. The pronunciation of a vowel in Khmer is determined by the series of the initial consonant that it accompanies. Click on the vowels to listen to the pronunciation of them and practice with the consonants.

Vowel Positions

ស្រះពេញត្

Independent Vowels

Note:

Independent vowels are known as /sraq pɨñ tuə/ (complete vowel) because they incorporate both an initial consonant and a vowel. Independent vowels \hat{n} \hat{n} \hat{n} \hat{n} \hat{n} \hat{n} \hat{n} \hat{n} \hat{n} and \hat{n} include an initial /q-/ and are listed in the official dictionary along with other words that are spelled with an initial \hat{n} and the equivalent vowel.

- Independent vowel U and U include an initial /r/ and are listed in the official dictionary along with an initial I and the equivalent vowel.
- Independent vowel $\mathfrak Q$ and $\mathfrak Q$ includes an initial /I/ and are listed in the official dictionary along with an initial consonant $\mathfrak Q$.

Khmer Number

យើងរៀនលេខខ្មែរ

យើងរៀនលេខខ្មែរ

- \blacksquare Cambodian numeral system based on five. From 6 to 9 is form by 5+1, 5+2, 5+3, and 5+4.
- Number 7 is pronouced (prampii) in reading or formal speech; in mormal speech it pronounced (prampil).

Ordinal Number

យើងរៀនលេខខ្មែរ

Khmer Ordinal Number

Number	Khmer	
0	ល្ងទ	soun (0)
9	ម្ចុំ យ	muəy (1)
ெ	ពីរ	pii (2)
ព	ប៊ី	bəy (3)
G	បូន	buan (4)
ی	ប្រាំ	pram (5)
a	ប្រាំមួយ	pram-muəy (6)
n	ប្រាំពីរ	pram-pii (7)
G	ប្រាំប៊ី	pram-bəy (8)
8	ប្រាំប្អូន	pram-buən (9)
90	ដប់	dap (10)

99	ដប់មួយ	dap muəy (11)
p 0	ម្រែ	meph _t y (20)
ტ9	ម្លៃមួយ	meph ₁ y muəy (21)
៣០	សាមសិប	saamsop (30)
៣១	សាមសិបម្វយ	saamsəp muəy (31)
© 0	លែលិប	saesəp (40)
69	លែលិបម្ងួយ	saesəp muəy (41)
6 0	ហាសិប	haasəp (50)
ر وي	ហាសិបម្ចូយ	haasəp muəy (51)
0 6	ហុកសិប	hoksəp (60)
99	ហុកសិបម្វយ	hoksəp muəy (61)
n 0	ចិតសិប	cətsəp (70)
៧១	ចិតសិបម្ចយ	cətsəp muəy (71)
G 0	ប៉ែតសិប	paetsəp (80)
៨១	ប៉ែតសិបម្មួយ	paetsəp muəy (81)
& 0	កៅសិប	kawsəp (90)

69	កៅសិបម្វយ	kawsəp muəy (91)
900	ម្ ល រយ	muəy rəəy (100)
909	តិពារពាតិពា	muəy rooy muəy (101)
9.000	ម្ទុយពាន់	muəy pŏən(1,000)
90.000	ម្ទុយម៉ឺន	muəy məɨn (10,000)
900.000	ម្ទុយសែន	muəy saen (100,000)
9. 000. 000	ម្ទុយលាន	muəy liən (1,000,000)

- $^{\mbox{\tiny M}}$ Cambodian numeral system based on five. From 6 to 9 is form by 5 + 1, 5 + 2, 5+3, and 5+4.
- Number 7 is pronouced (prampii) in reading or formal speech; in mormal speech it pronounced (prampil).
- 10,000 (muəy məɨn) also can be counted as (dap pŏən).
- 100,000 (muəy saen) can be counted as (dap məɨn) or (muəy rəəy pöən)
- From 11-19 the numbers are pronounced in two different forms, the written and a colloquial.
- In Cambodian numerals involving four or more symbols, a period is placed after every three symbols, counting from the right.

Khmer Cardinal Number

យើងរៀនលេខខ្មែរ

Khmer Cardinal Number

The partical " $\frac{3}{9}$ " is used to place in front of ordinal number in order to change the ordinal number to Khmer cardinal number.

Example:

Number	Ordinal Number			Cardinal Number
9	ម្ចុ ឃ	muəy (1)	ទីមួយ	tii muəy (1st)
b	ពីរ	pii (2)	ទីពីរ	tii pii (2nd)
ព	ប៊ី	bəy (3)	ទីប៊ី	tii bəy (3nd)
۵	ប្អូន	buan (4)	ទីប្អូន	tii buən (4th)
ິເ	ប្រាំ	pram (5)	ទីប្រាំ	tii pram (5th)

- Cambodian numeral system based on five. From 6 to 9 is form by 5 + 1, 5 + 2, 5+3, and 5+4.
- Number 7 is pronouced (prampii) in reading or formal speech; in mormal speech it pronounced (prampil).
- 10,000 (muəy məɨn) also can be counted as (dap pŏən).
- 100,000 (muəy saen) can be counted as (dap məɨn) or (muəy rəəy pöən)
- From 11-19 the numbers are pronounced in two different forms, the written and a colloquial.
- In Cambodian numerals involving four or more symbols, a period is placed after every three symbols, counting from the right.

Spoken Khmer Number

យើងរៀនលេខខ្មែរ

Spoken Khmer Number from 11 to 19

From 11-19 the numbers are pronounced in two different forms, the written and a colloquial.

Num	Khmer	Written Pronunciation	Colloquial
99	ដប់ម្ហូយ	dap muəy	muəy dandap
9 ២	ដប់ពីរ	dap pii	pii dandap
9 M	ដប់ប៊ី	dap bəy	bəy dandap
96	ដប់ប្អូន	dap buən	buən dandap
200	ដប់ប្រាំ	dap pram	pram dandap
99	ដប់ប្រាំមួយ	dappram muəy	pram muəy dandap
9 ₁₁	ដប់ប្រាំពីរ	dap pram pii	prampil dandap
១៨	ដប់ប្រាំប៊	dap pram bəy	pram bəy dandap
98	ដប់ប្រាំប្អូន	dap pram buən	pram buen dandap

Cambodian numeral system based on five. From 6 to 9 is form by 5 + 1, 5 + 2, 5 + 3, and 5 + 4.

Number 7 is pronouced (prampii) in reading or formal speech; in mormal speech it pronounced

(pramp₁l).

- 10,000 (muəy məɨn) also can be counted as (dap pŏən).
- 100,000 (muəy saen) can be counted as (dap məɨn) or (muəy rəəy pöən)
- In Cambodian numerals involving four or more symbols, a period is placed after every three symbols, counting from the right.

CAMBODIAN CURRENCY

ប្រាក់រៀល កម្ពុជា

CAMBODIAN CURRENCY

Cambodian has its own currency.

ក្រីរ	វាសប្រាក់	NOT	ΓES
១០០ រៀល	២០០ រៀល	៥០០ រៀល	9.000 រៀល
២• ០០០ រៀល	៥.000 រៀល	90.000 រៀល	២០•០០០ រៀ ល
៥០•០០០ រៀ	900•000 រៀល		

900 រៀល

ខាងមុខ

ខាងក្រោយ

២០០ រៀល

ខាងមុខ

ខាងក្រោយ

២០០ រៀល

ខាងមុខ

ខាងក្រោយ

9.000 រៀល

ខាងមុខ

ខាងក្រោយ

ជ 000 រៀល

ខាងមុខ

ខាងក្រោយ

៥.000 រៀល

ខាងមុខ

ខាងក្រោយ

90.000 រៀល

ខាងមុខ

Fig. 0206879

តិក្រុងជំនួក

ខាងក្រោយ

២០.០០០ រៀល

ខាងមុខ

ខាងក្រោយ

៥០.០០០ រៀល

ខាងមុខ

ខាងក្រោយ

900.000 រៀល

ខាងមុខ

ខាងក្រោយ

Part 2

MITTINGS 1 CONVERSATION

Unit 1

Common Form of Addressing People with Formal and Informal

Pronoun	Khmer	Word Substitute Pronoun	IPA	How to use	
I	00	2°	kñom	Refer to yourself	
	ိ	អញ	qañ	It can be only used with very close friend. Otherwise is an impolite word - too informal and agressive.	
you		អ្នក	nĕəq	Address to people who is approximately at the same age (You).	
	you	អ្នក	បង	baaŋ	Address someone who is approximately at the same age or older. (<i>older brother</i> or sister).
		លោក	look	Address to some one in a formal used (Mr.).	

		នាង	niəŋ	General use, address by older lady to younger lady
		កញ្ញា	kaññaa	Address to young unmarried lady in a formal used (Miss.)
		អ្នកនាងកញ្ញា	nĕəq niəŋ kaññaa	Address to young unmarried lady. For formal used (Miss.).
		បងស្រី	baaŋ srəy	Address to someone who is approximately at the same age or older than you (older sister).
she	នាង	ប្អូនស្រី	pqoun srəy	Address to someone who is younger than you (younger sister).
		លោកស្រី	look sray	Address to some one in a formal used (Mrs.).
		ម៊ីង	miiŋ	Address to someone who is older than you (aunt).
		អ៊ុំស្រី	qum srəy	Address to someone who is much older than you (great aunt).
		លោកជំទាវ	look cumtiaw	Address to a high status lady in a respectful maner and in formal used (Her Excellency).

	គាត់	kŏət	Address to all adults.
	អ៊ីបូ	nĕəq	■Commonly use. It refer to all adults.
	បង	baaŋ	Refer to someone who is approximately at the same age or older than you (brother)
	បងប្រុស	baaŋ proh	Refer to someone who is approximately at the same age or older than you (brother)
he	ij	puu	Refer to someone who is older than you (Uncle)
	អ៊ឹប្រុស	qum proh	Refer to someone who is much older than you (Uncle)
	លោក	look	Mr. commonly use.
	ឯកឧត្តម	qaeq qutdom	His Excellency, Refer to a high status gentleman and It is a formal use.
	លោកឯកឧត្តម	look qaeq qutdom	Address to a high status gentleman in a respectful maner and it is a formal used (His Excellency).
it	វា	eiw	Refer to children. Refer to animal. address to people but in a non face-to-face.
	យើង	yəəŋ	Commonly use for (we).
we	ព្ទកលើង	puəq	■A group of people.
Alecci	ព្ធកិច្ចេ	puəq kee	Agroup of people. (they).
they	ព្ទុកគេទាំងអស់	puəq kee tĕəŋ qah	A group of people (They all)

Note:

In Khmer tradition, It is important to address people by using the titles or word that sustitute pronounce in the table above at the very begining of the converstation. The addressing words should be at the beginning or end of phrase. Because these words could express the respect of

the speaker to the listeners. For example, in the greeting phrase "How are you?", it would be more polite to say "How are you baaŋ? [cuum riəp suə baaŋ]" or "baaŋ how are you?[baaŋ cuum riəp suə]".

In Khmer, people use titles such as word like Mr., Mrs. and Miss much more than in America, when speaking to people of the same age and social status. It is customary to use the title (look) in front of the first name of the person to who you are speaking. In formal situations the first and last names are used, preceded by the words Mr. (look), Mrs., (look sray), or Miss (kaññaa).

In Khmer the family name come first and the given name or first name comes last unlike in English. In speaking to Europeans the Khmer often use the title look with the first name of the person being addressed. Thus if your name is Paul Henry, you might be called look Paul or look Paul Henry. But it would not seem quite natural for Cambodian to call Paul alone.

Lesson 1: Greeting Phrases and Polite Responses ម្យៀនទី១: ប្រយោគគួរសម និង ការឆ្លើយតប

In this lesson you will learn how to greet people properly according to their genders and ages in a polite way.

Listen to the Greeting below

Greeting	Response by a man	
ជំរាបស្ងរ	បាទ ជំរាបស្ចរ	
cum riəp suə Hello	baat cum riəp suə	

Listen to the Greeting below

Greeting, you	ung to the old person	Response by the older person	
ជំរាបសួរ លោកអ៊ុំ		បាទ ជំរាបសួរ	
cum riəp suə look qum	Hello	baat cum riəp suə "Hello	

Listen to the Greeting below

Greeting, young to very old man	Response by old person
ជំរាបស្ងរ	លើកដៃថ្វាយព្រះ

លោកតា			
cum riəp suə look taa	Hello	ləək-day thway- prĕəh	Hello

Listen to the Greeting below

Greeting		Response by a man	
ស្ចុស្តី បាទ		បាទ ស្ចស្តី	
sua sday	Hello	baat suə sdəy *Hello	

Listen to the Greeting below

Greeting	Response by a lady		
ជំរាបស្ចរ	ចាស ជំរាបស្ងរ		
cum riəp suə Hello	caa cum riəp suə		

Listen to the Greeting below

Greeting from the same age		Response by a lady same age	
ស្ទូស្តី		ចាស ស្ចស្តី	
suə sdəy	Hello	caah suə sdəy #Hello	

Lesson 2: Meeting Friend on the Street ជួបមិត្តភក្តិតាមផ្លូវ

Listen to the Whole Conversation

លោកចនៈ ទៅណាហ្នឹង សុខ ?

In this lesson you will learn how to greet in a traditional way. John and Sok are friends. John meets sok on the street, when he is on his way to te market and John invites Sok to the market with him.

លោកសុខៈ ទៅណោះ មួយភ្លែត។ ចុះចនទៅណាដែរ?

លោកចនៈ ទៅផ្សារ ។ ប្រញ៉ាំប់បន្តិច លាសិនហើយណា។

លោកសុខាៈ បាទ ។

Khmer	Aid to Listening	English
ទៅណាហ្នឹង សុខ 🤊	tɨw naa nɨŋ sok ?	Where are you going Sok?
ទៅណោះ មួយភ្លែត។ ចុះចនទៅណាដែរ :	tɨw noh muəy plɛɛt. coh tɨw naa John dae?	
ទៅផ្សារ ប្រញ៉ាប់បន្តិច លាសិនហើយណា។	tɨw psaa. broñap	go to the market. I am in a hurry. Bye bye now.
បាទ	Baat	Yes

Note:

**In spoken, the subject of a sentence sometime is not as important as in English. For example:

Spoken Language
Spoken Langua

លាសិនហើយណា។

ខ្ញុំលាសិនហើយណា។

- ***The greeting phrase " ទៅណាហ្ទឹង សុខ ?" is very common in spoken Khmer. This greeting is a short form of "លោកសុខអញ្ជើញទៅណា?" which is formal.
- ***The particle "ណា" in greeting phrase "ទៅណាហ្ទឹង សុខ ? " is an interrogative adjective. It is used to form a question requiring specific information. The full form of particle "M1" in the interrogative adjective is "ama".
- ***Phrase "លាសិនហើយណា" is a short form of phrase "ខ្ញុំលាសិនហើយណា"
- **The particle "ណា " in phrase "លាសិនហើយណា" is a final hortatory particle. It is used at the end of imperative sentences to soften the command or to solicit compliance. You can learn how learn how to use "M" in the grammar page in this unit.

Lesson 3: Meeting Old Friend

មេរៀនទី៣ៈ ជួបមិត្តចាស់

▼In this lesson you will learn how greet friend who has not met for a long time.

Listen to the Whole Conversation

លោក ផលៈ ស្ចូស្តី សុខា

ចាស ស្វស្ដីផល លោកស្រីសុខាៈ យ៉ាងម៉េចហើយ ?

លោក ផលៈ អត់អីទេ ចុះសុខា 🤈

លោកស្រីសុខាៈ ធម្មតា

Khmer	Aid to Listening	English
ស្ចស្តី សុខា	suə sdəy sokha	Hello or Hi Sokha.

ចាស ស្ចស្តីផល យា៉ងម៉េចហើយ?	caah suə sdəy, Paul. yang meich haəy ?	Hello or Hi, Paul. How is everything?
អត់អ៊ីទេ ចុះសុខា?	qαt qii tee. coh sokha	I am fine (I am o.k), and Sokha?
ធម្មតា	thŏəmmədaa	As usual

Note:

- The phrase (អត់អ៊ីមេ) is literally means (Nothing) or (Nothing wrong)
- The question (យ៉ាងម៉េចហើយ?) is a short form of question (អ្នកយ៉ាងម៉េចហើយ?)
- The response partical ប៉ាល់ (caah) by women is a polite acknowledgment of aprevious utterance speech by other speakers, whether the previous utterance was a statement or a question. Following a question, the occurrence of a response particle as the sole constituent of the response implies affirmation.
- A negative reply is indecated by a response particle followed by the negative final particle is (iii) or by is alone.
- In exchange between equals, response particles tend to be dis continued after theinitial exchanges.
- The exchange between a superior and an inferior, resonse particles tend to be used through the exchange by the inferior, but may be discontinued or not used at all by the superior party in the exchange.
- Response particles usually occur with a falling intonational countour.

Lesson 4: Back from Work in the Province

មេរៀនទី៤ៈ ត្រឡប់ពីធ្វើការតាមខេត្ត

Listen to the Whole Conversation

លោកស្រីធីតាៈ សុខសប្បាយទេ សន ?

លោក សនៈ បាទ សុខសប្បាយ។ ចុះធីតា វិញ ?

លោកស្រីធីតាៈ ចាស សុខសប្បាយ ប៉ុន្តែរវល់មែនទែន។

លោក សនៈ ខ្ញុំ ក៏អញ្ចឹងដែរ ។

Khmer	Aid to Listening	English
សុខសប្បាយទេ សន ?	sok sabaay ciə tee San?	How are you Sorn ?
បាទ សុខសប្បាយ។ ចុះធីតា វិញ ?	baat, sok sabaay. coh thiidaa wɨɔñ ?	Yes, I am fine. What about you (name)
ចាស សុខសប្បាយ ប៉ុន្តែរវល់មែនទែន។	caah sok sabaay. pontae rowŭol maen taen.	Yes, I am fine but very busy.
ខ្ញុំ ក៏អញ្ចឹងដែរ ។	kñom Kaa qañcəŋ dae.	So am I.

Note:

- The question (ចុះធីតា វិញ ?) consists of particles (ចុះ) and (វិញ). The question can be shorten as (ចុះធីតា ?)
- Particle (1):) is an interjection. It occurs with a constrastive function before questions which shift attention to a second person.
- $\mathfrak{P}(\mathfrak{Im})$ is a constrastive particle, which means "back again", on the other hand, in a reverse direction. You can see more example in lesson 5.
- The response partical thin (caah) by women and the (baat) by man are polite acknowledgment of aprevious utterance speech by other speakers, whether the previous utterance was a statement or a question. Following a question, the occurrence of a response particle as the sole constituent of the response implies affirmation.
- PA negative reply is indecated by a response particle followed by the negative final particle is ("Iniis") and ("Isis") or by is alone.
- The exchange between equals, response particles tend to be discontinued after theinitial exchanges.
- The exchange between a superior and an inferior, resonse particles tend to be used through the exchange by the inferior, but may be discontinued or not used at all by the superior party in the exchange.
- Response particles usually occur with a falling intonational countour.

Lesson 5: Visiting Grand Father in the Village មេរៀនទី៥: ទៅលេងតានៅភូមិ

Sok visited his grand father in a village. In this conversation, you will learn how to greet older people in an informal way.

^{សុខៈ} ជំរាបស្ចរ លោកតា។

តាចាន់ៈ លើកដៃថ្វាយព្រះ។

សុខៈ សុខសប្បាយទេ តា ?

តាចាន់ៈ បាទ សុខសប្បាយ។ ចុះចៅ វិញ ?

សុខៈ បាទសុខសប្បាយ ។

តាចាន់ៈ ស្វមអញ្ជើញអង្គុយ ចៅ?

សុខៈ បាទ អរគុណ។

Khmer	Aid to Listening	English
ជំរាបស្ចរ លោកតា	cum riəp suə taa ?	Hello grand father ?
លើកដៃថ្វាយព្រះ	ləəq day thwaay prĕəh.	Pray to God.
សុខសប្បាយទេ តា ?	sok sabaay tee taa ?	How are you doing grand father?
បាទ សុខសប្បាយ។ ចុះចៅ?	baat, sok sabaay. coh caw.	Yes I am fine and what about you, grand child?
បាទសុខសប្បាយ ។	baat, sok sabaay.	Yes I am fine.
សូមអញ្ជើញអង្គុយ ចៅ	soum qañcəəñ qaŋkuy caw.	Please take a seat grand child.

Note:

The phrase (លើកដៃថ្វាយព្រះ) is commonly used to address by the old person to the young one.

Lesson 6: Meeting at the Office ម្យៀនទី៦: ជួបគ្នានៅការិយាល័យ

Listen to the Whole Conversation

លោក ផលៈ ជំរាបសួរ លោក។

បាទ ជំរាបសួរ។ ស្ងមទោស

លោក ផលៈ **បាទ ខ្ញុំចង់ជ្ហូបលោក សំណាង។**

បាទ ខ្ញុំគឺសំណាង។ សូមទោស

លោកសំណាងៈ

លោកឈ្មោះអីដែរ 🤉

លោក ផលៈ បាទ ខ្ញុំឈោ្មះ ផល ?

លោកសំណាងៈ ខ្ញុំសប្បាយចិត្តណាស់ ដែលបានជួបលោក។

លោក ផលៈ **ខ្ញុំក៏អញ្ចឹងដែរ ។**

Khmer	Aid to Listening	English
ជំរាបសួរ លោក។	cum riəp suə look	Hello sir.
បាទជំរាបស្វរ។ សូមទោស លោកមានការអីដែរ។	baat cum riəp suə. somtoh look miən kaa qəy dae?	Hello sir. Excuse me, what can I do for you?

បាទ ខ្ញុំចង់ជ្ជួបលោក សំណាង។	baat kñom caŋ cuəp look samnaaŋ	Yes, I would like to see Mr. Samnang.
បាទខ្ញុំគឺសំណាង។ស្ងមទោស	baat kñom k# samnaŋ.	- - - - - - - - -
លោកឈោ្មះអីដែរ ?	somtoh look chmuh qəy dae	your name?
បាទ ខ្ញុំឈោ្មះ ផល ?	baat kñom chmuh Paul	Yes, I am Paul.
ខ្ញុំសប្បាយចិត្តណាស់ ដែលបានជួបលោក។	kñom sabaay cət nah dael baan cuəp look.	I am very happy to see you.
ខ្ញុំក៏អញ្ចឹងដែរ ។	kñom kaa qañcəŋ dae	So am I.

Useful Words and Phrases

This is a list of all the words and expressions used in this unit. It is for reference only, but you should know all of these before going on to the next unit. You may print it out to study at home.

Cambodian	Transcription	English
កុំរំលឹកអ៊ី	kom rumlik qəy	Don't mention it.
ខ្ញុំមិនចេះនិយាយខ្មែរទេ	kñom mɨn ceh niyiəy khmae tee.	I don't speak Khmer.
គ្មានបញ្ហា	kmiən pañha	No problem.
ចា ស	caah	Yes (for woman)
ចាំបាច់	cambac	Necessary
ជ្ជបគ្នាថ្ងៃក្រោយ	cuəb kniə tŋay kraoy (or) tŋay	
ឬថ្ងៃក្រោយជួបគ្នា	kraoy cuəb kniə	See you other day.
ជ្ជបគ្នាពេលក្រោយ	cuəb kniə peel kraoy	See you next time.
ជំរាបលា	cum riəp liə	Good bye (very polite)
ជំរាបស្ចរ	cum riəp suə	Hello (very polite)
ភាសា	piə saa	Language
តាមសំរួល	taam som ruəl	Take it easy.
ត្រូវហើយ	trow haoy	That's right.
បាទ	bat	Yes (for man)
មានការអ៊ី	miən kaa qəy	What can I help you?

មានរឿងអី ?	miən rɨəŋ qəy ?	What is the matter?
មានបញ្ហាអ៊ី ?	miən pañha qəy ?	What is the problem?
មិនត្រូវទេ	mɨn trəw tee	That's not correct.
មិនស្រ្ទូលខ្លួន	mɨn sruəl kluən tee	Not fine.
មិនអ៊ីទេ	mɨn qəy tee	Never mind
មែន	тєєп	Of course
យល់	yũəl	Understand
្ពុ	lqaa	Good
ល្អណាស់	lqaa nah	Very good
លាសិនហើយ	liə sin haəy	See you later
លោក	look	Mr. (formal)
លោកស្រី	look srəy	Mrs. (formal)
លោកអញ្ជើញទៅណា ?	look qañcəəñ tɨw naa ?	Where are you going?
លោកទើបមកពីណា ?	look təəp məək pii naa ?	Where have you been?
លោកមានក្ងុនប៉ុន្មាន ?	look miən koun ponmaan?	How many childrend do you have?
លោកមានអាយុប៉ុន្មាន ?	look miən qaayuq ponmaan ?	How old are you?
លោកមកពីប្រទេសណា ?	look mook pii prateeh naa?	Where are you from?

លោកសា្នក់នៅកន្លែងណា?	look snak nɨw kanlaeŋ naa?	where do you stay?
សុខសប្បាយ	sok sabaay	I am fine
សុខសប្បាយជាទេ ?	sok sabaay ciə tee	How are you? (Are you well?)
សុខភាពល្អ	sokaphiəp lqaa	Good health
សុខសប្បាយតាមផ្លូវ	sok sabaay tam pləw	Have a good trip
ស្ងមស្វាគមន៍	soum swaakum	Welcome
សូមទោល	soum tooh	sorry and excuse me
ស្ងមអញ្ជើញអង្គុយ	soum qañcəəñ qaŋkuy	Please sit down
សូមអញ្ជើញចូលលេង	soum qañcəəñ coul leeŋ	Please come in
ស្ចុំ ស្តី	suə sdəy	Hello (for friend)
សំណាងល្អ	sam naaŋ lqɑɑ	Good luck
អរគុណ	qaa kun	Thank you
អបអរសាទរ	qab qaa saa too	Congratulation
អត់អ៊ីទេ	qat qəy tee	Nothing (never mind)
និយាយ	niyiəy	Speak
អរុណស្ចស្ដី	qaa run suə sdəy	Good morning
ទិវាស្ចស្តី	ti wiə suə sdəy	Good afternoon
សាយ័នស្ចស្តី	saay yŏən suə sdəy	Good evening
រាត្រីស្ទស្តី	riə trəy suə sdəy	Good night

Grammar

- I. Personal Pronouns:
- A. First Person,
- B. Second Person,
- C. Third Person
- II. Intonation:
- A. Statement,
- B. Question
- C. Question Particle (Taa) เกี
- III. Question and Answer:
- A. Question Requesting for Specific in Formation (Where) M1 and (What) H (Informal or Spoken) H (Formal)
- B. Question Requiring Yes (ប៉ាម) or No (ប៉ាល់) Answer
- C. Resposne Particles: Yes ប៉ាម (Man) ម៉ាល់ (Woman)

I. Personal Pronouns

One of the most difficult problems in Khmer for a foreign student is the choice of appropriate pronouns, because they are context oriented. For example the personal pronoun are determined by the status of the speakers to the addressee. Thus there are no general pronouns such as "you" which are appropriate for all situation. The tables below provide the commonest Khmer personal pronoun and their explanation:

A. First Person

		Singular	
Khmer	IPA	How to use	
စ္ပို _င	kñom	It is a polite pronounce, used to address to the elder and same age person. "I"	€
ខ្ញុំបាទ	kñom baat	This pronounce is used the same way as " ຊຶ່ ". "I"	
គ្នា	kniə	It is a polite word, used to address to the same age person. "I"	
អញ	qañ	It is an impolite word, used to address to unrespectable person. Sometime, it can be used with closed friend but it is very sensitive.	E

would suggest not to use this pronounce. "I"

Example:

Khmer		English	
ខ្ញុំទៅសាលារៀន			I go to school
<mark>គ្</mark> មាដើរទៅផ្សារ	សុខចង់ទៅផ្សារជាមួយ <mark>គ្នា</mark> ?		I walk to the market,
MIPMIPAINTII	រ រ រ រ រ រ រ រ រ រ រ រ រ រ រ រ រ រ រ		Do you want to go with me Sok?

		Plural	
Khmer	IPA	How to use	
យើង	yəəŋ	It is a polite pronounce, used to address with the elder, younger and the same age people. "We"	E
យើងខ្ញុំ	yəəŋ kñom	This pronounce is used the same as pronounce "ឃើង". "We"	
ព្ចកយើង	puəq yəəŋ	This pronounce is used the same as pronounce " យើង". "We"	(
ព្ធកគ្នា	puəq kniə	This pronounce is used the same as pronounce " ប៊ែ្បីង". "We"	

Example:

Khmer	English
<mark>យើង</mark> ចង់រៀនខ្មែរ។	We want to study Khmer.
យើងខ្ញុំជានិសិត្ស	We are students.
<mark>ពួកយើង</mark> រៀនខ្មែរជាមួយលោកគ្រូសំ	We study Khmer with teacher Sam.

B. Second Person

Singular		
Khmer	IPA How to use	
លោក	look	It is a polite masculine pronounce, used to address to the elder, younger or the inferior to the superior in a formal situation. "You" or "Mr."
លោកស្រី	look srəy	It is a polite feminine pronounce, used to address to the elder, younger or the inferior to the superior in a formal situation. "You" or "Mrs."

អ៊ីដ	nĕəq	Address to people who is approximately at the same age (You).	
ឯង	qaeŋ	It is an impolite pronounce, used to address to the younger. "You"	

Example:

Khmer	English
លោកចង់ពិសារគុយទាវទេ ?	Do you want to eat noodle soup?
លោកស្រីស្នាក់នៅឯណា ?	Where do you stay?
អ្នកឈ្មោះអី ?	What is your name?

Plural		
Khmer IPA How to use		How to use
អស់លោក	qah look	It is a polite masculine pronounce, used to address to the elder, younger or the inferior to the superior in a formal situation. "You all" or "Mr. all"
អស់អ្នក	qah nĕəq	It is a pronounce that is used to address to a group of approximately the same age people. "You all"

Example:

Khmer	English
អស់លោកមកពីប្រទេសណា ?	Where are you all from?
អស់អ្នកស្នាក់នៅឯណា ?	Where do you all stay?

C. Third Person

Singular		
Khmer IPA How to use		
่ำ	eiw	It is used to address from the superior to the inferior, adult to child, otherwise insulting, human to animal "It"
គាត់	kŏət	It is a polite unisex pronounce that is used to address respectfully from younger to older, adult to adult. "He or Shel"
គេ	kee	It is used to address to people that we don't know. "He, She, One, or Someone"

It is a polite feminine pronounce that is used to address respectfully from the elder to the younger. "He or Shel".

Example:

Khmer	English
ក្មេងនេះវាមកពីណា ?	Where is this kid come from?
គាត់រៀនខ្មែរនៅសាលាណា ?	At what school does he or she study Khmer?
គេចង់ទៅណា ?	Where is he or she want to go?
<mark>នាង</mark> នោះធ្វើការអីនៅស្រុកខ្មែរ ?	What does she do for a living in Cambodia?

Plural		
Khmer	IPA	How to use
ព្ទកវា	eiw peuq	It is used to address from the superior to a group inferior, adult to a group of children, or human to a group of animal "They all"
ព្ទកគាត់	puəq kŏət	It is used to address to a group of the same age people or to a group of older people. "They all"
ព្ទកគេ	puəq kee	It is used to address to a group of unknown people. "They all"
ព្ចកនាង	puəq niəŋ	t is used to address from the older people to a group of young feminine. "They all"

Example:

Khmer		English
ថ្ងៃនេះមានក្មេងច្រើនណាស់មកលេង <mark>ពួកវា</mark> មកពីណា ?	ល្ងននេះ។	Today, there are many children in this park. where are they all from.
<mark>ពួកគាត់</mark> រៀនខ្មែរនៅសាលាណា ?	(At what school do they study Khmer?
ពួកគេចង់ទៅណា ?	E	Where do they want to go?
<mark>ពួកនាង</mark> ធ្វើការអីនៅស្រុកខ្មែរ ?	€ €	What do they do for a living in Cambodia?

Note:

Cambodian has a much lager number of pronouns than English. In Cambodian pronoun reflect gender, relative age, and social status.

II. Intonation: Statement, Question and Question Particle

A. The Statement

Statements are normally accompanied by a falling contour on the last words of the sentence, for example:

Khmer	English
ខ្ញុំ សុខសប្បាយជាទេ	I am quite well.

Rising contour may also occur at the end of statements. In this case, the statement seems to be obvious, for example:

Khmer	English
ខ្ញុំ សុខសប្បាយជាទេ	I am fine [of course]

B. The Question

Questions are usually accompanied by rising contour on the last words of the sentence. The rising contour question reflects deference, politeness and formality, for example:

Khmer	English	
លោកអញ្ជើញទៅណា ?	Where are you going, Sir?	

C. The Question Particle (Taə) តើ 🔨

The question particle ($\mathfrak{l}\overline{\mathfrak{n}}$) are always occurs at the beginning of an interrogative clause in formal questions. When the question particle ($\mathfrak{l}\overline{\mathfrak{n}}$) is used, it signal the fact that a question follows and the rising and falling intonation of question is not necessary.

For example:

Khmer		English
លោកអញ្ជើញទៅណា ?	€	Where are you going, Sir?
តើលោកអញ្ជើញទៅណា ?	€	Where are you going, Sir?

III. Questions and Answers:

Questions are formed in three ways in Cambodian, question requesting specific information, question requiring a yes or now answer and the question that occur without question particle or question words.

- A. Questions Requesting Specific Information.
- Vere ណា (naa) What អ៊ី (qay) or អ៊ី (qway)

Question		Answer		
ទៅណាហ្នឹង សុខ ?	Trans 🗜) ខ្ញុំទៅណោះ មួយភ្លែត។	Trans	
លោកអញ្ជើញទៅណា ?	Trans 🎉] ខ្ញុំទៅសាលា។	Trans	
លោកមានការអីដែរ ។	Trans] ខ្ញុំចង់ជ្ចូបលោក សំណាង។	Trans	
អ្នកឈ្មោះអ្វី ?	Trans (F	្ត្រំឈោ្មះ ផល។	Trans	

B. Questions Requiring Yes or No Answer:

Question requiring yes- or-no answer require a final question particle 19 (tee) . The full form of particle (tee) is US (rit tee).

Question		Answer	
លោកសុខសប្បាយ ទេ ? or	€	បាទ ខ្ញុំសុខសប្បាយទេ។	(
លោកស្រីសុខសប្បាយ ឬទេ ?		ចាស ខ្ញុំសុខសប្បាយទេ។	(

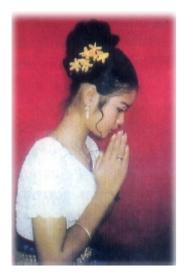

ប៉ាល់ (caah)

- The function of the response particles 📆 (a respond by men) and 📆 🐧 (a respond by women) is a polite acknowledgment of a previous utterance speech by other speakers, whether the previous utterance was a statement or a question. Following a question, the occurrence of a response particle as the sole constituent of the response implied affirmation.
- A negative reply is indecated by a response particle followed by the negative final particle is or by is alone.
- In exchange between equals, response particles tend to be discontinued after the initial exchanges.
- The exchange between a superior and an inferior, response particles tend to be used through the exchange by the inferior, but may be discontinued or not used at all by the superior party in the exchange.
- Response particles usually occur with a falling intonation contour.

Example:

Khmer	Response by wor	nen	Response by m	en
លោកសុខសប្បាយទេ ?	ចាស	()	បាទ	
លោកស្រីទៅរៀនទេ ?	ចាទេ	(បាទទេ	E

Traditionally Khmer people have many forms of greeting one another: The following are the explanation of how use those greeting forms.

1. Smiling

Smiling is a form of greeting for Cambodia tradition. For poeple who work together, smiling to each other at the first meeting of the working day is considered as greeting.

2. Question: (... ទើបមកពីណាហ្នឹង ?) (... mook pii naa nម្មា ?)

In English means (Where have you been?) This greeting question does not sound polite in Western culture, but it is very common and friendly in Khmer.

3. Question: (... **ទៅណាហ្នឹង** ?) (... taw naa n_{អា្វ} ?)

In English means "Where are you going?" This question does not sound polite in Western culture, but it is very friendly and common which is always used for the greeting in Khmer culture. In this question form of greeting, learners must add the pronoun explan in the lesson <u>How to address</u> People (Pronoun)

4. Question: (... យ៉ាងម៉េបហើយ ?) (... yang meich haəy ?)

In English means " How is it going" or "What's up". This is a greeting question which is often used between closefriends, or from the elder to the younger poeple.

5. Greeting kinships

Most often, if younger people meet the elder people who they know well, for example, family members, relatives, neighbours, teacher and so on, they use the term of kinships to greet the elders. Those words are introduced in lesson on <u>How to address People (Pronoun)</u>

6. ជំរាបសួរ (Chum riəb suə)

The greeting (ជំរាប់សូរ) is quite formal form. We usually say (ជំរាប់សូរ) to

- Greeting people when we meet them the first time.
- Greeting older people when we visit them.
- Greeting the teacher or someone who is highly respected.
- Greeting Foreigners.

The older people rarely say ជំរាប់ស្លារ to children or younger kids. The words should not be used every time you see each other at the work place. In case of regular meeting at the office, people use the smilling greeting instead of the words ជំរាប់ស្លារ.

Usually the ជំរាប់ស្លាំ come with the join hands guesture as shown on the picture about. That is the way of greeting the elder in the Khmer culture. However, we do not join hands to greet venders in the market even if they are olders.

7. សុំខិសិប្បាយទេ ? or សុំខិសិប្បាយជាទេ ? (sok sabay tee?) or (sok sabay chie tee?

In Egnlish means "How are you?" The form សុំ១សំប្បាយ់ទេ? is quite formal also. We do not use this form for every day meeting at the office as in English (How are you). People use the smilling greeting instead of the words សុំ១សំប្បាយ់ទេ?.

Greeting ស៊ុខសប្បាយទេ ? is used also after a long absence.

In Khmer, people use titles such as word like Mr., Mrs. and Miss much more than in America, when speaking to people of the same age and social status. It is customary to use the title (look) in front of the first name of the person to who you are speaking. In formal situations the first and last names are used, preceded by the words Mr. (look), Mrs., (look srəy), or Miss (kaññaa).

In Khmer the family name come first and the given name or first name comes last unlike in English. In speaking to Europeans the Khmer often use the title look with the first name of the person being addressed. Thus if your name is Paul Henry, you might be called look Paul or look Paul Henry. But it would not seem quite natural for Cambodian to call Paul alone.

PRONUNCIATION

I.	Pronunciation question particle ਸ਼ੈਂ (qəy) or ਸ਼੍ਰੈਂ (qwəy)	"What"
II.	Response Particle for Men 🖺 (baat)	"Yes"
III.	Response Particle for Women ប៉ាល់ (caah)	"Yes"
IV.	<u>Pronunciation for word</u> ญี้นี่ (กะกุ)	"Right now"
V.	Pronunciation for word មួយវិភ្លិត (muəy pleet)	"For a moment"

- I. Pronunciation question particle มี (qəy) or มี (qwəy) "What"
- ullet \ddot{H} (qay) is an informal question particle which is used to questioning in spoken only. Click on the speaker to listen to the pronunciation.
- भ्रुं (qwəy) is the correct question particle, it is used both in spoken and written. Click on the speaker to listen to the pronunciation and practice the word.
- II. Response Particle for Men 📆 (baat) "Yes"
- The polite response particle for men \mathfrak{P} (baat) "Yes" has two pronunciation baat or baa.
- 🖺 (baat) is the correct respond which is used in written and conversation. Click on the speaker to listen to the pronunciation and practice the word
- (baa) is used in spoken form and in a very informal only. Click on the speaker to listen to the pronunciation and practice the word.

- The polite response particle for women ប៉ាល់ (caah) "Yes" has two written form ប៉ាំំំំំំំំ (caah) and ប៉ាល់ (caah) and two pronunciations. Both of them are equally have the same value. Click on the speakers to listen to the pronunciation and practice the word.
- IV. Pronunciation of word ហ្នឹង (กะก) "Right now"
- The word ហ្គី ង is pronounced (n+ŋ). The consonant ហ is silent. This word is rearely stand a lone by itself. This word, usually appeared at the end of a sentence. Click on the speaker to listen to the pronunciation and practice the word.
- V. Pronunciation of មួយរ័ភ្លិត (muəy pleet) "one moment"
- Literally the phrase មួយភ្លៃត (muəy plɛɛt) is translated as (one flash). Click on the speaker to listen to the pronunciation and practice the word.
- ●In spoken មួយភ្លែត is pronounced as ម៉ាំភ្លែត (maa plɛɛt). Click on the speaker to listen to the pronunciation and practice the word.

Unit 2

Lesson 1: People in the Family មេរៀនទី១: មនុស្សក្នុងគ្រួសារ

ធ៊ី:	ស្វូមទោស គ្រួសារលោកមានមនុស្សប៉ុន្មាននាក់ ?	器
សុខ:	បាទ ទាំងអស់មានប្រាំពីរនាក់ គឺ ឪពុកម្ដាយខ្ញុំ បងស្រី បងប្រុស ប្អូនស្រី ប្អូនប្រុស ហើយនិងខ្ញុំ។	2
ធ៊ី:	បងស្រីលោកអាយុប៉ុន្មាន ?	2
សុខ:	គាត់អាយុសាមសិបឆ្នាំ។	器
ធ៊ី:	ចុះលោកអាយុប៉ុន្មាន ?	
សុខ:	ខ្ញុំអាយុម្ភៃបូនឆ្នាំ។	器

Khmer	Aid to Listening	English	異
សូមទោស គ្រួសារលោកមាន មនុស្សប៉ុន្មាន នាក់ ?	soum tooh, kruəsaa look miən mənuh ponmaan naq ?	Excuse me, how many people are there in your family?	\$
បាទ ទាំងអស់មានប្រាំពីរ នាក់ គី ឱ ពុកម្តាយខ្ញុំ បងស្រី បងប្រុស ប្អូនស្រី ប្អូនប្រុស ហើយនិងខ្ញុំ។	baat, tĕəŋ qɑh miən pram pii naq kɨɨ qəwpuk mdaay kñom baŋsrəy baŋproh pqounsrəy pqounproh haəy nɨŋ kñom.	There are seven people altogether. My father, mother, an older sister, an older brother, a younger brother, a younger sister and myself.	g
បងស្រីលោក អាយុប៉ុន្មានហើយ ?	bɑŋsrəy look qaayu ponmaan haəy ?	How old is your older sister?	#
គាត់អាយុសាមសិបឆ្ <u>នាំ</u> ។	kŏət qaayu məphŧy buən chnam.	She is thirty years old.	#
ចុះលោកអាយុប៉ុន្មាន ?	coh look qaayu ponmaan?	And how old are you?	
ខ្ញុំអាយុម្ភៃបួនឆ្នាំ។	kñom qaayu saamsəp chnam.	I am twenty four years old.	#

Lesson 2: Introducing Family Members (1) មេរៀនទី២: ណែនាំសមាជិកគ្រួសារ (១)

សារ៉េតៈ	ជំរាបស្ចរសុខ។	
សុខៈ	ជំរាបស្ចរ សារ៉េត។	器
សារ៉េតៈ	នេះគីបួនស្រីខ្ញុំ ឈោ្មះចាន់ធ្វ។	器
ចាន់ធ្ងៈ	ជំរាបស្ទ័រ លោកសុខ ។	器
សុខៈ	លោកអញ្ជើញទៅណា ?	器
សារ៉េតៈ	ខ្ញុំនឹងទៅញ៉ាំបាយនៅកៀនស្វាយ។	
សុំខៈ	ចាន់ធ្វូចង់ទៅទេ ?	器
ចាន់ធ្ងៈ	ចាស់ ទៅ។	

Khmer	Aid to Listening	English	異
ជំរាបសូរសុខ។	cum riəp suə soq	Hello Sok.	#
ជំរាបស្ចរសារ៉េត។	cum riəp suə Saareet	Hello Saret.	A

នេះគឺប្អូនស្រីខ្ញុំ ឈោ្មះចាន់ធ្វូ។ •	nɨh kɨɨ pqoun srəy kñom cmuəh chanthuu.	This is my younger sister whose name is Chanthou.	
ជំរាបស្ងួរ លោកសុខ ។	cum riəp suə look soq	Hello Mr. Sok.	
លោកអញ្ជើញទៅណា ?	look qañ cəəñ tɨw naa	Where are you going?	#
ខ្ញុំនឹងទៅញ៉ាំបាយ នៅកៀនស្វាយ	kñom nɨŋ t ɨw ñam baay nɨw kiən swaay	I will be going to eat rice at Kien Sway.	THE STREET
ចាន់ធ្ងចង់ទៅទេ ?	canthuu caŋ tɨw tee	Does Chanthou want to go?	#
ចាស ទៅ។	caa tłw.	Yes, I want to go.	

Lesson 3: Introducing Family Members (2) មេរៀនទី ៣ៈ ណែនាំសមាជិកគ្រួសារ (២)

សុំខៈ	David នេះជា	異
David:	ជំរាបសួរ ព្ទ។	#
ព្រះ្ត្រះ	ជំរាបសួរ ក្មួយមកដល់ស្រុកខ្មែរប៉ុន្មានខែហើយ ?	#
David:	ខ្ញុំមកដល់ស្រុកខ្មែរមួយខែហើយ។	#
ព្រុវណ្ណៈ	ក្នួយធ្វើអីដែរនៅស្រុកខ្មែរ ?	
David:	ខ្ញុំមករៀនភាសាខ្មែរ នៅសាកលវិទ្យាល័យភ្នំពេញ។	#
ព្វសុវណ្ណៈ	អញ្ចឹងបានជានិយាយភាសាខ្មែរបានល្អ។	器
David:	បាទអរគុណ។	

Khmer	Aid to Listening	English	器
David នេះជា ឪពុករបស់ខ្ញុំ។	David nih ciə qəwpuq rəbah kñom.	David, this is my father.	#
ជំរាបស្ចរ ព្ទ។	cum riəp suə puu	Hello Uncle.	#
ជំរាបស្ចរ ក្មួយមកដល់ស្រុកខ្មែរ	cum riəp suə kmuəy məq dəl sroq kmae ponmaan kae	Hello, nephew how long have been in Cambodia?	#

បាទអរគុណ។	baat qaakun.	Yes, thank you.	器
អញ្ចឹងបានជានិយាយ ភាសាខ្មែរបានលួ។	qañ cəŋ baan ciə ni yiəy piəsaa kmae baan lqaa	That is why you speak very good Khmer.	器
ខ្ញុំមករៀនភាសាខ្មែរ នៅសាកលវិទ្យាល័យ ភ្នំពេញ។	kñom mɔq riən piəsaa kmae nɨw saakɔl wityiə lay pnum peeñ.	I came to Cambodia to study Khmer at University of Phnom Penh.	盘
ក្លួយធ្វើអីដែរនៅស្រុកខ្មែរ ?	kmuəy twee qəy dae nɨw sroq kmae ?	Nephew, what are you doing in Cambodia?	#
ខ្ញុំមកដល់ស្រុកខ្មែរ មួយខែហើយ។	kñom mɔq dɔl sroq kmae muɔy kae haɔy.	I have been in Cambodia for a month.	盘
ប៉ុន្មានខែហើយ ?	haəy ?.		

Lesson 4: Looking for a Friend មេរៀនទី ៤: រកព្ទកម៉ាកម្នាក់

ផលៈ	ស្ងូមទោស ផ្ទះលោកវីណានៅឯណា ?	
ណាវីៈ	ចាស ផ្ទះទីពីរនៅខាងឆ្វេង។	
ផលៈ	ស្ងូមអរគុណ។	
ណាវិៈ	លោកស្គាល់ រីណានៅពេលណា ?	
ផលៈ	ខ្ញុំស្គាល់លោកវីណានៅពេលរៀននៅប្រទេសបារាំង។	
ណាវិះ	លោកវីណាជាបួនជីដូនមួយរបស់ខ្ញុំ។ ខ្ញុំអាចជួនលោកទៅបាន។	€ €
ផលៈ	បាទ អរគុណច្រើន។	

Khmer	Aid to Listening	English	\geq
W S C C C C C C C C C C C C C C C C C C	soum tooh ptĕəh look rii naa nɨw ae naa?	Excuse me, where is Mr Rian's house?	

នៅឯណា ?			
ចាស ផ្ទះទីពីរនៅខាងឆ្វេង។	caa ptĕəh tii pii nŧw khaŋ chweiŋ.	Yes, second house on the left.	€
ស្វមអរគុណ។	soum qaa kun	Thank you.	
លោកស្គាល់ រីណានៅ ពេលណា?	ook skŏəl rii naa nɨw peil naa?	When did you know Rina?	
ខ្ញុំស្គាល់លោកវីណានៅពេល រៀន នៅប្រទេសបារាំង។	kñom skŏəl look rii naa nŧw prəteih baraŋ.	knew Mr. Rina when I studied in France.	€
លោកវីណាជាបួនជីដូនមួយ របស់ខ្ញុំ។ ខ្ញុំអាចជូនលោក ទៅបាន។	imilay kaom - kaom aaac ciiin i	Mr. Rina is my cousin. I can take you there.	*
បាទ អរគុណច្រើន	baat qaa kun.	Thank you.	

Useful Words

Khmer	Aid to Listening	English	
គ្រួសារ	kruəsaa	family	
មនុស្ស	monuh	person/persons	
ស្ងូមទោស	soum tooh	excuse me	
ទាំងអស់	tĕəŋ qah	all	
ហើយនិង	һаәу пн	and	
ហើយ	haəy	and	
ខ្ពុង	ո ւ լյ	and	
ឈ្មោះ	стйэһ	name	
អញ្ចើញ	qañ-cəəñ	to invite	
ញ _ີ ຳ	ñam	to eat	
បាយ	baay	cooked rice	
ញ្ចាំបាយ	ñam-baay	to eat rice	

មកដល់	noq dol	to arrive
មក	pom	to come
ខែ	kae	month
រៀន	riən	to study
ភាសា	piəsaa	language
សាកលវិទ្យាល័យ	saa-kɔl-wityiə-lay	university
និយាយ	ni-yiəy	to speak
3°°	ptĕəh	house
្វេង	chweiŋ	left
ស្គាល់	skŏəl.	to know
ប៉ុន្មាន	ponmaan	how many; how much
ន័ ពុក	qəwpuk	father
ម្ដាយ	mdaay	mother
បងស្រី	baŋsrəy	older sister
បងប្រុស	baŋproh	older brother
ប្អូនស្រី	pqounsrəy	younger sister
ប្អូនប្រុស	pqounproh	younger brother
អាយុ	qaayu	age
ឆ្នាំ	chnam	year
សមាជិក	samaacŧk	member
ណែនាំ	naenŏəm	to introduce
ក <u>្</u> ពី ឃ	kmuəy	niece or nephwe
ស្រុក	sroq	country;distirct
ប្រទេស	proteih	country
បារាំង	baraŋ	France
បួនជីដូនមួយ រ	pqoun cii doun muəy	cousin

Grammar

- I. Grammar Word (naa) മ്പി ●Word (naa) as Interrogative Pronoun (where) M1. Mord (naa) as Interrogative Adjective (which place) ເທາ. • Word (naa) as Definit Pronoun (somewhere or anywhere) M1. • Word (naa) as Definit Adjective (some place, any place) M1. • Word (naa) as compound with muay (one) and klah (some) M1 II. Word Study [●]Verb (to know) ល្អាល់ Verb (to know) ប៉ែះ
- I. Grammar Word (naa) ណា 🛍

• Mi (naa) is used as interrogative pronoun:

Example:

លោក មក ពី ណា ?	Where have you been?
លោក ទៅ ណា ?	Where are you going?

• Mi (naa) is used as interrogative adjective:

Example:

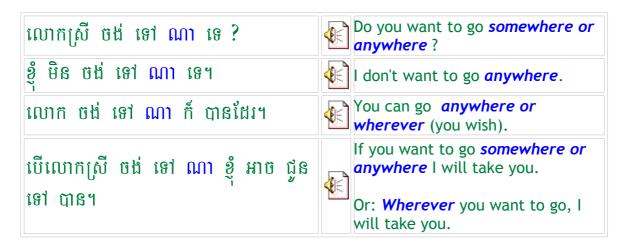
លោក ស្នាក់នៅ កន្លែង ណា ?	Which place do you stay ?
លោក ទៅ កន្លែង ណា ?	Which place are you going to?
លោក មកពី ប្រទេស ណា ?	Which country are you from ?

• mi (naa) is used as indefinite pronoun translated either 'somewhere, anywhere or wherever':

Example 1:

លោកស្រី ទៅ ណា ទេ ?	Are you going somewhere or anywhere?
ខ្ញុំ មិន ទៅ ណា ទេ។	I am not going anywhere.

Example 2:

Similarly, M1 (naa) is used as indefinite adjective translated either 'some, any or whichever:

Example:

Naa also occur with the elements musy (one) and klah (some) as compound indefinite pronouns and adjectives:

Example:

បើ លោក ចង់ បាន អាវ ណា មួយ ប្រាប់ ខ្ញុំ មក ។	if you want <i>(any shirt)</i> , just tell me.
លោក ចង់ ទៅ កន្លែង ណា ខ្លះ។	Wherever you would like to go, I will take you.

II. Word Study

●កិរិយាស័ព្ទ ស្គាល់ (To Know a person, place or thing)

The verb (ຜູ້ໃນ) here is use to express, be acquainted with person, to know and to know of.

Answer	Response Female	Response Male
Positive	ចាស ស្គាល់ 🔃	បាទ ស្គាល់ 🔃
Negative	អត់ទេ 🔨 /	អត់ ស្គាល់ ទេ 🔨

Example:

🍑 ក៊ីរិយាស័ព្ទ ចេះ (to know how to do something)

The verb (100) here is use to express the ability of knowing to do things).

Question

Answer	Response Female	Response Male
Positive	ចាស ចេះ	បាទ ចេះ 🔃
Negative	អត់ទេ ध /	អត់ ចេះ ទេ 🔨

Example:

លោក ចេះ និយាយ ភាសា ខ្មែរ	Do you know how to speak Khmre or Do you speak Khmer?.
អ្នក ចេះ ច្រៀង ទេ ?	Do you know how to sing?
អ្នកចេះ លេងភ្លេង ខ្មែរ ទេ ?	Do you know how to play khmer music?

PRONUNCIATION

- 1. Word មនុស្ស 4. Word សមាជិក 2. Word ធ្លើសារ 5. Word ប៉ុន្សាន 3. Word ធើអី or ធ្វើអី
- 1. Word មនុស្ស៍ (Person or People) 🚆

The word $\mathfrak{t}_{\mathfrak{s}_{i}}$ is pronunced in IPA (monuh) . The sub-consonant \mathfrak{j} is remain silent.

Correct Spelling	Pronunciation		IPA
មនុស្ស	មនោះ	2	monuh

2. Word គ្រួសារ 😤

The word ព្រឹសារ is pronunced in IPA (kruəsaa) . The consonant រ is remain silent.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
គ្រូសារ	គ្រូសា	器 kruəsaa

3. Word ធើអី 🖶 or ធ្វើអី 😤 or ធ្វើអី 😤

The word $i \vec{g} \vec{h}$ in the conversation is pronunced in IPA (twee qay) and it is the sort form of words $i \vec{g} \vec{h}$ (twee qway). In spoken form the sub-consonant () is always droped.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ធ្វើអ្វី	ធើអី or ធ្វើអី or ធើអ្វី	twee qway

4. Word សមាជិក 😤

The word ព្រឹសារ is pronunced in IPA (kruəsaa) . The consonant រ is remain silent.

The word លំម៉ាជ៊ីពី is pronunced in IPA (samaacɨk). The vowel (ំ) is pronounced as vowel (ំ) for this word.

Correct Spelling	Pronunciation		IPA
សមាជិក	សមាជីក	#	samaac ı k

5. Word ប៉ុន្សាន 🚇

The word $\ddot{U}_{1}^{"}$ $\dot{S}_{1}^{"}$ $\dot{S}_{2}^{"}$ is pronunced in IPA (ponmaan). The cluster consonant ($\dot{S}_{2}^{"}$) and sub-consonant ($\dot{S}_{2}^{"}$) is a medial cluster. In spoken form the first syllable ($\ddot{U}_{1}^{"}$ $\dot{S}_{2}^{"}$) is changed to ($\ddot{U}_{1}^{"}$).

Correct Spelling	Pronunciation	on	Spoken		IPA
ប៉ុន្សាន	ប៉ុនមា៉ន	鲁	ប៉ាម៉ាំន	器	ponmaan

Unit 3

Lesson 1: On the Street to the Market

មេរៀនទី ១: នៅតាមផ្លូវទៅផ្សារ

Listen to the Whole Conversation

ធឺៈ វីណាទៅណាហ្នឹង ?	器
រីណាៈ ខ្ញុំទៅផ្សារ។ ធីចង់ទៅជាមួយខ្ញុំទេ ?	#
ធីៈ ម៉ោងប៉ុន្មានហើយ ?	
រីណាៈ ម៉ោង ៨ ហើយ។	P
ខ្ញុំចង់ទៅដែរ តែខ្ញុំមិនអាចទៅបានទេ ខ្ញុំត្រូវទៅធ្វើការ។ ធី:	#
អរគុណ។	a 5
វីណាៈ ខ្ញុំលាសិនហើយ។ ជួបគ្នាថ្ងៃក្រោយ។	

Khmer	Aid to Listening	English	
វីណា ទៅណាហ្នឹង ?	riinaa tɨw naa nɨŋ ?	Ryna, where are you going?	#
ខ្ញុំ ទៅផ្សារ។ ធី ចង់ទៅជាមួយខ្ញុំទេ ?	kñom tɨw psaa thii caŋ tɨw ciəmuəy kñom tee ?	I am on my way to the market. Thii wants to go with me?	
ម៉ោងប៉ុន្យានហើយ ?	maoŋ ponmaan haəy?	What time is it?	#
ម៉ោង ៨ ហើយ។	maoŋ prambəy haəy.	It is eight a clock.	#
ខ្ញុំចង់ទៅដែរ តែ ខ្ញុំមិនអាចទៅបានទេ។ ខ្ញុំត្រូវទៅធ្វើការ។ អរគុណ។	kñom caŋ tɨw dae tae kñom min qaac tɨw baan tee kñom trew tɨw twəə kaa. qaa kun	I want to go too, but I have to go to work. Thank you.	鲁
ខ្ញុំលាសិនហើយ។ ជួបគ្នាថ្ងៃក្រោយ។	kñom liəsən haəy cuəp kniə tŋay kraoy.	Bye bye. See you some other days.	#

Lesson 2: At the

Market

មេរៀនទី ២: នៅផ្សារ

Listen to the Whole Conversation lacktriangle

អ្នកលក់ៈ លោកត្រូវការអី ?	#
រីណាៈ មីងមានលក់ស្ករទេ ?	
អ្នកលក់ៈ ចាសមាន។ លោកត្រូវការប៉ុន្មានគីឡូ ?	器
រីណាៈ ១ គីឡូថ្លៃប៉ុន្មាន ?	器
អ្នកលក់: ១ គីឡូថ្លៃ ២.៥០០ រៀល។	器
រីណាៈ ថ្លៃណាំស់ ២.០០០ បានទេ?	器
អ្នកលក់: ២.២០០។	器
រីណាៈ អោយខ្ញុំមួយគីឡូ។	器
អ្នកលក់ៈ ត្រូវការអីទៀតទេ ?	器
រីណាៈ មានទឹកសុទ្ធទេ ?	器
អ្នកលក់ៈ មាន យកប៉ុន្មានដប ?	器
រីណាៈ កន្លះឡូ។ គិតលុយទៅ។	器
អ្នកលក់ៈ ស្ងមចាំមួយភ្លែត។	#

Khmer	Aid to Listening	English	異	
លោកត្រូវការអី ?	look trəw kaa qəy?	What do you need?	器	
មីងមានលក់ស្ករទេ ?	miiŋ miən luəq skaa tee ?	Do you sell sugar?	器	
ចាសមាន។ លោកត្រូវការ ប៉ុន្មានគីឡូ?	caa miən. look trəwkaa ponmaan kilou?	Yes, I have. How many kilos do you need?	a	
១ គីឡូថ្លៃប៉ុន្មាន ?	muəy kilou tlay ponmaan? How much is a kilo?		#	
១ គីឡូថ្លៃ ២.៥០០ រៀល	muəy kilou tlay pii pŏən pram rəy riəl.	One kilo costs 2,500 riels.	2	
ថ្លៃណាស់ ២.០០០ បានទេ?	tlay nah. pii pŏən baan tee?	It is too expansive. Is 2,000 okey?	#	
b . b 00	pii pŏən pii rəəy.	2,200.	器	
អោយខ្ញុំមួយគីឡូ។	qaoy kňom muəy kilou.	Give me a kilo.	異	

ត្រូវការអីទៀតទេ ?	trəw kaa qəy tiət tee.	Anything else?	#
មានទឹកសុទ្ធទេ ?	miən tɨk sot tee?	Do you have driking water?	鲁
មាន យកប៉ុន្មានដប?	miən. yəək ponmaan daap?	How many bottles do you want?	2
កន្លះឡូ។ គិតលុយទៅ។	muəy lou. kɨt luy tɨw.	Half a dozen. Go ahead and calculate the total.	
សូមចាំមួយភ្លែត។	soum cam muəy plεεt.	Please wait a second.	

Lesson 3: At a Store (1) មេរៀនទី ៣: នៅត្វូបលក់អីវ៉ាន់ (១)

Listen to the Whole Conversation \blacksquare

អ្នកលក់ៈលោកត្រូវការអី ?	
រីណាៈ ស្ងមទោសបង រូបគំន្ទរនេះថ្លៃប៉ុន្មាន ?	#
អ្នកលក់ៈ៦.៥០០ រៀល ?	#
់ វីណាៈ ថ្លៃណាស់ ចុះថ្លៃបន្តិចបានទេ ?	
អ្នកលក់ៈ៦.០០០ រៀល។	#
រីណាៈ វានៅតែថ្លៃ ៥.៥០០រៀល បានទេ?	器
អ្នកលក់:មិនបានទេ។	器
រីណាៈ បានខ្ញុំយក។	器
អ្នកលក់ៈត្រូវការអីទៀតទេ ?	異
រីណាៈ អត់ទេ។	異
អ្នកលក់:ស្ងមចាំមួយភ្លែត។	#

Khmer	Aid to Listening	English	器
លោកត្រូវការអី ?	look trəw kaa qəy?	What do you need, sir?	#
សូមទោសបង រូបគំនូរនេះថ្លៃ ប៉ុន្មាន ?	soum tooh baŋ ruup kum nuu nih tlay ponmaan ?	Excuse me, how much is this painting?	鲁

<mark>៦.</mark> ៥០០ រៀល។	pram muəy pŏən pram rəy riəl.	6,500	#
ថ្លៃណាស់ ចុះថ្លៃបន្តិចបាន ទេ ?	tlay nah coh tlay bontec baan tee?	It is expensive, can you lower the price.	#
៦. 000 រៀល	pram muəy pŏən riəl.	6,000	#
វានៅតែថ្លៃ ៥.៥០០រៀល បានទេ?	wiə naw tae tlay, pram pŏən pram rəy baan tee.	It is still too expansive. How about 5,500?	#
មិនបានទេ។	min baan tee.	No.	#
បានខ្ញុំយក។	baan kňom yok.	Yes, I get one.	#
ត្រូវការអីទៀតទេ ?	trəw kaa qəy tiət tee.	Anything else?	#
អត់ទេ។	qot tee.	No.	#
សូមចាំមួយភ្លែត។	soum cam muəy plεεt.	Please wait a minute.	#

Lesson 4: At a Store (2) មេរៀនទី ៤: នៅត្វូបលក់អីវ៉ាន់ (២)

Listen to the Whole Conversation

អ្នកលក់ៈលោកត្រូវការអី?	器
អ្នកទិញៈរូបចំលាក់នេះលួណាស់ មួយថ្លៃប៉ុន្មាន ?	異
អ្នកលក់ៈ៩.០០០ រៀល?	器
អ្នកទិញៈថ្លៃណាស់ ចុះថ្លៃបន្តិចបានទេ បើទិញច្រើន ?	器
អ្នកលក់ៈលោកចង់បានប៉ុន្មាន ?	器
អ្នកទិញៈ៣០ រូប។	器
អ្នកលក់ៈខ្ញុំចុះអោយ 90 ភាគរយ។	器
អ្នកទិញៈវានៅតែថ្លៃ ១៥ ភាគរយ បានទេ?	異
អ្នកលក់:ចាសយកចុះ។ អរគុណច្រើន។ ថ្ងៃក្រោយមកជួយទិញទៀត។	異
អ្នកទិញ:បាទ។	#

Khmer	Aid to Listening	English	#	
លោកត្រូវការអី ?	look traw kaa qay?	What do you need?	異	
រូបចំលាក់នេះល្អណាស់ មួយថ្លៃប៉ុន្មាន ?	ruupcom laaq nih lqaa nah muəy tlay ponmaan ?	This sculture is very nice. How much is a statue?	鲁	
៩ .000 រៀល?	pram buən pŏən riəl.	9,000	P	
ថ្លៃណាស់ ចុះថ្លៃបន្តិចបានទេ បើទិញច្រើន ?	tlay nah coh tlay bon tec baan tee bao tiñ craon ?	Too expensive, can you lower the price if I buy lots of them?	#	
លោកចង់បានប៉ុន្សាន ?	look caŋ baan ponmaan?	How many do you want?	#	
៣០ រូប។	saamsəp.	30 sculptures.	#	
ខ្ញុំចុះអោយ ១០ ភាគរយ។	kñom coh dəp piəq rəəy.	I will offer 10 % discount.	#	
វានៅតែថ្លៃ ១៥ ភាគរយ បានទេ?	wiə nɨw tae tlay. dəp pram piəq rəəy baan tee?	It is still expensive. What about 15% off?	#	
ចាសយកចុះ។ អរគុណច្រើន។ ថ្ងៃក្រោយមកជួយទិញទៀត។	caah yok coh. qaakun craen. tŋay kraoy mok cuey tiñ tiot.	Yes, thank you very much. Please come again next time.	#	
បាទ។	baat	yes.	#	

Useful Words

Khmer	Aid to Listening	English	
ទៅ	tŧw	to go	#
ចង់	caŋ	to want	器
អាច	qaac	can	器
ធ្វើការ	twəə kaa	to work	#
ជាមួយ	ciəmuəy	with	#
មាន	miən	to have	#
ត្រូវការ	trəw kaa	to need	器

លក់	luəq	to sell	器
ស្ករ	skaa	sugar	異
ថ្លៃ	tlay	to be expensive	異
ថ្លៃណាស់	tlay nah	to be very expensive	異
យក	yook	to take	異
គិ ត	k+t	to think	器
លុយ	luy	money	器
គិតលុយ	kɨt luy	to bill	異
ទីព	tŧk	water	異
ទឹកសុទ្ធ	t+k-sot	pure water	異
រូបគំនូរ	ruup-kum-nuu	painting	#
រូបចំលាក់	ruup-com-laaq	sculture	#
ចាំ	cam	to wait	#
ល្អ	lqaa	good	#
ទិញ	tiñ	to buy	器
ច្រើន	craən.	many/much	#
អោយ	qaoy	to give	#
ផ្សារ	psaa	market	#
ម៉ោង	maoŋ	time, hour	#
ថ្ងៃក្រោយ	tŋay kraoy	other day	#
ពីឡ	kilou	kilogram	器
ដប	daap	bottle	#
មួយភ្លែត	muəy pleet	one moment	異
ចុះថ្លៃ	coh tlay	to lower the price	異
បន្តិច	bon tec	a little bit	異
ត្ចបលក់អីវ៉ាន់	toup-luəq-qəywan	store or shop	器

Grammar

I. Word (qway) or (qay)

- 1. Word (qəy) as Interrogative Pronoun (អ៊ី) (What).
- 2. Word (qoy) as Interrogative Adjective H (What).
- 3. Word (qɔy) as Indefinit Pronoun (ਸ੍ਰੀ) (something or anything or whatever).
- 4. Word (qəy) as Indefinit Adjective (ਸ਼੍ਰੀ) (some, any).
- 5. Word (qay) as compound with muay (one) and klah (some) () and it is used as indefinite pronouns.
- 6. Word (qay) as compound with muay (one) and klah (some) () and it is used as indefinite Adjective.

II. <u>Word (ponmaan)</u> ບຸ່ຶຮຸງຮ <u>in Interogatvie sentences</u>

- 1. ប៉ុន្សាន <u>Ponmaan as Numveral (how many)</u>
- 2. ប៉ុន្សាន <u>Ponmaan as Pronoun (how much)</u>
- 3. ប៉ុន្ស៊ីន Ponmaan as Adjective (how many)

I. Grammar Word អ្វី (qwəy) 🚆 or អ៊ី (qəy) 🖺

1. Word (qəy) as Interrogative Pronoun (\vec{B}) (What).

Question		Answer	
លោក ទិញ អ្វី ?	至	ខ្ញុំ ទិញ សៀវភោ។	#
What do you buy ?		l buy book.	
អ្នក លក់ អ្វី ?	#	ខ្ញុំ លក់ ខោអាវ។	#
What do you sell ?		I sell clothing.	

2. Word $\frac{3}{3}$ (qəy) as Interrogative Adjective.

Question Answer

លោក ទិញ សៀវភៅ អ្វី ?	😩 ខ្ញុំ ទិញ សៀវភៅ សរសេរ។	.
Which book are you buying?	l buy notebook.	
អ្នក លក់ ខោអាវ អ្វី ?	😩 ខ្ញុំ លក់ ខោអាវ បុរស។	鲁
What clothing are you selling?	I sell man clothes.	

3. Word $\frac{1}{3}$ (qəy) as Indefinit Pronoun (something or anything or whatever).

Statement		English
គាត់ ទៅ ទិញ អ្វី នៅ ផ្សារ។	器	He go to buy something at the market.
ខ្ញុំ លក់ អ្វី នៅ ផ្សារ។	P	I sell something at the market.
ខ្ញុំ មិន ចង់ ញ៉ាំ អ្វី ទេ។	器	I don't want to eat anything.
បើ លោក ចង់ បាន អ្វី ខ្ញុំ ទិញ អោយ។	器	If you want anything I will buy it for you. or whatever you want I will buy it for you.

4. Word (qəy) as Indefinit Adjective ($\frac{3}{3}$) (some, any)

Question		Answer	
អ្នក ចង់ ទិញ ខោអាវ អ្វី ទេ ?	器	ខ្ញុំ មិន ចង់ ទិញ ខោអាវ អ្វី ទេ។	3
Do you want to buy any clothes?		I don't want to buy any clothes.	
បើ លោក ចង់ បាន ខោអាវ អ្វី ខ្ញុំ ទិញ អោយ។		លោក ទិញ ខោអាវ អ្វី អោយ ខ្ញុំ ក៏បាន ដែរ។	#
If you want any clothes I will buy it for you.		You can buy any clothes for me	

5. Word (qay) as compound with muay (one) and klah (some) $(\frac{3}{4})$ and it is used as indefinite pronouns.

Statement	English	
បើ អ្នក ចង់ ទិញ អ្វីខ្លះ ប្រាប់មក ខ្ញុំ អាច ទិញ អោយ បាន។	#	If you want me to buy something, just let me know, I will buy it for you.
បើ អ្នក ចង់ ពិសារ អ្វីមួយ ប្រាប់មក ខ្ញុំ ទិញ អោយ។	#	If you want to eat anything just let me know I will buy it for you.

6. Word (qəy) as compound with muəy (one) and klah (some) $(\frac{3}{9})$ and it is used as indefinite Adjective.

Statement	English
បើ អ្នក ចង់ ទិញ សៀវភៅ អ្វីមួយ ពី ស្រុក អាមេរិក ប្រាប់មក ខ្ញុំ អាច ទិញ អោយ បាន។	If you want me to buy any books from America, just let me know, I will buy it for you.

II. Word (ponmaan) ប៉ុន្សិន in Interogatvie Sentences 20 😤

The word \ddot{U}_1^{\dagger} is fuction like a mumeral in mumeral noun phrase. In the answers to question involving \ddot{U}_1^{\dagger} is \ddot{U}_1^{\dagger} is, it replaced by a numeral. As example below:

1. Ponmaan as Numveral (how much or how many)

Question		Answer		
លោក ត្រូវការ ស្ករ ប៉ុន្មាន គីឡូ ?	器	ខ្ញុំ ត្រូវការ ស្ករ ២ គីឡូ។	異	
How many kilo do you want?		I want 2 kilo.		
អ្នក ទិញ ទឹកសុទ្ធ ប៉ុន្សាន ដប ?	器	ខ្ញុំ ទិញ ទឹកសុទ្ធ ១២ ដប។	器	
How many bottle of pure water do you want to buy?		I buy pure water 12 bottles.		
ម៉ោង ប៉ុន្សាន ហើយ ?	器	ម៉ោង ៨ ហើយ។	異	
What time is it now?		It is 8 O'clock.		
តាត់ ត្រូវការ ប៉ុន្មាន គីឡូ ?	#	គាត់ ត្រូវការ ៦ គីឡូ ?	#	
How many kilos does he want?		He want 6 kilos		
រូបគំន្ទរ នេះ ថ្លៃ ប៉ុន្មាន ?	器	រូបគំន្ទរ នេះ ថ្លៃ ១៨ ដុល្លា។	異	
How much is this painting?		It is 18 dollars.		

2. Ponmaan as Pronoun (how much)

Question	Answer	
លោក ត្រូវការ ប៉ុន្សាន ?	ᢓុំ ត្រូវការ ២០ ។ 😤	
How much do you need?	I need 22.	
លោក ចង់បាន ប៉ុន្សាន ?	គាត់ ចង់បាន ១៥ ?	
How much do yo want.	l want 15.	

3. Ponmaan as Adjective (how many)

Question		Answer	
ព្ទភគេ មាន ប្រាក់ ប៉ុន្មាន ?		ពួកគេ មាន ប្រាក់ ៥០០ រៀល។	P
How much money do they have?		They have 500 riels.	

PRONUNCIATION

1. <u>Word</u> បិង់
2. <u>Word</u> ម៉ៅង
3. <u>Word</u> ផ្ស៊ារ
4. <u>Word</u> ស្កីរ

1. Word ប៉ង់ (to want)

The diacritic bantaq ($^{'}$) occurs on the top of the final consonant of a syllable and it is used to shorten the vowel of that syllable. All Khmer consonant, there is an inherent vowel. The inherent vowel for the first series consonant is /aa/ and second series consonant is /ɔɔ/. In a syllable with invisible vowel, bantaq is used to shorten the inherent vowel. The inherent vowel /aa/ changes to /a/ after the first series consonant and the inherent vowle /ɔɔ/ changes to /u/ or /uɔ/ after the second series consonant. The syllable (v h), first series consonant () has an inherent vowel /aa/, therefore the pronunciation of this syllable is (caaŋ). When diacritic bantaq () is used on the top of the final consonant (v h) the inherent vowel changes from to /aa/ to /a/ which cause the pronunciation of syllable (caaŋ) to (caŋ).

Word Without Diacritic			Word With D	iacritic			
ចង	Caaŋ	to tie	#	ចង់	Caŋ	to want	#
គាត់ ចង គោ			#	នាង ចង់ ទៅ	ផ្សារ		A
He ties a cow.		She want to go	to the market	-			

2. Word ម៉ោង

The diacritic mousekatoan ($\ddot{\mathfrak{b}}$) on the consonant ($\ddot{\mathfrak{b}}$) convert the second series consonant ($\ddot{\mathfrak{b}}$) to first series consonant ($\ddot{\mathfrak{b}}$).

Word Without Diacritic			Word With Diacritic				
មោង	mooŋ	big stick	#	ម៉ោង	maoŋ	hour or time or o'clock	#
លោក យក	មោង នោះ ទ	ទាណា ?	#	ឥឡូវនេះ ម៉ោង	៥ ល្ងាច		#
Vhere do you	u bring that st	tick to?		Now It is 5 O'cl	ock in the aft	ernoon	

3. Word 👯 (market)

The word \mathfrak{III} is pronunced in IPA (psaa) . The consonant \mathfrak{I} is remain silent.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ផ្សារ	ផ្សា	psaa

- If the word is written with no consonant (1) the meaning of the word is different. It means heart or pain, but the pronunciation of the two words remain the same.
- 4. Word Mi (sugar)

The word $\mbox{N1}\mbox{is pronunced in IPA (skaa)}.$ The consonant (1) is remained silent.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ស្ករ	ស្ក	skaa

Unit 4

Lesson 1: Asking Nationality

មេរៀនទី ១: ស្ទរសញ្ជាតិ

Listen to the Whole Conversation

ប៉្ លៈ	ជំរាបសួរ	器
ផលៈ	បាទ ជំរាបស្ងរ	
ប្ច៉ូលៈ	ស្ងមទោស លោកជនជាតិអី ?	#
ផលៈ	ខ្ញុំជាជនជាតិអាមេរិក។ ចុះលោក?	#
<u>ប៉</u> ូលៈ	ខ្ញុំជាជនជាតិបារាំង។ ខ្ញុំស្ងួមណែនាំអោយស្គាល់ នេះពួកមា៉កខ្ញុំ ត្ងូនី។ គាត់ក៏ជនជាតិបារាំងដែរ។	#
ត្ចូនី:	ជំរាបស្ចរ រីករាយណាស់ដែលបានស្គាល់លោក។	**
ផលៈ	ខ្ញុំក៏អញ្ចឹងដែរ។	

Khmer	Aid to Listening	English	器
ដំរាបស្ចរ	cum riəp suə	Hello	#
បាទជំរាបស្ចរ	baat cum riəp suə	Yes, Hello	#
ស្ងួមទោស លោកជនជាតិ អី?	soum tooh look cŭanciat qay ?	Excuse me, what is your nationality?	#
ខ្ញុំជាជនជាតិ អាមេរិក។ ចុះលោក	kñom ciə cŭənciət qaa meeriq. coh look ?	I am American. And you?	器
ខ្ញុំជាជនជាតិ បារាំង។ នេះព្ទុកមា៉កខ្ញុំត្វូនី។ គាត់ ក៏ជាជនជាតិបារាំងដែរ។	kñom ciə cŭənciət baaraŋ. nih puəqmaaq kñom tounii. kŏət kaa ciə cŭənciət baaraŋdae.	I am French. This is a friend of mine Tony. He is also French.	#
វិរាបស្ងរ រីករាយណាស់ ដែលបានស្គាល់លោក។	cum riəp suə riiq-riəy nah dael baan skŏəl look	I am glad to know you.	
ខ្ញុំក៏អញ្ចឹងដែរ។	kňom kaa qañ-cəŋ dae.	So am I.	#

Lesson 2: Meeting a Friend មេរៀនទី ២: ជួបព្ទុកម៉ាក

Listen to the Whole Conversation \blacksquare

ចនៈ	សុខឯងមកលេងស្រុកខ្មែរដែរ។	器
សុខៈ	បាទ តែខ្ញុំនៅមិនបានយូរទេលើកនេះ។	野
ប៉ន:	សុខបានទៅលេងនៅកន្លែងណាខ្លះហើយ។	異
សុំខ:	ខ្ញុំមិនទាន់បានទៅលេងឯណាទេតាំងពីមកដល់ តែខ្ញុំចង់ទៅលេងអង្គរវត្ត។	器
ចនៈ	សុខទៅថ្ងៃណា ? បើទៅប្រាប់ខ្ញុំផង ព្រោះខ្ញុំចង់ទៅដែរ។	#
សុខៈ	ខ្ញុំនឹងទៅថ្ងៃអាទិត្យ។ ខ្ញុំមិនដឹងចង់ជិះទូកឬយន្តហោះទេ។	異
ប៉ន:	ខ្ញុំលីគេថាជិះ៖ទូកសប្បាយជាងជិះយន្តហោះ ព្រោះយើងអាចឃើញទេសភាពច្រើននៅតាមទន្លេនិងបឹង។	#
សុខ:	អញ្ចឹង ចាំខ្ញុំប្រាប់នៅពេលខ្ញុំទៅ។	#
ប៉ន:	អរគុណ។ កុំភ្លេចណា។	#

Khmer	Aid to Listening	English	#
សុខឯងមកលេងស្រុកខ្មែរ ដែរ។	sok qaeŋ mɔɔk leeŋ srok khmae dae.	Sok, you also came to visit Cambodia.	#
ប្បាទ តែខ្ញុំនៅមិនបាន ឃ្វុរទេលើកនេះ។	baat tae kñom nɨw mɨn baan yuu tae ləək nɨh.	Of course, but I cannot stay for long this time.	2
សុខបានទៅលេងនៅកន្លែងណា ខ្លះហើយ ?	sok baan tɨw leeŋ nɨw kɑnlaeŋ naa klah haɔy.	What are the places that Sok have been visiting?	2
ខ្ញុំមិនទាន់បានទៅលេងឯណាទេ តាំងពីមកដល់ តែខ្ញុំចង់ទៅ លេងអង្គរវត្ត។	kñom mɨn töən baan tɨw leeŋ qae naa tee taŋ pii mɔɔk dal tae kñom caŋ tɨw leeŋ qaŋkɔɔ-wŏət.	I have not yet visited any place since I got here; but I want to visit Angkor Wat.	A
សុខទៅថ្ងៃណា ? បើទៅ បាប់ខ្ញុំផងព្រោះខ្ញុំចង់ទៅដែរ។	sok tɨw tŋay naa? baɔ tɨw prap kñom phaaŋ pruɔh kñom caŋ dae. What day does John want to g you go, don't forget to tell me.		鲁
ខ្ញុំនឹងទៅថ្ងៃអាទិត្យ។ ខ្ញុំមិនដឹង ទង់ជិះទ្វកឬយន្តហោះទេ។	kñom nɨŋ tɨw tŋay qaatɨt. kñom mɨn dəŋ cɑŋ cih tuuk rɨɨ yŭən hah tee.	I will go on Sunday. I don't know if I want to take the boat or fly.	#
ខ្ញុំលឺតែថាជិះះទ្ចុកសប្បាយ ជាងជិះយន្តហោះ ព្រោះយើងអាចឃើញទេសភាព	kňom lɨɨ kee thaa cih tuuk spbaay ciəŋ cih yŭən hah prǔəh yəəŋ qaac kəəñ teehsəphiəp craən nɨw taam tonlee nɨŋ bəŋ.	I heard other people said that taking the boat is more interesting than flying because we can see more scenery along the river and the lake.	

ច្រើននៅតាមទន្លេនិងបឹង។			
អញ្ចឹងចាំខ្ញុំប្រាប់នៅពេលខ្ញុំទៅ។	quñcəŋ cam kňom prap nɨw peel kňom tɨw.	So, I will let you know as to when I will go.	#
អរគុណ។ កុំភ្លេចណា។	qαα-kun. kom plɨc naa.	Thank you. Don't forget.	異

Lesson 3: Taking a Friend Out មេរៀនទី ៣: នាំពួកមា៉កទៅខាងក្រៅ

Listen to the Whole Conversation lacksquare

គ៌ម	អាឡូ ខ្ញុំចង់និយាយជាមួយលោកសុខបានទេ?	異
សុខ	អាឡ្ហ ជំរាបស្ចរ ខ្ញុំសុខនិយាយ អ្នកណាហ្នឹង!	
គី ម	ជំរាប់សួរ ខ្ញុំតិម។	器
សុខ	អ្វរ គឹមមកដល់ស្រុកខ្មែរពីថ្ងៃណា ?	異
គី ម	បាទពីម្សិលមិញ។ ឥឡូវនេះខ្ញុំស្នាក់នៅសណ្ឋាគារអាស៊ី។	
សុខ	ថ្ងៃនេះគឹមឯងទំនេរទេ ?	#
គឹម	ថ្ងៃនេះមិនទំនេរទេ។ ស្នែកល្ងាចទើបខ្ញុំទំនេរ។	
សុំខ	បើអញ្ចឹង ខ្ញុំនឹងទៅជួបគឹមនៅម៉ោងប្រាំកន្លះ ហើយយើងទៅញ៉ាំបាយជាមួយគ្នា។	#
គី ម	ខ្ញុំចាំនៅជាន់ក្រោមកន្លែងទទួលភ្ញៀវ។	器

Khmer	Aid to Listening	English	器
អាឡូ ខ្ញុំចង់និយាយជាមួយ លោកសុខបានទេ?	qaalou kñom caŋ niyiəy ciə-muəy look sok baan tee?	Hello, could I talk to Mr. Sok?	鲁
អាឡ្ហ ជំរាបស្ងរ ខ្ញុំសុខនិយាយ អ្នកណាហ្នឹង!	-	Greetings, I am Sok speaking. Who is that!	ar.
ជំរាបសួរ ខ្ញុំតិម។	cumriəp-suə kñom kəm.	Greetings, I am kəm.	#
អូរ គឹមមកដល់ស្រុក ខ្មែរពីថ្ងៃណា ?	qou kəm məək dal srok khae pii tŋay naa?	Oh! kim what day did you get to Cambodia?.	#

បាទពីម្សិលមិញ។ ឥ ឡូវនេះខ្ញុំស្នាក់នៅ សណ្ឋាគារអាស៊ី។	baat pii msəl mɨñ. qəyləw-nɨh kñom snaq-nɨw saanthaakiə qasii.	Yesterday. Now I am staying at Asie Hotel.	S
ថ្ងៃនេះគឹមឯងទំនេរទេ ?	tŋay nɨh kəm qaeŋ tumnee tee?	kəm, are you free today?	3
ថ្ងៃនេះមិនទំនេរទេ។ ស្នែកល្ងាចទើបខ្ញុំទំនេរ។	tŋay nɨh mɨn tumnee tee. sqaek lŋiəc təəp kñom tumnee.	I am not free today. I will be free tomorrow evening.	a
បើអញ្ចឹង ខ្ញុំនឹងទៅជួបគឹមនៅ ម៉ោងប្រាំកន្លះ ហើយ យើងទៅញ៉ាំបាយជាមួយគ្នា។	haəy yəəŋ tɨw ñam baay ciəmuəy	So, I will meet you at 5:30 and we will go to dinner together.	ar.
ខ្ញុំចាំនៅជាន់ក្រោមកន្លែង ទទួលភ្ញៀវ។	kñom cam nɨw cŏən kroam kɑnlaeŋ tətuəl pñiəw.	I will be waiting for you at the lobby.	#

Lesson 4: Meeting an Acquaintance មេរៀនទី៤: ជួបអ្នកស្គាល់

Listen to the Whole Conversation

គ៌ម	សូរស្ដីនាងកញ្ញា។	異
ចាន់ធ្វ	សូរស្តីលោក។	2
គីម	នាងនៅចាំខ្ញុំទេ ? ខ្ញុំធ្លាប់ជួបនាងម្ដងនៅឯ សាកលវិទ្យាល័យភ្នំពេញ។	#
ចាន់ធ្ល	ខ្ញុំនឹកឃើញហើយ លោកជាសាស្ត្រាចារ្យនៅសាលាច្បាប់។	
តិ ម	ត្រូវហើយ។ នាងមកនេះមានការអ្វីដែរ ?	器
ចាន់ធ្វ	ខ្ញុំមកនេះដើម្បីជួបលោកសាស្ត្រាចាំ្យជ័យ ចាប។ ខ្ញុំក៏ត្រូវការជួបគាត់ដែរ។	2
គី ម	ខ្ញុំក៏ត្រូវការជួបគាត់ដែរ។	#
ចាន់ធ្ល	គាត់អញ្ជើញមកហើយ។ លោកជួបគាត់មុនចុះ ព្រោះខ្ញុំមិនស្វវប្រញ៉ាំប់។	#
ក៏ ម	អរគុណច្រើននាង។	器

Khmer	Aid to Listening	English	異
ស្ងរស្ដីនាងកញ្ញា។	suə sdey niəŋ kaaña!	Hello Miss.	
ស្ចរស្ដីលោក។	sua sdey look!	Hello Sir.	器
នាងនៅចាំខ្ញុំទេ ? ខ្ញុំធ្លាប់ជួបនាងម្ដងនៅឯ សាកលវិទ្យាល័យភ្នំពេញ។	niəŋ nɨw cam kñom tee? kñom thöəp cuəp niəŋ mədaaŋ nɨw qae sakəl-vɨttyiəlay pnuum-pɨñ.	Do you remember me? I used to meet you once at University of Phnom Penh.	鲁
ខ្ញុំនឹកឃើញហើយ លោកជាសាស្ត្រាចារ្យនៅ សាលាច្បាប់។	kñom nɨk khəəñ haəy. look ciə sahstraacaa nɨw salaa-cbap.	I remember that. You are a professor at the Law School.	異
ត្រូវហើយ។ នាងមកនេះមានការអ្វីដែរ ?	trəw haəy. niəŋ məək nɨh miən kaa qwəy dae?	That's correct. What are you here for?	器
ខ្ញុំមកនេះដើម្បីជួបលោក សាស្ត្រាចា្យជ័យ ចាប។	kñom mook nih daembey cuep look sahstraacaa ciy caap.	I came here to see Professor c ₁ y caap.	#
ខ្ញុំក៏ត្រូវការជួបគាត់ដែរ។	kñom kaa trəw kaa cuəp kŏət dae.	I also need to see him.	#
គាត់អញ្ជើញមកហើយ។ លោកជួបគាត់មុនចុះ ព្រោះខ្ញុំមិនសូវប្រញ៉ាំប់។	kŏət qañocəəñ məək haəy. Look cuəp kŏət mun coh pruəh kñom mɨn sɨw prañap.	He is coming. Sir, you meet him first because I am not in a hurry.	#
អរគុណច្រើននាង។	qαα-kun craən.	Thank you a lot Miss.	

Useful Words

Khmer	Aid to Listening	English	
កន្លែង	kanlaeŋ	place	異
គ្រូបង្រៀន	kruu bəŋ-riən	teacher	#
គ្រូពេទ្យ	kruu pεεt	medical practitioner	#
ភ្ជុ ប	choop	midwife	2

ជនជាតិ	cŭən-ciət	nationality	器
ជប៉ុន	co-pon	Japan	#
ជាងភ្លើង	ciəŋ-pləəŋ	electrical engineer	#
ជាន់	cŏən	floor	器
ជាន់ក្រោម	cŏən kroam	first floor	器
និយាយ	niyiəy	to speak	#
ទំនេរ	tumnee	free	異
នាងកញ្ញា	niəŋ kaanña	Miss	#
នៅចាំ	n ₁ w cam	still remember or to wait for	#
ណែនាំ	nae-nŏəm	to introduce	器
និសិត្ស	nii-sit	college student	器
នឹកឃើញ	n ₁ k khəən	to remember or to recall	#
នៅឯ	n ₁ w qae	at	#
បាន	baan	that's ok.	#
បារាំង	baaraŋ	France	#
ប្រញ៉ាំប់	prañap	to be in a hurry	#
ពេទ្យធ្មេញ	pεεt-thmeeñ	dentist	#
ព្ចកមា៉ក	puəqmaaq	friend	#
មកដល់	mook dal	to arrive at	#
មិនស្វវ	mɨn sɨw	not very	#
ម្តុង	mədaaŋ	one time or once	#
ម្សិលមិញ	msəl mɨñ	yesterday	#
រីករាយ	riiq-riəy	to be happy	#
លេខាធិការ	lee-khaa-thi-kaa	secretary	#
លេង	leeŋ	to play	異
សណ្ឋាគារ	saanthaakiə	hotel	異
សាកលវិទ្យាល័យ	sakol-vittyiolay	university	器

សាលាច្បាប់	salaa-cbap	law school	A
សាស្ត្រាចារ្យ	sahstraacaa	professor	A
វេជ្ជបណ្ឌិត	wee-cĕəq-bən-dɨt	Medical doctor	#
ស្ងូមទោស	soum tooh	excuse me	#
ស្នំរ	suə	to ask	#
ស្គាល់	skŏəl	know	A
ស្នាក់នៅ	snaq-n 1 w	to stay	2
អញ្ចឹង	qañ-cəŋ	so	2
អាមេរិក	qaa-meeriq	America	#
អូស្ត្រាលី	qou-straa-lii	Australia	2
អ្នកបើកឡាន	nĕəq-baək-laan	driver	2
អ្នកកាលែត	nĕəq-kaa-saet	journalist	2
ឥឡូវនេះ	qəyləw-n ı h	Now	

Grammar4

I. Present Tense

- 1. Affirmative Sentence
 - a. Simple Sentence with Intransitive Verb
 - b. Simple Sentence with Intransitive Verb and Adverb
 - c. Simple Sentence with Transitive Verb and Follow by Object
- 2. Negative Sentence
- 3. <u>Interogative Sentence</u>
- II. Present Tense: Sentence with Connecting Verb (นี่) + (Noun)
 - 1. Affirmative Sentence
 - 2. Negative Sentence
 - 3. Interogative Sentence
 - 4. Note on Connecting Verb

I. Present Tense:

1. Affirmative Sentence

Unlike English, Khmer verbs do not take inflection in the present tense.

a. Simple Sentence with Intransitive Verb:

Subject +	Verb (intransitive)	
-----------	---------------------	--

Example:

គាត់ យំ ។	器 He cries.
សិស្ស សើច។	器 Student laughs.
ព្ភកគេ ដើរ ។	子 They walk.
ខ្ញុំ ដេក ។	署 I sleep.

b. Simple Sentence with Intransitive Verb and Adverb:

Example:

ក្មេងៗ ដើរ តាមដងផ្លូវ។	会 Children walk on the street.
សំ រស់នៅ ក្នុងទីក្រុង ។	器 Sam lives in the city

c. Simple Sentence with Transitive Verb and follow by Object:

Example:

ខ្ញុំ ស្នាក់នៅ សណ្ឋាគារអាស៊ី ។	图 I stay in Asie Hotel.
ខ្ញុំ ជ្ហូប គាត់ ។	器 I meet him.
ក្មេងៗ ចូលចិត្ត ផ្លែឈើ ។	器 Children like fruit.
យើង ស្រឡាញ់ សន្តិភាព ។	😩 We love peace.

2. Negative Sentence

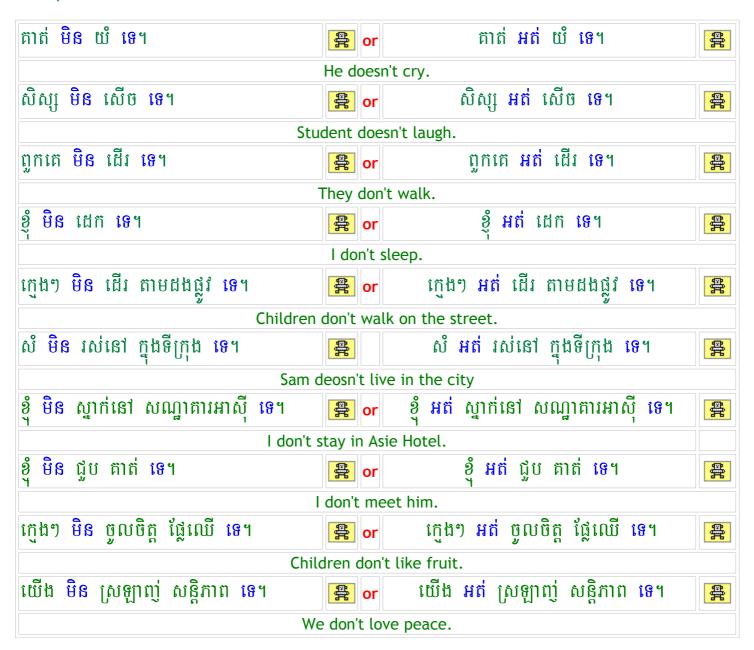
🏴 The negative sentence in Khmer is formed by inserting of a negative word (ម៉ិនិ) 😤 or (អត់)

器

between the subject and the main verb of a sentence and (18) at the end of that sentence. Particle (18) can be deleted from the negative sentence, but it doesn't sound natural.

Subject +
$$\frac{3}{9}$$
S or $\frac{11}{9}$ S or $\frac{11}{9}$ Subject + $\frac{3}{9}$ S or $\frac{11}{9}$ Subject + $\frac{3}{9}$ S or $\frac{11}{9}$ S or $\frac{11}{9}$ Subject + $\frac{3}{9}$ S or $\frac{11}{9}$ S or

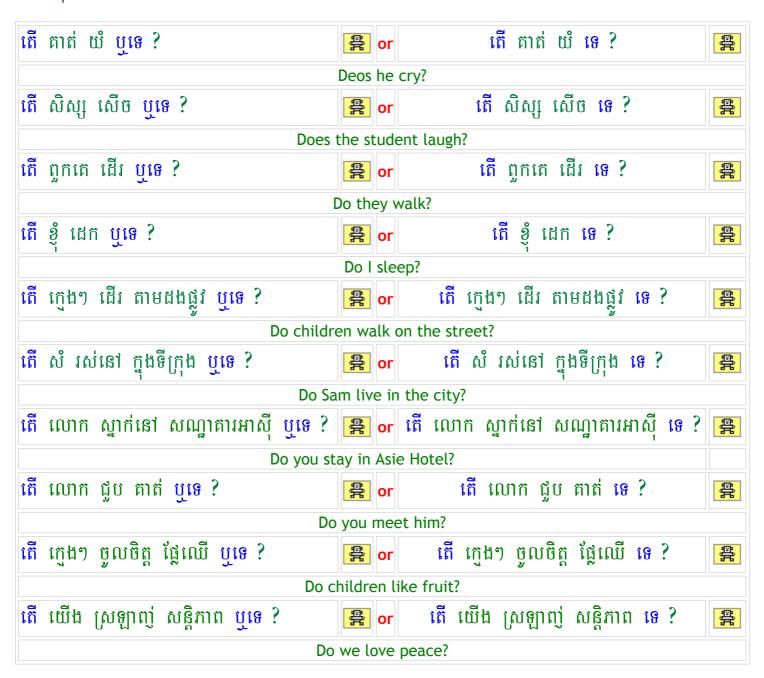
Example:

3. Interogative Sentence:

- The question particle (ត្រី) are always occours at the beginning of an interrogative clause in formal questions. When the question particle (ត្រី) is used, it signal the fact that a question follows and the rising and falling intonation of question is not necessary.
- Question requiring yes- or-no answer require a final question particle 😘 (tee) 😤 . The full form of particle (tee) is ប៊ុទេ (r# tee) 🚇 .

Example:

- II. Present Tense with Connecting Verb (นี้1) + (Noun),
 - 1. Affirmative Sentence with Connecting Verb (ជាំ) 🚆+ (Noun):

The meaning of connecting verb (\vec{i}) is (be, is) as in the sentence below:

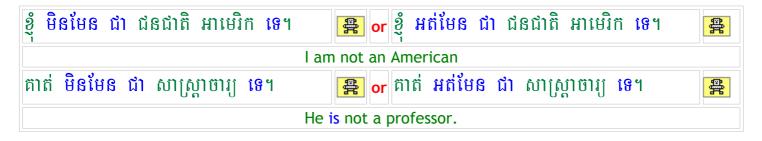
Example:

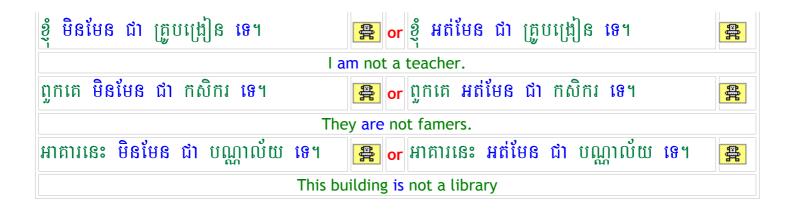
ខ្ញុំ ជា ជនជាតិ អាមេរិក ។	日 am an American
គាត់ ជា សាស្ត្រាចារ្យ ។	He is a professor.
ខ្ញុំ ជា គ្រូបង្រៀន ។	🚇 I am a teacher.
ព្ទកគេ ជា កសិករ ។	They are famers.
អាគារនេះ ជា បណ្ណាល័យ ។	This building is a library

2. Negative Sentence with Connecting Verb (🗓) 🛱 + (Noun)

The negative sentence of simple sentence, with connecting verb (1), is form by inserting the negative word (18148) or (11148) between the subject and the main verb of a sentence and (19) at the end of that sentence. Particle (19) can be deleted from the negative sentence, but it doesn't sound natural.

Example:

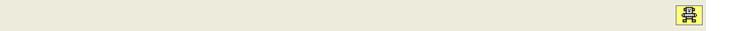

3. Interogative Sentence with Connecting Verb (🗓) 🚆 + (Noun)

The interogative clause, with connecting verb ($\mathring{\mathfrak{il}}$), is form by adding particle ($\mathring{\mathfrak{in}}$) at the beginning of the clause and follows by ($\mathring{\mathfrak{il}}\mathfrak{Sl}\mathfrak{S}$) at the end of the clause.

Example:

តើ លោក ជា ជនជាតិ អាមេរិក មែនទេ ?	Are you an American?
តើ គាត់ ជា សាស្ត្រាចារ្យ មែនទេ ?	器 Is he a professor?
តើ នាង ជា គ្រូបង្រៀន មែនទេ ?	器 Is she a teacher?
តើ ពួកគេ ជា កសិករ មែនទេ ?	器 Are they famers?
តើ អាគារនេះ ជា បណ្ណាល័យ មែនទេ ?	器 Is this building a library?

4. Note on Connecting Verb (ជំ)

The connecting verb ($\ddot{\mathbf{u}}$) can be dropped in from the affirmative, negative, or interogative sentence in the spoken form and the sentence still carries the same meaning.

Occupation

Khmer	Aid to Listening	English	
គ្រូបង្រៀន	kruu bəŋ-riən	teacher	器
គ្រូពេទ្យ	kruu pεεt	medical practitioner	異
ឆ្លប	choop	midwife	異
ជាងភ្លើង	ciəŋ-pləəŋ	electrical engineer	#
និសិត្ស	nii-sit	college student	7
ពេទ្យធ្មេញ	pεεt-thmeeñ	dentist	
លេខាធិការ	lee-khaa-thi-kaa	secretary	#
សាស្ត្រាចារ្យ	sahstraacaa	professor	#
វេជ្ជបណ្ឌិត	wee-cĕəq-bən-dɨt	Medical doctor	#
អ្នកបើកឡាន	nĕəq-baək-laan	driver	#
អ្នកកាលែត	nĕəq-kaa-saet	journalist	器
អ្នកទេសចរណ៍	nĕəq-teeh səcəə	Tourist	器
ទាហាន	tiə hiən	Soldier	異
នរគបាល	noo koo baal	Police	異
រដ្ឋមន្ត្រី	rŏət mən trəy	Minister	器
សិស្ស	səs	Student	2

PRONUNCIATION

1.	Word	ស្លូវ	to ask	8.	Word	លី or ឮ	to hear
2.	Word	សញ្ជាតិ	nationality	9.	Word	នាងកញ្ញា	Miss
3.	Word	៍ក៏អញ្ចឹង	S0	10.	Word	ចាំ	to wait
4.	Word	កន្លែង	place	11.	Word	ទន្លេ	river
5.	Word	អង្គរវត្ត	Angkor wat	12.	Word	យន្តហោះ	airplane
6.	Word	ថ្ងៃអាទិត្យ	Sunday	13.	Word	សណ្ឋាគារ	hotel
7.	Word	សប្បាយ	happy	14.	Word	អញ្ចើញ	to invite

1. Word iii (to ask)

The word $\mathfrak{N}_{\mathfrak{I}}$ is pronunced in IPA (sua). The consonant \mathfrak{I} remains silent when it occurs in final position.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ស្ងរ	ល្វំ	GU2

Top

2. Word ស័ព្ឋាតិ (nationality)

When two consonants are pronounced consecutively within a word, the second consonant is written in a special sub-consonant from below the first consonant. The sub-consonants are called [cəŋ] of consonant "consonant feet". The form of sub-consonant in most cases a smaller version of consonant, but without the top part of consonant which is called [saq] (hair) of consonant. The combination of consonant and the sub-consonant is called [pciəŋ domruət]. Initial clusters are called (pcuñ cneɔ̃q psam) and medial clusters are called (pcuñ cneɔ̃q pñaə cəəŋ). The sub-consonants are used as initial clusters and medial clusters. When there is a consonant cluster, (including both an initial consonant and its sub-consonant), the vowel symbols are written around the consonant cluster (either before, above, or after the consonant cluster, and in some cases a combination of these). In all cases, however, the vowel is pronounced after the consonant cluster.

In general consonant (\mathfrak{N}) could take sub-consonants (\mathfrak{L}) and \mathfrak{N} and \mathfrak{N} as medial cluster. The word \mathfrak{N} \mathfrak{N} \mathfrak{N} \mathfrak{N} consonant \mathfrak{N} takes sub-consonant (\mathfrak{L}) as its medial cluster and the vowel (\mathfrak{L}) on consonant (\mathfrak{S}) is silent.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
សញ្ជាតិ	សាញ់ ជាតិ	sañ ciət

3. Word ក៏អញ្ជឹង (so...)

The diacritic leik qahsdaa (\mathring{n}) is also called leik pramb₉y occurs only over the consonants (\mathring{n}) and (\mathring{u}). It does not change the pronunciation of those two consonant. This diacritic is used to distinguish the meaning of word (\mathring{n}) which mean (neck) to auxiliary word ($\mathring{\mathring{n}}$) which mean (then) or in a combination word (\mathring{u}) mean (so am I or me too).

In general consonant (\mathfrak{N}) could take sub-consonants (\mathfrak{m}) as medial cluster. The word \mathfrak{M} , consonant \mathfrak{N} takes sub-consonant (\mathfrak{m}) as its medial cluster.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
ក៏អញ្ចឹង	ក អញ់ ចឹង	kaa qañ cəŋ	器

Top

4. Word ពីខ្លែង (place)

Consonant (\S) could take sub-consonants (\S) as medial cluster. The word \S , consonant \S takes sub-consonant (\S) as its medial cluster. Because the first syllable is pronounced as the first series of consonant, therefore the sencond syllable have to follow the first series of consonant. In this case the second series consonant (\S) which is seen as the sub consonant (\S) chang to first series consonant (\S).

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
កន្លែង	កន់ ឡែង	kan laeŋ

Top

5. Word អង្គរវត្ត (Angkor wat)

Consonant (ដ) could take sub-consonants (្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ ្ and ្) as medial cluster. The word អង្គរ, consonant (ដ) takes sub-consonant (្) as its medial cluster. The consonant រ remains silent when it occurs in final position. The syllable (រឺត្តី) consonant (តី) could take its own sub-consonants (្) but it remains silent when it occurs in final position.

Correct Spelling	Pronunciation	TD 4
correct Spelling	Pronunciation	IFA

អង្គរវត្ត

អង់ គរ វ៉ាត់

qan koo wŏet

Top

6. Word ថ្ងៃអាទិត្យ (Sunday)

The last syllable (\S \S), consonant (\S) could take sub-consonants (\S) but it remains silent when it occurs in final position.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ថ្ងៃអាទិត្យ	ថ្ងៃ អា ទឹត	thŋay qaa tət

Top

7. Word លំប្បាយ (Angkor wat)

Consonant (0) could take its own sub-consonants (1) as medial cluster.

	IPA	Pronunciation	Correct Spelling
異	sap baay	សាប់ បាយ	សប្បាយ

Top

8. Word $\vec{\mathbb{U}}$ or $\underline{\mathbb{I}}$ (hear)

The spelling of words "hear" is ($\vec{\mathfrak{U}}$ or $\underline{\mathfrak{J}}$). Both of words have the same pronunciation. The the spelling of word ($\vec{\mathfrak{U}}$) composed by consonant (\mathfrak{U}) and vowel ($\vec{\mathfrak{U}}$) and the spelling of word ($\underline{\mathfrak{J}}$) is an independent vowel. Both words are used interchangeable, but ($\vec{\mathfrak{U}}$) has been introduced in the 1970s and word ($\underline{\mathfrak{J}}$) is the original of Khmer words. Now, word ($\underline{\mathfrak{J}}$) is brought back to every writing.

Correct Spelling	Pronunciation	Posible IPA
<u>g</u>	លី	l _H

Top

9. Word នាងកញ្ញា (Miss)

The consonant (\mathfrak{N}) could take sub-consonants (\mathfrak{N}) and \mathfrak{N}) as medial cluster. The word \mathfrak{N} , consonant \mathfrak{N} takes sub-consonant (\mathfrak{N}) as its medial cluster.

Correct Spelling	Pronunciation	Posible IPA
នាងកញ្ញា	នាងកញ្ច់ ញ៉ាំ	kañ ña

Top

10. Word 👸 (to wait or to remember) 😤

The word (ប៉ាំ) has two meanings and its pronunciation is also the same. The first meaning is to wait and the socond meaning is to remember.

Top

11. Word Sis (river)

Consonant (\S) could take sub-consonants (\S) as medial cluster. The word \S , consonant \S takes sub-consonant (\S) as its medial cluster.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
ទន្លេ	ទន់ លេ	ton lee	<u> </u>

Top

12. Word យន្តហោះ (airplane)

The compound word ($\mathfrak{W}_{\mathfrak{S}} \mathfrak{M} \mathfrak{M} \mathfrak{S})$ is a combiantion of word machine ($\mathfrak{W}_{\mathfrak{S}} \mathfrak{S})$ and fly ($\mathfrak{M} \mathfrak{S})$ and fly ($\mathfrak{M} \mathfrak{S})$ as medial cluster, but sub-consonant ($\mathfrak{S})$ remains silent when it occurs in final position of word.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
យន្តហោះ	យន់ ហោះ	yən hah

Top

13. Word បំណ្បាតារ (hotel)

Correct Spelling	Pronunciation	Posible IPA
សណ្ឋាធារ	សណ ឋា គា	san thaa kiə

Top

14. Word អញ្ជើញ (to invite)

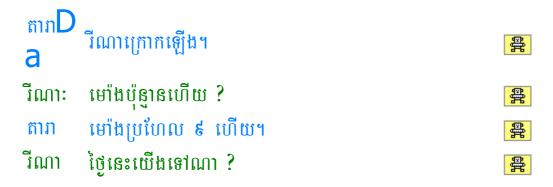
The consonant (\mathfrak{N}) could take sub-consonants (\mathfrak{m}) as medial cluster. The word \mathfrak{M} , consonant \mathfrak{N} takes sub-consonant (\mathfrak{m}) as its medial.

Correct Spelling	Pronunciation	Posible IPA
អញ្ជើញ	អញ ជើញ	qañ cəəñ

Unit 5

Lesson 2: Cold Day មេរៀនទី ២: ថ្ងៃត្រជាក់

Listen to the Whole Conversation

តារា	យើងនឹងទៅលេងឪពុកយើង	បន្ទាប់មកយើងនឹងទៅមើលកុន។ 😤
រីណា	គំនិតនេះល្អណាស់។	鲁
តារា	យើងគិតញាំំអីសិន។	鲁
រីណា	ញ្ជាំក៏ញ្ជាំ។	器
តារាD	កុំភ្លេចពាក់អាវដៃវែង ព្រឹក	នេះត្រជាក់ណាស់។

Khmer	Aid to Listening	English	器
វិណាក្រោកឡើង។	rina kraok laəŋ	Wake up Rina?	器
មេ៉ាងប៉ុន្មានហើយ ?	maoŋ ponmaan haəy ?	What time is it?	#
មោងប្រហែល ៩ ហើយ។	maoŋ prα-hael pram-buən haəy ?	It is approximately 9 o'clock.	
ថ្ងៃនេះយើងទៅណា ?	tŋay nih yəəŋ tɨw naa?	Where are we going to go today?	#
យើងនឹងទៅលេងឪពុកយើង បន្ទាប់មកយើងនឹងទៅមើលកុន។	yəəŋ nɨŋ tɨw leeŋ qəw- puq yəəŋ ban-töəp məək yəəŋ tɨw məəl kon.	We are going to visit our father and then we are going to see a movie.	
ពំនិតនេះល្ <u>ខ</u> ណាស់។	kum-nɨt nih lqaa nah.	It is a very good idea.	
យើងគិតញ៉ាំអីសិន។	yəəŋ kɨt ñam qəy sən.	We should eat first.	
ញ្ជាុំក៏ញ្ជាុំ។	ñam kaa ñam	Sure.	P
កុំភ្លេចពាក់អាវដៃវែង ព្រឹកនេះត្រជាក់ណាស់។	kom pleec pĕəq qaaw day waeŋ. Prɨk nih trɑ-cĕəq nah.	Don't forget to wear long sleeve shirt; it is very cold this morning.	

Lesson 2: Cold Day មេរៀនទី ២: ថ្ងៃត្រជាក់

Listen to the Whole Conversation

តារាD វិណាក្រោកឡើង។ a

器

វីណាៈ ម៉ោងប៉ុន្មានហើយ ?

発盤

តារា ម៉ោងប្រហែល ៩ ហើយ។

រីណា	ថ្ងៃនេះយើងទៅណា ?	器
តារា	យើងនឹងទៅលេងឪពុកយើង បន្ទាប់មកយើងនឹងទៅមើលកុន	។ 🚆
រីណា	គំនិតនេះល្អណាស់។	#
តារា	យើងគិតញ្យុំអីសិន។	#
រីណា	ញ្ជាំក៏ញ្ជាំ។	#
តារាD	កុំភ្លេចពាក់អាវដៃវែង ព្រឹកនេះត្រជាក់ណាស់។	

Khmer	Aid to Listening	English	器
រីណាក្រោកឡើង។	rina kraok laəŋ	Wake up Rina?	器
មោ៉ងប៉ុន្មានហើយ ?	maoŋ ponmaan haəy ?	What time is it?	#
មោងប្រហែល ៩ ហើយ។	maoŋ prα-hael pram-buən haəy ?	It is approximately 9 o'clock.	
ថ្ងៃនេះយើងទៅណា ?	tŋay nih yəəŋ tɨw naa?	Where are we going to go today?	
យើងនឹងទៅលេងឪពុកយើង បន្ទាប់មកយើងនឹងទៅមើលកុន។	yəəŋ nɨŋ tɨw leeŋ qəw- puq yəəŋ ban-töəp məək yəəŋ tɨw məəl kon.	We are going to visit our father and then we are going to see a movie.	TE ST
គំនិតនេះល្អណាស់។	kum-nɨt nih lqaa nah.	It is a very good idea.	
យើងគិតញ៉ាំអីសិន។	yəəŋ kɨt ñam qəy sən.	We should eat first.	
ញ្ជាុំក៏ញ្ជាុំ។	ñam kaa ñam	Sure.	
កុំភ្លេចពាក់អាវដៃវែង ព្រឹកនេះត្រជាក់ណាស់។	kom pleec pĕəq qaaw day waeŋ. Prɨk nih trɑ-cĕəq nah.	Don't forget to wear long sleeve shirt; it is very cold this morning.	#

Lesson 3:Rainy
Dayមេរៀនទី ៣:ថ្ងៃភ្លៀង

Listen to the Whole Conversation \blacksquare

ំសុខ: ថ្ងៃនេះមានពពកច្រើនណាស់។

ធី: អ្នកគិតថាវានឹងភ្លៀងមែនទេ ?

សុខ: ខ្ញុំមិនគិតថាវានឹងភ្លៀងទេ។	#
ធីៈ ឥឡូវនេះវាជារដ្ឋវរងារ ហើយវាមិនសូវភ្លៀងទេ។	#
់សុខ: ខ្ញុំចង់ទៅមើលកុនថ្ងៃនេះ។	#
ធីៈ ប្រសិនបើភ្លៀង ខ្ញុំត្រូវតែនៅផ្ទះ។	#
សុខៈ ខ្ញុំមានអាវភ្លៀងមួយនិងឆ័ត្រមួយ។ អ្នកឯងចង់ប្រើមួយណា ?	#
ធី: ខ្ញុំចង់ប្រើអាវភ្លៀង ។	#
សុខ: អញ្ចឹងខ្ញុំប្រើឆ័ត្រ។	器
ធីៈ យើងទៅមើលកុននៅឯណា ?	器
ធីៈ នៅក្នុងក្រុង។ គេនិយាយថាកុននេះលួមើលណាស់។	器

Khmer	Aid to Listening	English	器
ថ្ងៃនេះមានពពកច្រើនណាស់។	tŋay nih miən pɔɔ-pɔk craiə nah.	It is very cloudy this morning.	驇
អ្នកគិតថាវានឹងភ្លៀង មែនទេ ?	nĕəq kɨt thaa wiə nɨŋ pliəŋ miən tee?	Do you think it is going to rain?	器
ខ្ញុំមិនគិតថាវានឹងភ្លៀងទេ។	kñom mɨn kɨt thaa wiə nɨŋ pliəŋ tee.	I don't think it is going to rain.	P
ឥឡូវនេះវាជារដ្ឋវរងារ ហើយវាមិនសូវភ្លៀងទេ ។	qəy-ləw nih wiə ciə rəə dəw rəə ŋiə tee haəy wiə mɨn səw miən pliəŋ tee.	Now it is winter; and it rarely rains in the winter.	3
ខ្ញុំចង់ទៅមើលកុនថ្ងៃនេះ។	kñom cɑŋ tɨw məəl kon tŋay nih.	Today, I want to see a movie.	#
ប្រសិនបើភ្លៀង ខ្ញុំត្រូវតែ នៅផ្ទះ។	prosɨn baə pliəŋ kňom trəw nɨw ptĕəh.	If it rains, I have to stay at home.	器
ខ្ញុំមានអាវភ្លៀងមួយនិងឆ័ត្រ មួយ។ អ្នកចង់ប្រើមួយណា ?	kňom miən qaaw pliəŋ muəy nɨŋ chaat muəy. nĕəq cɑŋ praə muəy naa?.	I have a raincoat and an umbrella. Which one would you prefer?	
ខ្ញុំចង់ប្រើអាវភ្លៀង ។	kňom caŋ praə qaaw pliəŋ.	I want to use the rain coat.	#
អញ្ចឹងខ្ញុំប្រើឆ័ត្រ។	qaň-cəŋ kňom praə chaat	Then, I get to use the umbrella.	#
យើងទៅមើលកុននៅឯណា ?	yəəŋ tɨw məəl kon nɨw qae naa?	Where are we going to see the movie?	異
នៅក្នុងក្រុង។ គេនិយាយថា កុននេះល្អមើល ណាស់។	nɨw knoŋ kroŋ. kee niyiəy thaa kon nih lqɑɑ meel nah.	In town. People say it is a very good movie.	

Grammar

A. Future Tense:

- 1. Affirmative sentence
- 2. Negative sentence
- 3. <u>Interrogative sentence</u>
- B. Adverb of Time
- C. Present Tense with Connecting Verb (กิ) with Adjective
 - Affirmative sentence with Connecting Verb (ពី)
 Note: Affirmative sentence with Connecting Verb (ពី)
 - Negative sentence with Connecting Verb (กิ๊)
 Note: Negative sentence with Connecting Verb (กิ๊)
 - Interrogative sentence with Connecting Verb (ที่)
 Note: Negative sentence with Connecting Verb (ที่)

A. Future Tense:

1. Affirmative Sentence

The structure of future tense in Khmer language is similar to English. The auxiliary ($\S t$) is used in front of the main verb in a sentence. The structure of the simple future tense is:

Example:

Affirmative Sentence

```
+ (នឹង)
Subject
                   + Main Verb +
                                             Object
  យើង
              នឹង
                                     មើល កន
                          ទេវ
  We
             will
                                     to see a movies
                          go
  ប្រើង
             និង
                                     លេង ឪពុក របស់យើង
                          ទេវ
  We
                                     to visit his father
             will
                          go
              នឹង
                          រៀន
                                     ភាសាខែរ
   Ι
                         study
                                     Khmer
             will
              នឹង
  កាត់
                         មកដល់
                                     ភ្នំពេញ
                                     in Phnom Penh
  He
             will
                         arrive
                        ចូលចិត្ត
                                     អាហារ ខ្មែរ
              នឹង
 ពួកគេ
                                     Khmer food
                          like
 They
             will
```

2. Negative Sentence

For negative sentences in the simple future tense, we insert " $\hat{\theta}$ S" between the auxiliary verb and main verb and particle " θ " at the end that sentence.

Example:

Negative Sentence										
Subject	+	(នឹង)	+	not	+	Main Verb	+	Object	+	ទេ
យើង		នឹង		ឧម៊ិ		ទៅ	រុះ	មីល កុន		ទេរ
We យើង		will និង		not មិន		go [8]		o see a movies លង		ទេវ
We § I		will និង		not មិន		90 រៀន		o visit his father ាសាខ្មែរ		ទេវ
I គាត់		will និង		not មិន		study មកដល់		hmer ពេញ		ទេ
He ព្លុកគេ		will នឹង		not មិន		arrive ចូលចិត្ត		Phnom Penh ប្រារ ខ្មែរ		ទេវ
They		will		not		like	K	hmer food		

3. Interrogative Sentence

For question sentence the simple future tense, we insert " \vec{n} " at the beginning of the sentence and particle " \vec{i} " at the end of sentence.

Example:

	Negative Sentence					
តើ	+ Subject	+ (នីង) +	Main Verb	+ Object	+	មែនទេ ?
តើ	យើង	នឹង	ទៅ	មើល កុន		មែនទេ ?
will តើ	We យើង	នឹង	go 181	to see a movies លេង ឪពុក របស់យើង		មែនទេ ?
will តើ	We នាង	និង	9 0 រៀន	to visit his father ភាសាខ្មែរ		មែនទេ ?
will តើ	I គាត់	ដីនិ	study មកដល់	Khmer ភ្នំពេញ		មែនទេ ?
will តើ	He ព្លុកគេ	នីង	arrive ច្ចូលចិត្ត	in Phnom Penh អាហារ ខ្មែរ		មែនទេ ?
will	They		like	Khmer food		

Note:

The auxiliary verb ($\S^{\frac{1}{1}}$) has the same pronunciation to the conjunction and preposition ($\S^{\frac{1}{1}}$) but the spelling of these two words are different. The vowel ($\S^{\frac{1}{1}}$) is used for the auxiliary ($\S^{\frac{1}{1}}$) and vowel ($\S^{\frac{1}{1}}$) is used for the conjunction and preposition.

B. Adverb of Time for Future Tense

Adverb of time is very important in Khmer future tense, it provides precise information about future. Adverb of time uses for future includes:

	Ad	verb of Time	
ពេលក្រោយ	Next time	ថ្ងៃក្រោយ	Next time (One day)
ថ្ងៃស្អែក	Tomorrow	ខែក្រោយ	Next month
ថ្ងៃខានស្អែក	The day after tomorrow	ឆ្នាំក្រោយ	Next year

Khmer adverb of time is usually found at the beginning or at the end of the sentence.

Example: Adverb of time is used at the beginning of a sentence.

		Affirmative	Sentence	
Adverb of Time	+ Subject	+ (និង) +	Main Verb	+ Object
ថ្ងៃស្នែក	ឃើង	និង		មើល កុន
ខែក្រោយ	We	will	go	to see a movies
	យើង	ទឹង	IGT	លេង
ឆ្នាំក្រោយ	We	will ទីង	9 0 រៀន	to visit his father ភាសាខ្មែរ
ថ្ងៃខានស្អែក	i	will	study	Khmer
	គាត់	ទីង	មកដល់	ភ្នំពេញ
ថ្ងៃក្រោយ	He	will	arrive	in Phnom Penh
	ព្លុកគេ	ទីង	ច្ចូលចិត្ត	អាហារ ខ្មែរ
	They	will	like	Khmer food

Example: Adverb of time is used at the end of a sentence.

Affirmative Sentence					
Subject	+ (នីដ)	+ Main Verb +	Object	+ Adverb of Time	
យើង	នឹង	ទៅ	មើល កុន	ថ្ងៃស្អែក	
We យើង	will និង	go 181	to see a movies លេង ឪពុក របស់យើង	ខែក្រោយ	
We j I	will និង	9 0 រៀន	to visit his father ភាសាខ្មែរ	ឆ្នាំក្រោយ	
I គាត់	will និង	study មកដល់	Khmer ភ្នំពេញ	ថ្ងៃខានស្អែក	
He ព្ចកគេ	will ទីង	arrive ច្ចូលចិត្ត	in Phnom Penh អាហារ ខ្មែរ	ថ្ងៃក្រោយ	
They	will	like	Khmer food	-	

- C. Present Tense with Connecting Verb (ก็) + Adjective
 - 1. Affirmative Sentence with Connecting Verb (ពី) + (Adjective)

The meaning of connecting verb $(\vec{\tilde{n}})$ is (be, is) as in the sentence below:

```
Subject + Connecting verb (ពី) + Adjective + Adverb of Degree (Optional)
```

Example:

```
Affirmative Sentence with Connecting Verb (n) + (Adjective)
                       (គឺ)
  Subject
                                   Adjective
                                                + Adverb of Degree (Optional)
                                     ត្រជាក់
  ព្រឹកនេះ
                        គី
                                                  ណាស់
This morning
                                      cold
                        is
                                                  very
   ថៃនេះ
                        គី
                                      ក្ដៅ
                                                  ណាស់
   Today
                                      hot
                        is
                                                  very
                        គី
                                     ចិត្តល្អ
    កាត់
                                                  ណាស់
    He
                                      kind
                        is
                                                  very
                        គី
    នាង
                                      ស្អាត
                                                  ណាស់
    She
                                   beautiful
                                                  very
                        គី
                                                  ណាស់
   ពួកគេ
                                      ធ្លាត
   They
                                     clever
                       are
                                                  very
     e
P
                        គ
                                      ទ្វាប
                                                  ណាស់
                                     short
                                                  very
                       am
```

Note:

- 🎤 The position of Adverb of Degree (ເທາຄ່າ) is proceeding after an adjective.
- The connecting verb $(\vec{\tilde{n}})$ is not very important in the sentence, it can be dropped in the affirmative sentence and the sentence still carries the same meaning in both spoken or written form.

Example:

Affirmative Sentence with Connecting Verb (\vec{n}) + (Adjective)

I	am	short	very
They	are	clever ទាប	very ណាល់់
She	is	beautiful	very
ព្លុកចេ		ឆ្លាត	ណាស់
He	is	kind	very
នាង		ស្អាត	ណាស់
Today	is	hot	very
គាត់		ចិត្តល្អ	ណាស់់
This morning ថ្ងៃនេះ	is	very cold ក្ដៅ	ណាស់
Subject	+ +	Adjective	+ Adverb of Degree (Optional)
ព្រឹកនេះ		ត្រជាក់	ណាស់

2. Negative Sentence with Connecting Verb (n) + (Adjective)

The negative sentence of simple sentence, with connecting verb (\vec{n}) , is form by inserting the negative word (\vec{n}) after the connecting verb (\vec{n}) and add particle (\vec{n}) at the end of that sentence. Particle (\vec{n}) can be deleted from the negative sentence, but it doesn't sound natural.

Example:

Negative Sentence with Connecting Verb (
$$\vec{\tilde{n}}$$
) + (Adjective) + \hat{l} 9

Subject ព្រឹកនេះ	+ (គឺ) +	(មិន) មិន	Adjective ត្រជាក់	+ Particle (18)
This morning ថ្ងៃនេះ	is ពី	មិន	cold ក្ដៅ	ទេ
Today គាត់	is ពី	មិន	hot ចិត្តល្អ	ទេ
He នាង	is ពី	មិន	kind ស្អាត	ទេ
She ព្លុកគេ	is ពី	មិន	beautiful ឆ្លាត	ទេ
They g I	are ពី	មិន	clever ទាប	ទេ
Ī	am		short	

Note:

The connecting verb $(\vec{\tilde{n}})$ is not very important in the negative sentence, it can be dropped and it still carries the same meaning in both spoken or written form.

Example:

Negative	e Sentence wit	th Connecting V	′erb (กี๊) + (Adje	ective) + 18
Subject ព្រឹកនេះ	+	(មិន) មិន	Adjective ត្រាជាក់	+ Particle (18)
This morning ថ្ងៃនេះ	is	not មិន	cold ក្ដៅ	ទេ
Today គាត់	is	not មិន	hot ចិត្តល្អ	ទេ
He នាង	is	not ម៉ឺន	kind ស្អាត	ទេ
She ព្ទុកគេ	is	not ម៉ិន	beautiful ឆ្លាត	ទេ
They စွိ	are	not មិន	clever เ ทีย	ទេ
g I	am	not	short	

3. Interrogative Sentence with Connecting Verb () (Adjective)

The Interrogative clause, with connecting verb $(\vec{\tilde{n}})$, is form by adding particle $(\vec{\tilde{n}})$ at the beginning of the clause and follows by $(\vec{\tilde{u}})$ at the end of the clause.

Example:

	Interrogative Sentence	with Co	nnectir	ıg Ver	rb (ดี๊) + (Adje	ctive) + Us?
តើ	+ Subject	+	(ពី)	+	Adjective	+ Particle (ឬទេ)
តើ	ព្រឹកនេះ		គឺ		ត្រជាក់	ជិខេ 🖫
is ពើ	This morning ថ្ងៃនេះ		គឺ		cold ក្ដៅ	ឬទេ ?
is តើ	Today គាត់		គឺ		hot ចិត្តល្អ	ឬទេ ?
is ពើ	He នាង		គឺ		kind ស្អាត	ឬទេ ?
is ពើ	She ព្លុកគេ		គឺ		beautiful ឆ្លាត	ឬទេ ?
are តើ	They		គឺ		clever ទាប	ឬទេ ?
am	ľ				short	

Note:

The connecting verb (\vec{n}) is not very important in the Interrogative sentence, it can be dropped and it still carries the same meaning in both spoken or written form.

Example:

```
Interrogative Sentence with Connecting Verb (n) + (Adjective) + Uis?
តើ
                                                                       Particle (UIS)
                 Subject
                                                     Adjective
តើ
                                                       ត្រជាក់
                 ព្រឹកនេះ
                                                                       បុទេ ?
              This morning
                                                        cold
is
តើ
                  ថៃនេះ
                                                         ក្ដៅ
                                                                       បុទេ ?
is
                  Today
                                                        hot
តើ
                                                        <u>ចិត្តល្អ</u>
                   គាត់
                                                                       បុទេ ?
                   He
                                                        kind
is
តើ
                   នាង
                                                                       បុទេ ?
                                                        ស្អាត
                                                     beautiful
                   She
is
តើ
                                                                       បុទេ ?
                  ពុកគេ
                                                        ធ្លាត
                  They
are
                                                       clever
តើ
                    ဦ
                                                                       បុទេ ?
                                                        ទាប
                    Ι
                                                       short
am
```

PRONUNCIATION

```
ចូលចិត្ត
                                                 <u> ឆំ</u>ត្រ
1. Word
                                    5. Word
                      to like
                                                              umbrella
            កសិករ
                                                 ត្រជាក់
2. Word
                      farmer
                                    6. Word
                                                              to be cold
           ័ត្ត្រូវការ
                                                 ពាក់អាវ
3. Word
                      to need
                                    7. Word
                                                              to wear
            បន្ទាប់មក after that
                                                 រដូវរងារ
4. Word
                                    8. Word
                                                               winter season
```

1. Word ចូលចិត្ត (to like)

The syllable ($\hat{\vec{\mathfrak{v}}}$ $\hat{\vec{\mathfrak{g}}}$) consonant ($\hat{\mathfrak{v}}$) could take its own sub-consonants () but it remains silent when it occurs in final position.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
------------------	---------------	-----

Top

2. Word ก็ស៊ីការ (farmer)

The word (ពីស៊ីពីរ) is from Pali and it has three syllables. The consonant (រ)remains silent when it occurs in final position.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
កសិករ	កាក់ សិ ក	kak se koo

Top

3. Word ត្រូវ៉ារ៉ារ (to need)

The consonant (1) remains silent when it occurs in final position.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
ត្រូវការ	ត្រូវ កា	trkəw kaa	<u> </u>

Top

4. Word បន្ទាប់មក (place)

Consonant (ន) could take sub-consonants (្ន and ្ជ) as medial cluster. The word បន្ទាប់ម៉ាំ, consonant ន takes sub-consonant (្ន) as its medial cluster. Because the first syllable is pronounced as the first series of consonant, therefore the sencond syllable have to follow the first series of consonant. In this case the second series consonant (ទ) which is seen as the sub-consonant (្) is pronounced as the first series consonant.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
បន្ទាប់មក	បន ទាប់ មក	ban tŏəp mək	#

Top

5. Word ជ័ព្រ (Angkor wat)

Diacritic Sanyok Sanha $(\)$ has the same value as vowel $(\ -\)$. Consonant $(\)$ could take subconsonants $(\)$ but it remains silent when it occurs in final position.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
រ័ត្រ	<mark>ឆាត់</mark>	chat 異

Top

6. Word ត្រជាក់ (to be cold)

Diacritic bantaq () occurs on the top of the final consonant of a syllable ($\vec{\mathfrak{uln}}$) to shorten the sound of that syllable. The vowel (- 1) /aa/ followed by the bantaq will be pronounced shorter /a/ after the first series consonant and /oɔ/ or /eɔ/ after the second series consonant. Because ($\vec{\mathfrak{u}}$) is a second series syllable, the vowel (- 1) /aa/ will be pronounced /eɔ/.

Wo	Word Without Diacritic		Word With Diacritic			
ត្រ ជាក	tra ciaq	No meaning	ត្រ ជាក់	tra cĕəq	to be cold	

Top

7. Word ที่ก็หนึ่ (to wear)

Diacritic bantaq () occurs on the top of the final consonant of a syllable ($\mathfrak{N}\mathfrak{n}$) to shorten the sound of that syllable. The vowel (- 1) /aa/ followed by the bantaq will be pronounced shorter /a/ after the first series consonant and /oঁa/ or /ẽa/ after the second series consonant. Because (\mathfrak{N}) is a second series syllable, the vowel (- 1) /aa/ will be pronounced /ẽa/.

W	Word Without Diacritic			Word With Diacritic			
ពាក អាវ	piaq qaaw	No meaning	#	ពាក់អាវ	wssp pejq	to wear	

Top

8. Word រដ្ឋវរដារ (winter season)

All Khmer consonant there is an inherent vowel. The inherent vowel for the first consonant is /aa/ and sedon consonant is /oo/. The word រដ្ឋវិរដារ has 4 syllables. The consonant (រ) at the beginning of syllable (រដ្ឋវ៉ា and (រដារ) could be pronounced with its inherent vowel. Because

consonant (i) is a second series consonant, it take vowel /ɔɔ/ for the pronunciation. The consonant (i) remains silent when it occurs in final position.

Correct Spelling	Pronunciation	Posible IPA
រដ្ឋវរងារ	រ ដូវ រ ងារ	roo douw roo nio

Unit 6

Lesson 1: Occupation មេរៀនទី ១: មុខងារ

Listen to the Whole Conversation

ស្ទីវៈ	ជំរាបសួរ។	器
ឃ្វ៉ុស៊ី ៈ	ចាស ជំរាបស្ចរ។	器
ស្ទីរៈ	ស្វូមទោស លោកស្រីជនជាតិអី ?	#
ឃ្វ៉ូស៊ី ៈ	ចាស ខ្ញុំជនជាតិជប៉ុន។ ចុះលោក?	
ស្ទីវៈ	បាទ ខ្ញុំជាជនជាតិអូស្ត្រាលី។ សូមទោស លោកស្រីធ្វើការអ៊ី ?	器
ឃ្វ៉ុស៊ី ៈ	ចាស ខ្ញុំជាគ្រូបង្រៀន។ ចុះលោក ?	#
ស្ទីវៈ	បាទ ខ្ញុំជាគ្រូពេទ្យ។	#

Khmer	Aid to Listening	English	#
ជំរាបស្ចរ។	cum riəp suə	Hello.	#
ចាស ជំរាបសួរ។	caah cum riəp suə.	Yes, Hello.	異
ស្ងមទោស លោកស្រី ជនជាតិអី ?	soum tooh look srəy cŭənciət qəy ?	Excuse me, what is Madame nationality?	鲁
ចាស ខ្ញុំជនជាតិជប៉ុន។	caah kñom cŭənciət cəpon. coh look ?	Yes, I am a Japanese. And you?	2

ចុះលោក?			
បាទ ខ្ញុំជាជនជាតិ អូស្ត្រាលី។ សូមទោស លោកស្រីធ្វើការអី ?	kñom ciə cŭənciət qoustralii. soum tooh look srəy twəə-kaa qəy?	Yes, I am an Australian. Excuse me, what do you do for a living?	ar.
ចាស ខ្ញុំជាគ្រូបង្រៀន។ ចុះលោក ?	caah kñom ciə kruu-baŋriən. coh look ?	Yes, I am a teacher. And you?	ar.
បាទ ខ្ញុំជាគ្រូពេទ្យ។	baat kñom ciə kruu-pεεt.	I am a medical doctor.	

Lesson 2: Occupation 2 មេរៀនទី ២: មុខងារ ២

Listen to the Whole Conversation

សារ៉េតៈ	នៅស្រុកខ្មែរ លោកធ្វើការអីដែរ?	#
សុខ:	បាទខ្ញុំជាអ្នកជំនួញ។	#
សារ៉េត:	លោកធ្វើជំនួញអីដែរ?	2
សុំខៈ	ខ្ញុំជាអ្នកលក់ឡាន។ ខ្ញុំយកឡានពីស្រុកអាមេរិច ទៅលក់នៅស្រុកខ្មែរ។	#
សារ៉េត:	មុខជំនួញនេះរកប្រាក់បានច្រើនណាស់មែនទេ?	2
	ីប៉ាទមិនច្រើនទេ។	
សុខ:	ប៉ុន្តែគ្រាន់បើជាងលក់របស់ផ្សេងទៀត។	#
1	ចុះលោកធ្វើអីដែរនៅអាមេរិច?	
សារ៉េតៈ	ខ្ញុំជាមេធាវីនៅក្រុមហ៊ុនឯកជន។	器
សុំខៈ	លោកច្ចូលចិត្តការងារនេះទេ?	器
សារ៉េតៈ	បាទចូលចិត្តខា្លំងណាស់។ ខ្ញុំធ្វើការនេះប្រាំមួយឆ្នាំហើយ។	#
សុំខៈ	អញ្ចឹងបានជាលោកព្ទកែនិយាយ។	器
សារ៉េត:	ឥឡូវខ្ញុំលាសិនហើយ ជួបគ្នាថ្ងៃក្រោយ។	#
សុំខ:	បាទលាហើយ។	#

Khmer	Aid to Listening	English	器
នៅស្រុកខ្មែរ លោកធ្វើការ អីដែរ?	nɨw srok kmae look twəə kaa qəy dae?	What do you do in Cambodia?	
បាទខ្ញុំជាអ្នកជំនួញ។	baat kñom ciə nĕəq cumnuəñ.	I am a businessman.	器
លោកធ្វើជំនួញអីដែរ?	look twəə cumnuəñ qəy dae ?	What is your business?	#
ខ្ញុំជាអ្នកលក់ឡាន។ ខ្ញុំយកឡានពីស្រុកអាមេរិច ទៅលក់នៅស្រុកខ្មែរ។	kñom ciə nĕəq luək laan. kñom yəək laan pii srok qaa mee ric tɨw luək nɨw srok kmae.	I am a car dealer. I import cars from America to Cambodia.	#
មុខជំនួញនេះរកប្រាក់បាន ច្រើនណាស់ មែនទេ?	muk cumnuən nih rəək prak baan crəən nah maen tee?	This business earns you a lot of money, isn't it?	#
បាទមិនច្រើនប៉ុន្មានទេ។ ប៉ុន្តែ គ្រាន់បើជាងលក់របស់ផ្សេង ទៀត។ ចុះលោកធ្វើអីដែរនៅ អាមេរិចនេះ?	baat mɨn crəən ponman tee. pontae kröən bəə ciəŋ luək rəəbuh pseiŋ tiət. coh look twəə qəy dae nɨw qaa mee ric nih?	Not much. But it is better than selling other things. What do you do here in America?	雜
ខ្ញុំជាមេធាវីនៅក្រុមហ៊ុន ឯកជន។	kñom ciə meethiəwii nɨw krom hun qaek kəcun.	I am a lawyer in a private company.	器
លោកច្ចូលចិត្តការងារនេះទេ?	look coul cət kaa ŋiə nih tee?	Do you like this job?	#
បាទចូលចិត្តខា្លំងណាស់។ ខ្ញុំធ្វើការនេះប្រាំមួយឆ្នាំហើយ។	baat coul cət klaŋ nah. kñomtwəə kaa nih pram muəy cnam heəy.	Yes, I like it very much. I have been with this job for six years.	#
អញ្ចឹងបានជាលោកព្ទុកែនិយាយ។	qañcəŋ baan ciə puu kae niyiəy.	That is why you are very good at speaking.	#
ឥឡ្ហវខ្ញុំលាសិនហើយ ជួបគ្នាថ្ងៃក្រោយ។	qəy ləw kñom liə sən həəy cuəp kniə tŋay kraoy.	Now I want to say goodbye. See you next time.	#
បាទលាហើយ។	baat liə həəy.	Yes, see you.	

Lesson 3: Journalist មេរៀនទី ៣: អ្នកកាសែត

អ្នកទៅណា ខ្ញុំមិនដែលឃើញ? សារ៉េត: បាទខ្ញុំទៅធ្វើការនៅតាមខេត្ត។ យូរៗខ្ញុំមកលេងម្ដង។ 😤 សុខ: ឥឡូវនេះធ្វើការអីដែរ ? សារ៉េត: 器 ខ្ញុំជាំអ្នកកាសែត។ សុខៈ 器 ខ្ញុំត្រូវធ្វើដំណើរគ្រប់ខេត្តដើម្បីយកពតិមាន។ ធ្វើការជាអ្នកកាសែតពិបាកទេ? សារ៉េត: 異 មិនពិបាកទេ។ ធ្វើការជាអ្នកកាសែតសប្បាយណាស់ ព្រោះបានស្គាល់គ្រប់កន្លែង។ 器 លុំខៈ ចុះសារ៉េតធ្វើអីដែរពេលនេះ? ខ្ញុំជានិស្សិតនៅមហាវិទ្យាល័យបច្ចេកទេស។ សារ៉េត: 器 ពេលរៀនចប់ សារ៉េតចង់ធ្វើអី? លុំខៈ 器 ខ្ញុំចង់ធ្វើជាវិស្វករអគ្គិសនី ព្រោះខ្ញុំចូលចិត្តវាណាស់។ 😤 សារ៉េត:

Khmer	Aid to Listening	English	器
អ្នកទៅណាខ្ញុំមិនដែល ឃើញ?	nĕəq tɨw naa kñom mən dael khəəñ ?	Where have you been? I have never seen you.	器
បាទខ្ញុំទៅធ្វើការនៅតាម ខេត្ត។ យូរៗខ្ញុំមក លេងម្ដង។	baat kñom tɨw twəə kaa nɨw taam khaet. yuu yuu mɔɔk-leeŋ mdaŋ.	I have gone to work in various provinces. I visit here once in a while.	鲁
ឥឡូវនេះធ្វើការអីដែរ ?	qəyləw nih twəə-kaa qəy dae?	What are you doing now?	異
ខ្ញុំជាអ្នកកាសែត។ ខ្ញុំត្រូវ ធ្វើដំណើរទៅ គ្រប់ខេត្ត ដើម្បីយកពតិមាន។	kñom ciə nĕəq-kaa- saet kñom trəw twəə damnaə tɨw krəp khaet daəmbəy yəək pəədaamiən	I am a journalist. I have to travel to every provinces to collect information.	
ធ្វើការជាអ្នកកាសែត ពិបាកទេ?	twəə kaa ciə nĕəq kaa saet pibaak tee?	Is job of a journalist difficult.	#
មិនពិបាកទេ។ ធ្វើការ ជាអ្នកកាសែតសប្បាយ ណាស់ព្រោះបានស្គាល់ គ្រប់កន្លែង។ ចុះសារ៉េតធ្វើអីដែរពេល នេះ?	min pibaak tee. twəə kaa ciə nĕəq kaa saet sabaay nah pruh baan skŏəl krup kαnlεεŋ. coh saret twəə qəy dae peel nih?	No, not at all. Being a journalist is fun. Because we know every places. And what are you doing now?	e <mark>jt</mark>
ខ្ញុំជានិស្សិតនៅ មហាវិទ្យាល័យ បច្ចេកទេស។	kñom cia niisat nɨw maa- haa-wɨttyialay paccaekateeh.	I am a student at the faculty of technology.	2

ពេលរៀនចប់ សារ៉េតចង់ធ្វើអី?	peel rian cap saret can twee qay?	What do you want to do when you graduate?	#
ខ្ញុំចង់ធ្វើជាវិស្វករ អគ្គិសនី ព្រោះខ្ញុំចូលចិត្ត វាណាស់។		I want to be a electrical engineer because I like it very much.	

Lesson 4: I am a Tourist មេរៀនទី ៤: ខ្ញុំជាអ្នកទេសចរ

Listen to the Whole Conversation

កាណិកា:	ជំរាបសូរលោក។	#
ផលៈ	បាទ ជំរាបស្ចរ។	#
កាណិកា:	សូមទោស លោកជាជនជាតិអី ?	器
ផលៈ	ខ្ញុំជាជនជាតិអាមេរិច។ ចុះលោកស្រី?	器
កាណិកា:	ខ្ញុំជាជនជាតិបារាំង។ លោកធ្វើការអីដែរ នៅស្រុកខ្មែរ ?	器
ផលៈ	បាទខ្ញុំជាអ្នកទេសចរ។ ចុះលោកស្រី ?	器
កាណិកា:	ខ្ញុំក៏ជាអ្នកទេសចរដែរ។	器
ផលៈ	លោកស្រីនឹងស្នាក់នៅស្រុកខ្មែរប៉ុន្មានថ្ងៃដែរ?	器
កាណិកា:	ចាសខ្ញុំនឹងស្នាក់នៅមួយអាទិត្យ។ ចុះលោក?	器
ផលៈ	បាទខ្ញុំនឹងត្រឡប់ទៅស្រុកអាមេរិចនៅថ្ងៃសុក្រនេះ។	異

Khmer	Aid to Listening	English	
ជំរាបស្ចរលោក។	cum riəp suə.	Hello sir.	器
បាទ ជំរាបស្ចរ។	baat cum riəp suə.	Hello.	#
ស្ងមទោស លោកជនជាតិអី?	soum tooh look cŭənciət qəy?	excuse me, what is your nationality?	鲁
ខ្ញុំជាជនជាតិអាមេរិច។	kñom ciə cŭənciət qaa meeric. coh looksrəy?	I am an American. And Madame?	#

ចុះលោកស្រី?			
ខ្ញុំជាជនជាតិបារាំង។ លោកធ្វើការអីដែរនៅស្រុកខ្មែរ?	kñom ciə cŭənciət baaraŋ. look twəə kaa qəy nɨw srok kmae ?	I am French. What do you do in Cambodia?	2
បាទខ្ញុំជាអ្នកទេសចរ។ ចុះលោកស្រី ?	baat kñom ciə teehsacaa. coh looksrəy.	Yes, I am a tourist. And Madame?	#
ខ្ញុំក៏ជាអ្នកទេសចរដែរ។	kñom kaa ciə nĕəq teehsacaa dae.	I am also a tourist.	
លោកស្រីនឹងស្នាក់នៅស្រុកខ្មែរ ប៉ុន្មានថ្ងៃដែរ?	looksəy nɨŋ snaq nɨw ponman tŋay dae?	How many days are you going to stay in Cambodia?	2
ចាសខ្ញុំនឹងស្នាក់នៅមួយអាទិត្យ។ ចុះលោក?	cah kñom nɨŋ snaq nɨw muəy qaatɨt. coh look?	Yes, I am going to stay for a week. And you?	鲁
បាទខ្ញុំនឹងត្រឡប់ទៅស្រុកអាមេរិច នៅថ្ងៃសុក្រនេះ។	baat kñom nɨŋ trolɑp tɨw srok qaameeric nɨw tŋay sok nɨh.	Yes I will go back to America this Friday.	

Useful Words

Khmer	Aid to Listening	English	
កន្លែង	kαnlεεŋ	place	#
ខេត្ត	khaet	province	P
គ្រាន់បើជាង	krŏən bəə ciəŋ	better than	2
គ្រូបង្រៀន	kruu-baŋriən	teacher	2
គ្រូពេទ្យ	kruu-pεεt	doctor	P
ជនជាតិ	cŭənciət qəy	nationality	2
ជប៉ុន	сэроп	Japanese	2
ទេសចរ	teehsacaa	tourist	P
និសិ្សព	niisət	college student	#
ធ្វើការ	twəə-kaa	to work	2

ធ្វើដំណើរ	twəə damnaə	to travel	
បច្ចេកទេស	paccaekateeh	technology	#
បារាំង	baaraŋ	French	2
ប៉ុន្តែ	pontae	but	2
ផ្សេងទៀត	pseiŋ tiət	other	2
ពតិមាន	pŏədaamiən	information	2
ពិបាក	pibaak	difficult	鲁
មកលេង	mook leeŋ	to visit	鲁
មុខជំនួញ	muk cumnuən	business	鲁
រកប្រាក់	rook prak	to earn money	2
របស់	roobah	things	器
លោកស្រី	look sray	Madame	2
វិស្វករ	wiiswak-koo	engineer	鲁
វិស្វករអគ្គិសនី	wiiswak-koo qaakisənii	electrical engineer	2
សប្បាយ	sabaay	happy	2
អាទិត្យ	qaatŧt	week	鲁
អាមេរិច	qaameeric	American	鲁
អ៊ី	qəy	what	鲁
អូស្ត្រាលី	qoustralii	Australian	#
អ្នកកាលែត	nĕəq-kaa- saet	journalist	2
អ្នកជំនួញ	nĕəq cumnuəñ	businessman	2
អ្នកលក់ឡាន	nĕəq luək laan	car dealer	2
ពីឡូវ <u>ី</u>	qəyləw	now	

Present Tense: Sentence with Connecting Verb ([1]) + (Noun)

- 1. Affirmative Sentence
- 2. Negative Sentence
- 3. Interogative Sentence
- 4. Note on Connecting Verb
- I. Present Tense with Connecting Verb (ば1) + (Noun),
 - 1. Affirmative Sentence with Connecting Verb (🗓) 🚆 + (Noun):

The meaning of connecting verb ($\mathfrak{I}\mathfrak{I}$) is (be, is) as in the sentence below:

Example:

ខ្ញុំ ជា ជនជាតិ អាមេរិក ។	器 I am an American
តាត់ ជា សាស្ត្រាចារ្យ ។	器 He is a professor.
ខ្ញុំ ជា គ្រូបង្រៀន ។	器 I am a teacher.
ព្ចកគេ ជា កសិករ ។	They are famers.
អាគារនេះ ជា បណ្ណាល័យ ។	This building is a library

靐

2. Negative Sentence with Connecting Verb (li) + (Noun)

The negative sentence of simple sentence, with connecting verb (11), is form by inserting the negative word (18148) For (11148) between the subject and the main verb of a sentence and (19) at the end of that sentence. Particle (19) can be deleted from the negative sentence, but it doesn't sound natural.

Example:

ខ្ញុំ មិនមែន ជា ជនជាតិ អាមេរិក ទេ។	🖀 or ខ្ញុំ អត់មែន ជា ជនជាតិ អាមេរិក ទេ។	2
	I am not an American	
តាត់ មិនមែន ជា សាស្ត្រាចារ្យ ទេ។	😝 or ចាត់ អត់មែន ជា សាស្ត្រាចារ្យ ទេ។	2
	He is not a professor.	
ខ្ញុំ មិនមែន ជា គ្រូបង្រៀន ទេ។	😝 or ខ្ញុំ អត់មែន ជា គ្រូបង្រៀន ទេ។	鲁
	I am not a teacher.	
ព្ទកគេ មិនមែន ជា កសិករ ទេ។	😤 or ពួកគេ អត់មែន ជា កសិករ ទេ។	鲁
They are not famers.		
អាគារនេះ មិនមែន ជា បណ្ណាល័យ ទេ។	😩 or អាគារនេះ អត់មែន ជា បណ្ណាល័យ ទេ។	器
This building is not a library		

3. Interogative Sentence with Connecting Verb (知) 量+ (Noun)

The interogative clause, with connecting verb (\mathfrak{il}), is form by adding particle (\mathfrak{il}) at the beginning of the clause and follows by ($\mathfrak{il}\mathfrak{B}\mathfrak{l}\mathfrak{g}$) at the end of the clause.

Example:

តើ លោក ជា ជនជាតិ អាមេរិក មែនទេ ?	Are you an American?
តើ គាត់ ជា សាស្ត្រាចារ្យ មែនទេ ?	Is he a professor?
តើ នាង ជា គ្រូបង្រៀន មែនទេ ?	Is she a teacher?
តើ ពួកគេ ជា កសិករ មែនទេ ?	Are they famers?
តើ អាគារនេះ ជា បណ្ណាល័យ មែនទេ ?	Is this building a library?

4. Note on Connecting Verb (\mathfrak{Il})

The connecting verb (Ω 1) can be dropped in from the affirmative, negative, or interogative sentence in the spoken form and the sentence still carries the same meaning

PRONUNCIATION

```
ជនជាតិ
                                               7. Word
  Word
                     nationality
                                                           Company
           បង្រៀន
                                              ប៉ុន្តែ
                     to teach
2. Word
                                    8. Word
                                                           but
                                               ឯកជន
         គ្រូពេទ្យ
                     medical doctor 9. Word
3. Word
                                                           private
                                             ពតិមាន
                     Once in a while 10. Word
4. Word
                                                           information
           វិស្វករ
                                             ខេត្ត
  Word
                     engineer
                                    11. Word
                                                           province
           អគ្គិសនី
                                               បច្ចេកទេស
                     electricity
                                    12. Word
6. Word
                                                           technology
```

1. Word ជនជាតិ (nationality)

All Khmer consonant there is an inherent vowel. The inherent vowel for the first consonant is /aa/ and sedon consonant is /ɔɔ/. The syllable (นำถิ), vowel () on letter (ถ) is not pronounced.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ជនជាតិ	ជន់ ជាត	cŭən ciət

Top

2. Word បង្រៀន (to teach)

Consonant ($^{1}_{1}$) could take sub-consonants ($^{1}_{1}$) as medial cluster. The word $^{1}_{1}$) as consonant $^{1}_{1}$ takes sub-consonant ($^{1}_{1}$) as its medial cluster.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
បង្រៀន	បង់ រៀន	baŋ riən

Top

3. Word ត្រូវពេទ្យ (medical doctor)

The spelling of (្ត្រីពេទ្ធ), sub-consonant (្្រ) remains silent when it occurs in final position.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
គ្រូពេទ្យ	គ្រូ ពេទ	kruu-pεεt.	

Top

4. Word Wil (Once in a while)

The full or partial reduplication sign Leiktoo (*) is used to indicate that the word after which it occurs is to be repeated.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ព្ធរៗ	យុ យុ	yuu yuu

Top

5. Word ใญ้ที่ (Engineer)

Word (วิญัทิ i) has three syllables. Consonant (ณ) could take sub-consonants (ৢ) an initial cluster. Since this word is from Sanskrit, it is pronounced as illustrating in the table below.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
វិស្វករ	វិ ស្វាក់ ក	wii swak koo

Top

6. Word អគ្គិសនី (electricity)

Word (អគ្គិល់ទី) has three syllables. Consonant (ព) could take sub-consonants (្គ) as a medial cluster. Since this word is from Sanskrit, it is pronounced as illustrating in the table below.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
អគ្គិសនី	អាក់ គិស នី	qaakisəni	#

Top

7. Word ក្រុមហ៊ុន (company)

Diacritic traysap (\hat{i}) are used to convert four of the first series consonants \hat{i} \hat{i} \hat{i} and \hat{i} which have no second series counterpart to the second series consonant \hat{i} \hat{i} \hat{i} and \hat{i} so that the vowel used with this consonant are pronounced with the second series value.

Word Without Diacritic			Word With Diacritic			
ក្រុមហុន	krom hon	No meaning	ក្រុមហ៊ុន	krom hun	company	#

Top

8. Word ប៉ុន្តែ (but)

Diacritic Mousekatoan (") is used to convert six of the second series consonants to the second series consonants to the second series consonants to the second series consonant to the second series t

Wo	ord Without Di	acritic		Word With Did	acritic	
បុន្តែ	bontae	No meaning	ប៉ុន្តែ	pontae	company	#

Top

9. Word ឯកជំនំ (private)

Independent vowel (t) is equia to regular vowel (t) and it is pronounced (th)

Correct Spelling	Pronunciation	Posible IPA
ឯកជន	អែក កជន	qaek kəcun

Top

10. Word ពិតិមាន (information)

Diacritic Robaat () is the reflex of an original /r/ in Sanskrit word. In most words, when robaat occurs over a final consonant, both the consonant and the robaat is not pronounced. In some case, the effect of robaat is to chang the vowel to . When the robaat appears over a medial consonant, robaat is pronounced.

Correct Spelling	Pronunciation	Posible IPA
ពតិមាន	ពតិមាន	poədaamiən <u></u>

Top

11. Word ខេត្ត (province)

Word (ខេត្ត) has syllable. Consonant (ត) could take its own sub-consonants (្ត) and it remains silent. This word has a different spelling (ខែត្រី, but pronunciation remains the same.

Correct Spelling	Pronunciation	Posible IPA
ខេត្ត	ខែត	khaet 異

Top

12. Word ប៉ុះប្តើក៏ទេស (technology)

Word (ប៉ូរ៉េប៊្ហាំម៉េល៍) has four syllables. Consonant (ប៉) could take sub-consonants (្ហ) as medial cluster.

Correct Spelling	Pronunciation	Posible IPA
បច្ចេកទេស	ប៉ាច់ ចែ កា ទេស	pac cae kateeh

Unit 7

Lesson 1:

Inquiring for a Friend

មេរៀនទី ១: ស្ចររកព្ទកម៉ាក

Listen to the Whole Conversation

អ្នកបំរើ	លោករកអ្នកណា ?	異
ដារាៈ	លោកសារ៉េតនៅទេ ?	異
អ្នកបំរើ	អត់ទេ គាត់ទៅទីក្រុងហើយ។	異
ដារាៈ	ពេលណាគាត់មកវិញ ?	異
អ្នកបំរើ:	មិនយូរទេ។ សូមលោកចូលអង្គុយលេងសិន។	異
ដារាៈ	អរគុណ។	景

Khmer	Aid to Listening	English	異
លោករកអ្នកណា ?	look rook qnaak naa?	Sir, who are you looking for?	#
លោកសារ៉េតនៅទេ ?	look saareit nɨw tee?	Is Mr. Sareth here?	#
អត់ទេ គាត់ទៅក្រុងហើយ។	qaat tee köət tɨw krong haəy.	No. He went to the city.	#
ពេលណាគាត់មកវិញ?	pəəl naa kŏət məək viñ.	When will he be back?.	#
មិនយូរទេ។ សូមលោកចូល អង្គុយលេងសិន។	miñ yuu tee. Soum look coul qaaŋ kuy leeŋ sen.	It won't be long. Please come in and have a seat.	#
អរគុណ។	qaa kun.	Thank you.	#

Lesson 2: Invit a Friend to Eat out មេរៀនទី ២: អញ្ជើញពួកម៉ាកទៅពិសារបាយខាងក្រៅ

Listen to the Whole Conversation

ខ្ញុំសប្បាយចិត្តដោយអ្នកបានមកលេង។ មកដល់យូរហើយ? សារ៉េតៈ 器 មិនយូរទេ ប្រហែល១៥នាទី។ ដារា: 器 ពិសារបាយល្ងាចហើយ ឬនៅ? សារ៉េតៈ 器 នៅទេ ។ ដារាៈ 器 ខ្ញុំចង់អញ្ជើញអ្នកទៅពិសារបាយនៅភោជនីយដា្នន។ សារ៉េតៈ 器 ភោជនីយដា្ឋនមួយណា? ដារាៈ 器 យើងទៅភោជនីយដា្ឋនដារា មានម្ហូបឆ្ងាញ់ៗច្រើន។ សារ៉េតៈ 異 ទៅក៏ទៅ។ ដារាៈ 器

Khmer	Aid to Listening	English	
ខ្ញុំសប្បាយចិត្តដោយបាន មកលេង។ មកដល់យូរហើយ?	kňom saabay-cit daoy baan mook leeŋ. mook dal yuu haəy?	I am happy that you come to visit. Have you been here for a while?	\$

មិនយូរទេ ប្រហែល១៥នាទី។	mɨn yuu tee prohael dop pram niotii.	Not too long, around 15 minutes.	鲁
ពិសារបាយល្ងាចហើយ ឬនៅ?	pisaa baay lŋiəc haəy rɨɨ nɨw?	Have you had your dinner?	#
នៅទេ ។	n _i w tee.	Not yet.	器
ខ្ញុំចង់អញ្ជើញទៅ ពិសារបាយនៅភោជនីយដា្នន។	kñom caŋ qañ-cəəñ tɨw pisaa baay nɨw pooc-nii-thaan.	I would like invite you to eat at a restaurant	A
ភោជនីយដា្ឋន មួយណា?	pooc-nii-thaan muəy naa?	Which restaurant?	#
យើងទៅភោជនីយដា្នន ដារា មានម្ហូបឆ្ងាញ់ៗច្រើន។	yəəŋ tɨw pooc-nii-thaan dara miən mhoup qŋɑñ qŋɑñ craən.	We will go to Dara restaurant. There are many delicious dishes.	2
ទៅក៏ទៅ។	tɨw kaa tɨw.	Let's go	

Lesson 3: At a Restaurant មេរៀនទី ៣: នៅភោជនីយដ្ឋាន

Listen to the Whole Conversation

សារ៉េតៈ មានកន្លែងទំនេរទេ? 器 ចាស មាន។ លោកមានតា្នប៉ុន្យួននាក់? អ្នកបំរើតុៈ 器 សារ៉េតៈ បាទ មានតា្នប្រាំនាក់។ 器 អ្នកបំរើតុៈ សូមអញ្ជើញមកតាមខ្ញុំ។ លោកត្រូវការពិសារភេសជ្ជៈអី? 器 សារ៉េតៈ ខ្ញុំត្រូវការស្រាបៀ។ 器 អ្នកបំរើតុៈ ចុះលោកខាងនេះ? 器 ខ្ញុំត្រូវការតែទឹកកក និងតារាងរាយមុខម្ហូប។ ដារា: 器 អ្នកបំរើតុ: ចាស ស្ងមចាំបន្តិច។ 器

Khmer	Aid to Listening	English	
មានកន្លែងទំនេរទេ?	miən kan-laeŋ tum-nee tee?	Do you any table left?	
ចាស់ មាន។ លោកមាន	cah miən. look miən kniə ponmann nĕəq?	Yes, we do. How peope are there in your group?	

តា្នប៉ុនា្មននាក់?			
បាទ មានគា្នប្រាំនាក់។	baat miən kniə pram nĕəq.	Yes, there are five of us.	#
សូមអញ្ជើញមកតាមខ្ញុំ។ លោកត្រូវការពិសារភេសៈជ្ជអី ?	soum qañ-cəəñ məək taam kñom. look trəw kaa pisaa pheesecĕəq qəy?	Please, follow me. Do you want anything to drink?	#
ខ្ញុំត្រូវការស្រាបៀ។	kñom trəw kaa sraa biə.	I need a beer	異
ចុះលោកខាងនេះ ?	coh look khaaŋ nih ?	And what about you?	器
ខ្ញុំត្រូវការតែទឹកកកនិង តារាងរាយមុខម្ហូប។	kñom trəw kaa tae tɨk kuak nɨŋ taaraaŋ riəy muk mhoup.	I need iced tea and a menu.	#
ចាស ស្ងមចាំបន្តិច	cah soum cam bon tɨc	Yes, please wait a minute.	

Lesson 4: Order food មេរៀនទី ៤: ហៅម្ហូប

Listen to the Whole Conversation

សារ៉េតៈ	អ្នកហៅម្ហូបទៅ?	異
ដារាៈ	អញ្ចឹងក៏បាន។	器
ដារាៈ	មានការីសាច់មាន់ទេថ្ងៃហ្នឹង ?	#
អ្នកបំរើតុះ	ចាស់ មាន។	#
ដារាៈ	អញ្ចឹងខ្ញុំចង់បានការីមួយចាន។	#
អ្នកបំរើតុះ	លោកត្រូវការអ្វីទៀតទេ ?	
ដារាៈ	ខ្ញុំចង់បានត្រីចៀន និងឆារស្ពៃគ្រប់មុខជាមួយសាច់ជ្រូក។	#
អ្នកបំរើតុៈ	លោកចង់បានបាយទេ ?	
ដារាៈ	បាទ ពីរចានត្វូចៗបានហើយ។	#

Khmer	Aid to Listening	English	#
អ្នកហៅម្ហូបទៅ?	nŏək haw mhoup tɨw ?	Should you order the food?	#

អញ្ចឹងក៏បាន។	qañcəŋ kaa baan	That's all right.	#
មានការីសាច់មាន់ទេថ្ងៃហ្នឹង ?	miən karii sac-mŏən dee thŋay nəŋ?	Do you have chicken curry today?	H
ចាស មាន។	cah miən.	Yes, we do.	器
អញ្ចឹងខ្ញុំចង់បានការីមួយចាន។	qañcəŋ kñom caŋ baan karii sac- mŏən muəy caan.	Then, I would like to have a bowl of chicken curry.	器
លោកត្រូវការអ្វីទៀតទេ?	look trouv kaa qwəy tiət tee?	Would you like something else?	器
ខ្ញុំចង់បានត្រីចៀនមួយចាន និងឆារស្ពៃគ្រប់មុខជាមួយ សាច់ជ្រូកមួយចាន។	kñom caŋ baan trəy-ciən muəy can niŋ chaa-spɨy krup muk ciəmuəy sac-cruuk muəy caan.	I would like to have a plate of fried fish and a plate of mixed vegetable and pork stirred fry.	#
លោកចង់បានបាយទេ ?	look caŋ baan baay tee?	Would you like some rice?	#
បាទ ពីរចានត្ចូចៗបានហើយ។	pii caan touc-touc baan haəy.	Two small bowls of rice is enough.	

Lesson 5: Have You Eaten មេរៀនទី ៥: ហ្វូបបាយទេ

Listen to the Whole Conversation

ដារាៈ	មោង១១:៣០ ហេយ ហ្វបបាយទេ?	器
រីណាៈ	ហ្វបមុនចុះ ខ្ញុំមិនទាន់ឃ្លានទេ។	黑
ដារាៈ	ថ្ងៃនេះខ្ញុំចង់ទៅហ្វូបនៅខាងក្រៅ។	
រីណាៈ	គិតទៅហ្វូបនៅឯណា?	
ដារាៈ	ហាងចិនជិតនេះ ខ្ញុំព្យគេថាម្ហូបថ្ងៃត្រង់នៅ	R
MI41•	ហាងនោះឆ្ងាញ់ណាស់ ខ្ញុំចង់់សាក។	275
រីណាៈ	ពិតមែនឬ ? អញ្ចឹងខ្ញុំទៅដែរ។	器
ដារា:	តោះ	#

Khmer	Aid to Listening	English
ម៉ោង១១:៣០ហើយ	maoŋ dαpmuəy huəy houp baay tee?	It is 11:30 already would you like to go and eat?

ហ្វូបជាយទេ?			
ហ្វូបមុនចុះ ខ្ញុំមិនទាន់ឃ្លាន ទេ។	houp muncoh kñom mɨntöən kliən tee ?	Go ahead and eat first; I am not yet hungry.	器
ថ្ងៃនេះខ្ញុំចង់ទៅហ្វូបនៅ ខាងក្រៅ។	tŋay nɨh kñom cɑŋ tɨw houp nɨw khaaŋ kraw.	I would like to eat out today.	#
គិតទៅហ្វូបនៅឯណា?	kɨt tɨw houp nɨw qae-naa ?	Where do you have in mind?	#
ហាងចិនជិតនេះ ខ្ញុំឮគេថា ម្ហូបថ្ងៃរត្រង់នៅហាងនោះ ឆ្ងាញ់ណាស់ ខ្ញុំចង់សាក។	haaŋ-cɨn cɨt nɨh kñom lɨɨ kee thaa mhoup-tŋay-traŋ nɨw haaŋ nuh cŋañ nah kñom cɑŋ saak.	I heard that a Chinese restaurant close to here serves delicious lunch and I want to try.	驇
ពិតមែនឬ ? អញ្ចឹងខ្ញុំទៅដែរ។	pɨt mεεn rɨɨ? qañcəŋ kñom tɨw dae.	Is it true? Then, I also want to go.	#
ពោះ	tah	Let's go.	

Useful Words

Khmer	Aid to Listening	English	Listening
ការី	karii	curry	鲁
ក្រុង	krong	city	A
ខាងក្រៅ	khaaŋ kraw	outside/out (like in "to eat out")	#
គ្រប់មុខ	krup muk	mixed	#
ឃ្លាន	khliən	to be hungry	#
ចង់	caŋ	to want	#
ចង់សាក	caŋ saak	to want to try	
ច <u>ិ</u> ន	cŧn	Chinese	
ច្ច <mark>ូ</mark> ល	coul	enter	
ជារ	chaa	stirred fry	

ធ្ងាញ់	qŋan	delicious	鲁
ជិតនេះ	cɨt nɨh	close to here	異
តារាងរាយមុខម្ហូប	taaraaŋ riəy muk mhoup	menu	#
តែទឹកកក	tae tɨk kɑɑk	ice tea	
ពោះ	tah	letr's go	
ត្រីចៀន	trəy-ciən	fried fish	#
ត្រូវការ	trəw kaa	need	#
ថ្ងៃហ្នឹង	thŋay nəŋ	today	#
ទំនេរ	tuum nee	vacant (free)	
នាទី	niətii	minute	#
ប៉ុន្សាន	ponmann	how many, how much	#
បាយ	baay	rice	#
បាយល្ងាច	baay lŋiəc	dinner	#
ប្រហែល	prohael	around, may be	#
ពិតមែន	płt mɛɛn	to be true	#
ពិសារ	pisaa	to eat	#
ពេលណា	pool naa	When	#
រោលជ្ឈំ	pheesecĕəq	drink	#
ភោជនីយដា្ឋន	pooc-nii-thaan	restaurant	#
មក	mook	to come	#
មកដល់	mook dal	to arrive at	#
មកលេង	mook leeŋ	to visit	ユ
មកវិញ	mook viñ	to come back	#
មាន់	mŏən	chicken	#
ម្ទួយចាន	muəy caan	a bowl	
ម៉ោង	maoŋ	time, hour	盘
មូប	mhoup	food (dishes)	A

ម្ហូបថ្ងៃត្រង់	mhoup-tŋay-traŋ	food for lunch	器
យ្វែរ	yuu	long "time"	器
រក	rəək	to look for	器
លេង	leeŋ	play	#
សប្បាយចិត្ត	saabay-cit	to be happy	#
ស្រាបៀ	sraa biə	beer	器
សាច់	sac	meat	器
សាច់ជ្រូក	sac-cruuk	pork	#
ណ្ដែ	spŧy	vegetable	盎
ហាងចិន	haaŋ-cŧn	Chinese Restaurant/ Store	盎
អង្គុយ	qaaŋkuy	to sit	盎
អង្គុយលេង	qaaŋkuy leeŋ	to stay as a guest at for a while	盎
អញ្ចឹង	qañcəŋ	that's; so	異
អញ្ជើញ	qañ-cəəñ	to invite	#

Grammar

The Verb () S)

- 1. Verb () Occurs after a Subject
 - a. Affirmative Sentence with Verb (18)
 - b. Negative Sentence with Verb (#18)
 - c. Interrogative Sentence with Verb (18)
- 2. Verb () Occurs without a Subject
 - a. Affirmative Sentence with Verb (18)
 - b. Negative Sentence with Verb (18)
 - c. Interrogative Sentence with Verb (#18)
- 3. Verb (th s) as a Modal Verb

Learn this structure in grammar unit 8

The Verb ())

1. The Verb ($rac{\mbox{wisn}}{\mbox{s}}$) "mion" Occurs after a Subject.

When the verb (this) occurs after a subject, it can be conveniently translated "to have".

a. Affirmative Sentence with Verb (18)

Example:

Affirmative Sentence with Verb ($rac{600}{200}$)

```
+ (ម៉ានិ) + Object
Subject
              មាន
                    សម្ល ម្ហូរ
   Ι
             have
                    sour soup
 យើង
                     ម្ហូបឆ្ងាញ់ៗ
             មាន
  We
                     delicious food
             have
             មាន
                     លួយ
   Ι
             have
                     money
  កាត់
             មាន
                     ឡាន
  He
             has
                     a car
                     សម្ល ការិ
 ពួកគេ
              មាន
 They
             have
                     curry
```

Top

b. Negative Sentence with Verb (418)

Example:

Negative Sentence with Verb (∰\$)								
Subject	+	ឧមិ	+	(មាន)	+Object	+	ទេ	។
8		ឧមិ		មាន	សម្ល ម្ហូរ		ទេរ	។
I		do not		have	sour soup.			
យើង		ខិទិ		មាន	ម្ហូបឆ្ងាញ់ៗ		ទេ	4
We		do not		have	delicious food.			
§ I		ខិទិ		មាន	លុយ		ទេ	4
I		do not		have	money.			
គាត់		ខិទិ		មាន	ឡាន		ទេ	4
He		do not		has	a car.			
ព្ធកគេ		ខមិន		មាន	សម្ល ការី		ទេ	។
They		do not		have	curry.			

Top

c. Interrogative Sentence with Verb ($ilde{ tensilon}$)

```
ព៊ើ + Subject + ម៉ានិ + Object + ឬទេ ?
```

Example:

Negative Sentence with Verb (📆)							
ត៊ើ	+	Subject	+	(មាន)	+ Object	+	ប្តីទេ ?
ត៊ើ		អ្នក		មាន	សម្ល ម្ហូរ		ប្តីទេ ?
Do		I		have	sour soup.		
តើ		យើង		មាន	ម្ហូបឆ្ងាញ់ៗ		ឬទេ ?
Do		we		have	delicious food.		
តើ		စ္ပိ		មាន	លុយ		ឬទេ ?
Do		I		have	money.		
តើ		គាត់		មាន	ឡាន		ឬទេ ?
Does		he		has	a car.		
តើ		ព្លុកគេ		មាន	សម្ល ការី		ពិខេ 🕹
Do		they		have	curry.		

Top

2. Verb (📆 S) Occurs without a Subject

When it occurs without a subject or after a topic " or after demonstrative noun phrase", its meaning is 'there is, there exists'.

a. Affirmative Sentence with Verb ())

Example:

Affirmative Sentence with Verb ($rac{ens}{2}$)

```
(មាន)
           Topic
                                           +Object
  យើងទៅភោជនីយដ្បានដារា
                                             ម្ហូបឆ្ងាញ់ៗ
                                   មាន
We will go to Dara restaurant
                                             many delicious dishes.
                                there are
                                             និសិត្យច្រើន។
        នៅសាលានេះ
                                   មាន
       At this school
                                             many students.
                                there are
     នៅភោជនីយដា្នននេះ
                                             មនុស្សច្រើន
                                   មាន
                                there are
                                             many people.
           នៅផ្ទះខ្ល
                                   មាន
                                             ទ្យាន មួយ
        At my house
                                 there is
                                            a car.
                                             សៀវភៅល្ខ។ច្រើន
         នៅហាងនេះ
                                   មាន
        At this store
                                            many good books.
                                there are
```

Top

b. Negative Sentence with Verb (it is)

Example:

Affirmative Sentence with Verb (📆)					
Topic	៖ មិន	+ (មាន)	+ Object	ទេ	។
យើងទៅភោជនីយដា្ននដារា	ខមិន	មាន	ម្ហូបឆ្ងាញ់ៗ	ទេ	។
We will go to Dara restaurant	(not)	there are	many delicious dishes.		
នៅសាលានេះ	ឧមិ	មាន	និសិត្សច្រើន។	ទេវ	។
At this school នៅភោជនីយដា្ឋននេះ	(not) ម៉ិន	there are	many students. មនុស្សច្រើន	ទេ	។
I នៅផ្ទះខ្ញុំ	(not) ម៉ិន	there are	many people. ឡាន មួយ	ទេ	។
At my house នៅហាងនេះ	(not) ម៉ិន	there is មាន	a car. សៀវភៅល្អៗច្រើន	ទេ	។
At this store	(not)	there are	many good books.		

Top

c. Interrogative Sentence with Verb (18)

Example:

Affirmative Sentence with Verb (📆)					
Торіс	+ ត៊ើ	+	(មាន)	+ Object	ប្អីទេ ?
យើងទៅភោជនីយដា្ឋនដារា	ត៊ើ		មាន	ម្ហូបឆ្ងាញ់ៗ	ឬទេ ?
We will go to Dara restaurant	are		there	many delicious dishes?	
នៅសាលានេះ	ត៊ើ		មាន	និសិត្សច្រើន។	ឬទេ ?
At this school នៅភោជនីយដា្នននេះ	are តើ		there មាន	many students? មនុស្សច្រើន	ឬទេ ?
At this restaurant នៅផ្ទុះខ្ញុំ	are តើ		there មាន	many people? ឡាន មួយ	ឬទេ ?
At my house នៅហាងនេះ	is តើ		there មាន	a car? សៀវភៅលួៗច្រើន	ឬទេ ?
At this store នៅជិតសណ្ឋាគា	are		there មាន	many good books? ហាងបាយ	îe ?
Near the hotel	is		there	a restaurant?	

Top

Note:

In the interrogative sentence with verb($\mathfrak{i}\mathfrak{l}\mathfrak{s}$), the particle ($\mathfrak{l}\mathfrak{s}$) at the beginning of the interrogative sentence can be droped and the particle ($\mathfrak{l}\mathfrak{s}$) also can be droped. Look at the last example in the table above.

PRONUNCIATION

1. <u>Word អង្គ័យ to sit</u> 5. <u>Word ពីសារ</u> <u>to drink or</u>	<u>eat</u>
2. <u>Word ភោជនីយដ្ឋាន_{restaurant}</u> 6. <u>Word ភេសជ្ជ</u> <u>a drink</u>	
3. <u>Word ~ iñ looking for</u> 7. <u>Word ເຄືອີກິກິກິ</u> <u>ice tea</u>	
4. Word <u>jiji</u> <u>to be delicious</u> 8. Word <u>jij</u> <u>food</u>	

1. Word អង្គុយ (to sit)

Word ($\sharp \sharp \mathfrak{W}$) has two syllables. Consonant (\sharp) could take sub-consonants ($_{\bullet}$) as medial claster.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
អង្គុយ	អង្គុយ	qaaŋ kuy	#

Top

2. Word ភោជនីយដ្បាន (restaurant)

Word (ភោជនីយដ្ឋាន) has 3 syllables. Consonant (ដ) could take sub-consonants (្ព) as medial claster. In this case, consonant (ដ) remains silent.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ភោជនីយដ្បាន	ភោជ នីយ ឋាន	pooc nii-thaan

Top

3. Word in (looking for)

All Khmer consonant, there is an inherent vowel. The inherent vowel for the first series consonant is /aa/ and second series consonant is /ɔɔ/. The second series consonant (i) has an inherent vowel /ɔɔ/, therefore the pronunciation of this syllable is (rɔɔk).

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
រក	រក	rook	

Top

4. Word "" (delicious)

Consonant () could take sub-consonants () as initial claster. The diacritic bantaq () occurs on the top of the final consonant of a syllable and it is used to shorten the vowel of that

syllable. The full or partial reduplication sign Leiktoo (*) is used to indicate that the word after which it occurs is to be repeated.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
<u>ឆ</u> ្ងាញ់ៗ	<u>ຫຼາ</u> ញ່ໆ	chŋañ chŋañ	器

Top

5. Word ที่เกิง (to eat or drink)

Word (ที่เก๋) has 2 syllables. Consonant (i) at the end of the word remains silent.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ពិសារ	ពិ សា	pi saa

Top

6. Word រ៉ោល់ជ្លំ (a drink but not alcohol)

Word (រ៉ោល់រ៉្ពី) has three syllables.

	IPA	Pronunciation	Correct Spelling
鲁	phee se cĕəq	ភេ សិច ជំ:	រោសជ្ជ

Top

7. Word ពីទីពិពិព (ice tea)

All Khmer consonant, there is an inherent vowel. The inherent vowel for the first series consonant is /aa/ and second series consonant is /aa/. The second series consonant (%) has an inherent vowel /aa/, therefore the pronunciation of this syllable is (kaak)

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
តែទឹកកក	តែ ទឹក កក	tae tɨk kaak	異

Top

8. Word ម្ហូប (food)

Consonant (\mathfrak{V}) could take sub-consonants (\mathfrak{V}) as medial claster.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
------------------	---------------	-----

Unit 8

Lesson 1: Looking for a Hotel មេរៀនទី ១: រកសណ្ឋាគា

Listen to the Whole Conversation \blacksquare

សារ៉េតៈ	នៅសៀមរាបមានសណ្ឋាគាថោកល្មមទេ?	器
ដារាៈ	បាទមាន។ សណ្ឋាគាអង្គរថោកហើយស្អាតទៀត។	器
សារ៉េតៈ	សណ្ឋាគានោះនៅឆ្ងាយពីទីក្រុងទេ ?	器
ដារាៈ	មិនឆ្ងាយទេ។ វានៅជិតប្រាសាទអង្គរវត្ត។	#
សារ៉េត:	មានហាងបាយនៅជិតសណ្ឋាគាទេ?	器
ដារាៈ	ហាងបាយនៅខាងក្រោមសណ្ឋាគានោះមានម្ហូបឆ្ងាញ់ណាស់។	器
សារ៉េតៈ	ចុះដារាមានលេខទូរស័ព្ទសណ្ឋាគានោះទេ ? ខ្ញុំចង់កក់មួយបន្ទប់សំរាប់អាទិត្យក្រោយ។	3
ដារាៈ	បាទខ្ញុំមាន។ នេះលេខទូរស័ព្ទ ០១២ ៨៧០ ៩៩៩។	#
សារ៉េតៈ	អរគុណដារា។	器

Khmer	Aid to Listening	English
នៅសៀមរាបមានសណ្ឋាគារ ថោកល្មមទេ?	nŧw siəm riəp miən san-thaa-kiə thaok lməəm tee?	Are there any hotel with reasonable price in Siem Reap
បាទមាន។ សណ្ឋាគាអង្គរ ថោកហើយស្អាតទៀត។	baat miən. san-thaa-kiə qaŋ kəə thaok haəy sqaat tiət?	Yes there is. Angkor Hotel is cheap and clean.

សណ្ឋាគានោះនៅឆ្ងាយពី ទីក្រុងទេ? K	san-thaa-kiə nuh nɨw cŋaay pii tii kroŋ tee?	Is the hotel far from the city.
មិនឆ្ងាយទេ។ វានៅជិតប្រាសាទអង្គរវត្ត។	mɨn cŋaay tee. wiə nɨw cɨt praa- saat qaŋ-kəə wŏət.	Not far. It is near Angkor Wat temple.
មានហាងបាយនៅជិត សណ្ឋាគាទេ?	miən haaŋ baay nɨw cɨt sɑn-thaa- kiə tee.	Is there a restaurant near the hotel?
ហាងបាយនៅខាងក្រោម សណ្ឋាគានោះមានម្ហូប ឆ្ងាញ់ណាស់។	haaŋ baay nɨw khaŋ kraom sɑn- thaa-kiə nuh miən mhoup chŋañ nah?	A restaurant in that hotel has delicious food.
ចុះដារាមានលេខទូរស័ព្ទ សណ្ឋាគានោះទេ ? ខ្ញុំចង់កក់មួយបន្ទប់សំរាប់ អាទិត្យក្រោយ។	coh dara miən leeq tuu-rəsap san- thaa-kiə nuh tee? kñom caŋ kak muəy ban-tup sam-rap qaa-tɨt kraoy.	Do you have telephone numbern for the hotel? I want to book a room for next week.
បាទខ្ញុំមាន។ នេះលេខ ទូរស័ព្ទ ០១២៨៧០៩៩៩។	baat kñom mion. nih leeq tuu- rosap soun dap pii pram- boy roy- cit sop pram-buon roy kao sop pram buon.	Yes, I have. Here is the phone number 012 870 999.
អរគុណដារា។	qaa kun dara	Thank you Dara.

Lesson 2: In a Hotel មេរៀនទី ២: នៅសណ្ឋាគារ

Listen to the Whole Conversation \blacksquare

ផលៈ	លោកមានបន្ទប់ទំនេរទេ?	器
អ្នកទទួលភ្ញៀវ	ៈបាទ មាន។ លោកត្រូវការបន្ទប់ធំឬត្វូច?	#
ផលៈ	បន្ទប់ធំសំរាប់ពីរនាក់។	器
អ្នកទទួលភ្ញៀវ	ៈលោកស្នាក់នៅប៉ុន្សានថ្ងៃ?	器
ផលៈ	ប្រហែលមួយអាទិត្យ។	#
អ្នកទទួលភ្ញៀវ	ៈបន្ទប់ធំមានបន្ទប់ទឹក និងមាស៊ីនត្រជាក់មួយថ្ងៃ ២៥	

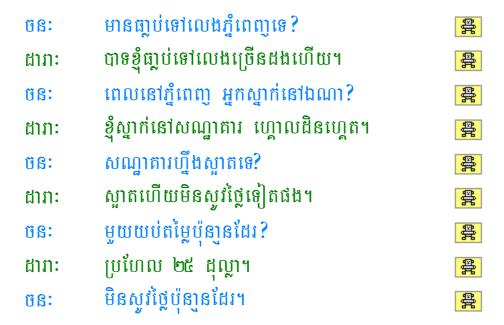
ដុល្លា។

ផលៈ	មានបន្ទប់ថោកជាងនេះទេ?	#
អ្នកទទួលភ្ញៀវ	ះបាទមាន។ បន្ទប់មួយទៀតថ្លៃ ២០ ដុល្លា។	2
ផលៈ	ខ្ញុំសុំមើលបន្ទប់សិនបានទេ ?	器
អ្នកទទួលភ្ញៀវ	ោទ ស្វមអញ្ជើញ។	P
ផលៈ	ខ្ញុំយកបន្ទប់ធំមួយ។	#
អ្នកទទួលភ្ញៀវ	ះបាទ អរគុ ណ។	器

Khmer	Aid to Listening	English	
លោកមានបន្ទប់ទំនេរទេ?	look miən bən-tup tuum nee tee?	Do you have a vacant room?	P
បាទ មាន។ លោកត្រូវការបន្ទប់ធំឬតូច?	baat mion. look trow kaa bon-tup thum r# touc?	Yes, I have. Do you like a big room or a small room?	#
បន្ទប់ផំសំរាប់ពីរនាក់។	bon-tup thum som-rap pii nĕəq.	A big room for two people.	#
លោកស្នាក់នៅប៉ុន្សានថ្ងៃ?	look snaak nɨw ponmaan tŋay?	How long will you stay?	#
ប្រហែលមួយអាទិត្យ។	pro-hael muəy qaa tit.	About one week.	#
បន្ទប់ធំមានបន្ទប់ទឹក និង មាស៊ីនត្រជាក់ មួយថ្ងៃ ២៥ ដុល្លា។	bon-tup thum mion bon-tup tik and mason traa ceoq mo-nphiy pram dolaa.	A big room with bathroom and airconditioning is 25 dollar a day.	
មានបន្ទប់ថោកជាងនេះទេ?	mion bon-tup thaok cion nih tee?	Do you have a cheaper one?	異
បាទមាន។ បន្ទប់មួយទៀតថ្លៃ ២០ ដុល្លា។	baat miən. bən tup muəy tiət tlay mə phɨy dollar.	Yes, I have. The other room is 20 dollar.	ST.
ខ្ញុំសុំមើលបន្ទប់សិនបានទេ?	kñom som məəl bən-tup sən baan tee?	May I have a look?	#
បាទ សូមអញ្ជើញ។	baat soum qañcəəñ	Please, go ahead.	異
ខ្ញុំយកបន្ទប់ធំមួយ។	kñom yook bon-tup thum muəy.	I take the big one.	異
បាទ អរគុណ។	baat, qaa-kun.	Yes, thank you.	

Lesson 3: Inquiring for a Hotel

មេរៀនទី ៣: សូររកសណ្ឋាគា

Khmer	Aid to Listening	English
មានធា្លប់ទៅលេងភ្នំពេញទេ?	miən thlõəp tɨw leeŋ pnum-pɨñ tee?	Have you visited Phnom Penh?
បាទខ្ញុំធា្លប់ទៅលេងច្រើនដង ហើយ។	baat kñom thlõəp tɨw leeŋ crãən dɑɑŋ haəy.	Yes, I have visited for many times.
ពេលនៅភ្នំពេញ អ្នកស្នាក់នៅឯណា?	peel nɨw pnum-pɨñ nĕəq snak nɨw qae naa ?	Where did you stay when you were in Phnom Penh?
ខ្ញុំស្នាក់នៅសណ្ឋាគារ ហ្គោលដិនហ្គេត។	kñom snaaq nŧw sɑnthaakiə Golden Gate.	I stayed at Golden Gate Hotel.
សណ្ឋាគារហ្នឹងស្អាតទេ?	sɑnthaakiə nɨŋsqaat tee?	Is the hotel clean?
ស្អាតហើយមិនស្វវថ្លៃ ទៀតផង។	sqaat haəy mɨn səw tlay tiət phaaŋ.	It is clean and also inexpensive.
មួយយប់តម្លៃប៉ុន្សានដែរ?	muəy yup dαmlay ponmaan dae?	How much does it cost per night?
ប្រហែល ២៥ ដុល្លា។	prαα-hael məphɨy-pram dulaa.	It is about 25 dollars.
មិនស្វវថ្លៃប៉ុន្មានដែរ។	mɨn-səw tlay ponmaan dae.	It is not very expensive.

Lesson 4: Meeting in the Hotel មេរៀនទី ៤: ជួបគ្នានៅសណ្ឋាគារ

សារ៉េតៈ	ជំរាបសូរលោកដារា?	器
ata sa	ជំរាបស្ចរលោកសារ៉េត។	ক
ដារាៈ	លោកស្នាក់ទៅសណ្ឋាគារនេះដែរs?	器
សារ៉េតៈ	បាទ ហ្នឹងហើយ។	
ដារាៈ	លោកមកដល់ភ្នំពេញប៉ុន្មានថ្ងៃហើយ?	
សារ៉េតៈ	ប្រហែលមួយអាទិត្យហើយ។	
ដារាៈ	លោកមកធ្វើការឬមកលេង?	
សារ៉េតៈ	ខ្ញុំមកលេងបងប្រុសខ្ញុំ។	器
U 1 &1 •	ខ្ញុំមិនដែលជួបគាត់ច្រើនឆ្នាំហើយ។	dyb.
ដារាៈ	លោកត្រលប់ទៅវិញថ្ងៃណាដែរ ?	異
សារ៉េត:	ខ្ញុំត្រលប់ទៅវិញនៅថ្ងៃអង្គារ៍។	#

Khmer	Aid to Listening	English	
ជំរាបសួរលោកដារា?	cum riəp suə look daaraa ?	Hello, Mr. Dara?	#
ជំរាបស្ងរលោកសារ៉េត។			
លោក	cum riəp suə look Sareit. look snaq nɨw santhaakiə nih dae?	Hello, Mr. Saret. Are you staying in this hotel too?	#
ស្នាក់នៅសណ្ឋាគារនេះដែរ S ?	Shaq niw Santhaakia niin dae:	in this noter too:	
បាទ ហ្នឹងហើយ។	Baat n ւ ŋ haəy.	Yes.	#
លោកមកដល់ភ្នំពេញប៉ុន្មាន ថ្ងៃហើយ?	look mook dal pnum-pɨñ ponmaan thŋay haəy?	How many days have you been in Phnom Penh?	
ប្រហែលមួយអាទិត្យហើយ។	prohael muəy qaatıt haəy .	Approximately one week already.	#
លោកមកធ្វើការឬមកលេង?	look mook twoo kaa rii mook leen ?	Did you come here for business or for a visit?	2

ខ្ញុំមកលេងបងប្រុសខ្ញុំ។ ខ្ញុំមិនដែលជួបគាត់ ច្រើនឆ្នាំហើយ។	kñom mook leen baan-proh kñom. kñom min dael cuop kõot craon cnam haoy.	I came here to visit my older brother. I have not met him for a number of years.	8
លោកត្រលប់ទៅវិញថ្ងៃណា?	look tralap tɨw wɨñ tŋay naa?	When will you go back?	2
ថ្ងៃអង្គារខ្ញុំត្រលប់ទៅ វិញហើយ។	tŋay qaŋkiə kñom tralap tɨw wɨñ haəy .	I will go back on Tuesday.	

Lesson 5: Looking for a House to Rent

មេរៀនទី ៥: រកផ្ទះជួល

ផលៈ	ជំរាបសួរ។	#
សារ៉េតៈ	នៅជិតនេះមានផ្ទះជួលទេ?	#
ផលៈ	នៅជិតនេះខ្ញុំមិនដឹងទេ។ បើនៅជិតផ្ទុះខ្ញុំមានពីរបីដែរ។	器
សារ៉េតៈ	ស្អាតទេ ? ធំឬត្វច ?	器
ផលៈ	មួយធំមាន៥បន្ទប់។ ពីរទៀតតូចៗ ខ្ញុំថាស្អាតហើយមិនស្វវថ្លៃទេ។	#
សារ៉េតៈ	ជ្ជនខ្ញុំទៅមើលផងបានទេ?	#
ផលៈ	បានចង់ទៅពេលណា ? ប្រាប់ខ្ញុំ ខ្ញុំជ្ជូនទៅ ?	#

Khmer	Aid to Listening	English	
ជំរាបស្ចរ។	cum riəp suə.	Hello.	
នៅជិតនេះ មានផ្ទះជួលទេ?	nŧw cŧt nih miən ptĕəh cuəl tee?	Is there a house for rent near here?	
នៅជិតនេះ ខ្ញុំមិនដឹងទេ។	nɨw cɨt nih kñom mɨn dɨŋ tee. baə nɨw cɨt ptĕəh kñom miən pii bəy	I don't know if there is near here. There are two or three near my hous	

បើនៅជិតផ្ទះមានពីរបីដែរ។	dae.	
ស្អាតទេ ? ធំឬតូច ?	sqaat tee? thum r++ touc?	Is the house look nice? Big or small?
មួយធំមាន៥បន្ទប់។ ពីរទៀតតូចៗ។ ខ្ញុំថាស្អាតហើយមិនសូវថ្លៃទេ។	muəy thum miən pram bən-tup. pii tiət touc touc. kñom thaa sqaat, haəy mɨn səw tlay tee.	One is five rooms and the other two are small. I think the house is clean and they are not very expensive.
ជ្ជូនខ្ញុំទៅមើលផងបានទេ?	coun kñom tɨw məəl phoŋ baan tee?	Can you take me to have a look at those house?
បានចង់ទៅពេលណា ? ប្រាប់ខ្ញុំ ខ្ញុំជូនទៅ ?	baan, caŋ tɨw peil naa? brap kñom, kñom coun tɨw.	When do you want to go? Tell me I will take you there.

Useful Words

Khmer	Aid to Listening	English
កក់	kak	to reserve
ច្រើនដង	craen daan	many times
ធ្ងាញ់	chŋañ	delicious
ជ្ញាយ	сŋаау	far
ឆ្នាំ	cnam	year
ជិត	cit	near
ជ្ជិន	cuun	take (someone) to

ដីង	d+ŋ	know
តម្លៃ	damlay	cost
្ហីប	cuəp	to meet
ភ្ជួច	touc	small
បើ 1ក	thaok	to be cheap
ថោកជាង	thaok ciaŋ	to be cheaper
ថោកល្មម	thaok-lmoom	reasonable price
ថ្លៃ	tlay	expensive
ទំនេរ	tuum nee	vacant
ទៅលេង	t _t w leeŋ	visit
ů	thum	big
ធា្លប់	thlŏəp	used to (have been)
ធ្វើការ	twəə kaa	work (business)
បន្ទប់	bon-tup	room
បន្ទប់ទីក	bon-tup t ₁ k	bathroom
ប្រហែល	pro-hael	approximately
ប្រាសាទ	praa-saat	temple

ផ្ទះជ្ជុល	ptĕəh cuəl	house for rent
មកដល់	mook da	arrive (have been to)
មាស៊ីនត្រជាក់	masən traa cĕəq	airconditioning
មិនដែល	mın dael	never (have not met)
មិនស្វា	mın səw	not so expensive
ម្ទុយអាទិត្យ	muəy qaa tɨt	one week.
មូប	mhoup	food.
យក	yook	take
លេខទូរស័ព្ទ	leeq tuu-rosap	telephone number
សណ្ឋាគារ	san-thaa-kiə	hotel
សំរាប់	som-rap	for
សុំមើល	som əməl	to have a look
ស្នាក់នៅ	snaak nŧw	stay
ស្អាត	sqaat	clean (nice beautiful)
ហាងបាយ	haaŋ baay	restaurant

Grammar

Verb () as a Modal Verb

- 1. Affirmative Sentence with Verb () as a Modal Verb
- 2 Negative Sentence with Verb (#18) as a Modal Verb
- 3. Interrogative Sentence with Verb () as a Modal Verb
- 4. Note

Verb () as a Modal Verb

The verb (till) occurs in the modal verb position, it means something like 'to happen to', to have occasion (to do something)' as in (pro-drop) language. In some dialects mien tends to replace the modal verb baan 'to have done something, to have had occasion to do something.

1. Affirmative Sentence with Verb (📆 🖁) as a Modal Verb

Example:

```
Affirmative Sentence with Verb ( 📆 🖁 ) as a Modal Verb
                 (មាន)
                                            + Object
                                   Verb
Subject
                                              ទៅលេងភ្នំពេញ។
                  មាន
                                    ធ្លាប់
I have had occasion to visit Phnom Penh or I have visited Phnom Penh.
                                              កនែងច្រើន។
   ពេធិត
                                   សាល់
                  មាន
  We have known many places or I have knowledge of many places.
                                              ទៅអាស្រកខែរ។
                                    ធ្លាប់
 He has had occasion to visit Cambodia or He has visited Cambodia.
                                              កន្លែងលក់ទុក្ខឧច្រើន។
                                    ដីង
                  មាន
                  I have known many car dealers.
                                              ខ្មែរបន្តិចបន្តួច។
  ពុកគេ
                  មាន
  They have studies some Khmer or They are happen to study some
                              khmer.
```

2. Negative Sentence with Verb (18) as a Modal Verb

Subject +
$$\frac{1}{8}$$
 + $\frac{1}{8}$ + Verb + Object + $\frac{1}{8}$

Example:

```
Negative Sentence with Verb ( ) as a Modal Verb
            ឧម៊
                 + (មាន) +
                                                                     ទេ។
                                  Verb
                                          +Object
                                  ធា្ជប់
                                          ទៅលេងភំពេពា
             ខមិ
                      មាន
                                                                      ទេ។
I have not had occasion to visit Phnom Penh or I have not visited Phnom Penh.
  ប្រើង
                                           កន្លែងច្រើន
             ខម័
                                  ស្នាល់
                      មាន
                                                                      ទេ។
  We have not known many places or I have not knowledge of many places.
             ឧម៌
                                   ធ្លាប់
                                           ទៅអាស្រ្តកខ្មែរ
  <u>គាត់</u>
                      មាន
                                                                      ទេ។
 He has not had occasion to visit Cambodia or He has not visited Cambodia.
                                   ដីង
                                           កន្លែងលក់ឡានច្រើន
             ឧម៊
                      មាន
                                                                     ទេ។
                    I have not known many car dealers.
                                           ខ្មែរបន្តិចបន្តួច
             ឧម៉
                                  រៀន
 ពកគេ
                      មាន
                                                                     ទេ។
  They have not studies some Khmer or They are not happen to study some
                                  khmer.
```

Тор

3. Interrogative Sentence with Verb (🖺 🖁) as a Modal Verb

Example:

Interrogative Sentence with Verb (📆 🖁) as a Modal Verb

```
តើ
                                                                 បុទេ ?
       + Subject + (ម៉ានិ) + Verb
                                       +Object
 តើ
                                         ទៅលេងភ្នំពេញ
          លោក
                     មាន
                                 ធ្លាប់
                                                                 ប្រទេ ?
Have you had an occasion to visit Phnom Penh? or Have you visited Phnom
                                 Penh?
 តើ
                                         កន្លែងច្រើន
                                សាល់
          ពកគេ
                     មាន
                                                                 ប្រទេ ?
Have they known many places? or Have they had knowledge of many places.
 តើ
                     មាន
                                 ធ្លាប់
                                         ទៅអាស្រកខែរ
  Has she had occasion to visit Cambodia? or Has she visited Cambodia?
                                         កនែងលក់ឡានច្រើន
 តើ
                                 ដីង
          លោក
                     មាន
                                                                 បទេ ?
                   Have you known many car dealers?
 តើ
                                 រៀន
          ពួកគេ
                                         ខែរបន្ទិបបន្ទ
                                                                 បទេ ?
                     មាន
Have they studies some Khmer? or Are they happen to study some khmer?
```

Top

Note:

৺Verb (ᡟᠯੳ) as a modal verb is commonly used in the interrogative sentence

PRONUNCIATION

```
ទូរស័ព្ទ
             សណ្យាគារ
  Word
                         hotel
                                           5.
                                              Word
                                                                      telephone
                         reasonable
                                                        ហ៊ីង
             ថោកលម
                                             Word
   Word
                                                                      that
                         <u>price</u>
                                                        បនប់
             ស្អាត
   Word
                         to be clean
                                           7. Word
3.
                                                                      room
                                                        មាស៊ីនត្រជាក់
             ក៏ក៏
                                              Word
                                                                      airconditioning
4.
   Word
                         to deposit
                                           8.
```

1. Word សំណ្ឌាគារ (hotel)

Noun (\mathfrak{N} \mathfrak{M} \mathfrak{M} \mathfrak{M}) has three syllables. Consonant (\mathfrak{M}) could take sub-consonants (\mathfrak{g}) as medial claster. Consonant (\mathfrak{I}) at the end of the word remains silent. Consonant (\mathfrak{I}) and (\mathfrak{I}) have the same sound, loaned words from Sanskrit and Pali are often spell with (\mathfrak{I}).

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
សណ្ឋាគារ	សន់ ឋា ធា	sαn-thaa-kiə 😤

2. Word ប៉ៅពីល្ម (reasonable price)

Word (ហើ) n u b has two syllables. Consonant (Ω) could take sub-consonants ($_{\downarrow}$) as initial claster. In this case.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
ថោកល្មម	ថោក ល្មម	thaok Impom	#

Top

3. Word ญิโต (medical doctor)

Consonant (n) could take sub-consonants () as initial claster.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ស្អាត	ស្អាត	sqaat

Top

4. Word nin (to deposit)

All Khmer consonant, there is an inherent vowel. The inherent vowel for the first series consonant is $/\alpha\alpha$ / and second series consonant is $/\infty$ /. The first series consonant (\hat{n}) has an inherent vowel $/\alpha\alpha$ /, therefore the pronunciation of this syllable is ($k\infty$). The diacritic bantaq ($\frac{1}{n}$) occurs on the top of the final consonant of a syllable and it is used to shorten the vowel of that syllable.

W	ord Without	Diacritic		Word With D	iacritic	
ក៏ក៏	kaak	to be frozen	ក៏ក់	kak	to deposit	#

Top

5. Word ទូរស័ព្ទ (telephone)

Word (ទូរសំព្) has three syllables. Consonant (រ) in the middle of this word is pronounced with its inherent vowel /១٠/. Diacritic Sanyok Sanha () is used in a certain loaned words from Pali or Sanskrit. The syllable (សំព្), the diacritic has the same value as vowel (-1). Sub-consonant (្) found under consonant (រ) is not pronouned in syllable (សំព្).

Correct Spelling	Pronunciation	IPA

Top

6. Word ហ្នឹង (that)

Word (ហ្នឹង) has a syllable. Consonant (ហ) is silent. Sub-consonant (្្) is pronounced as a replacement to consonant (ហ).

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ហ្នឹង	ទីដ	nɨŋ

Top

7. Word ប៉ុន្តិប៉ំ (room)

Consonant (\S) take sub-consonants ($_{\square}$) as medial claster. All Khmer consonant, there is an inherent vowel. The inherent vowel for the first series consonant is / $\alpha\alpha$ / and second series consonant is / $\alpha\alpha$ /. The second series consonant (\S) has an inherent vowel / $\alpha\alpha$ /, therefore the pronunciation of this syllable is ($t\alpha\alpha$ p). The diacritic bantaq ($^{'}$) occurs on the top of the final consonant of a syllable and it is used to shorten the vowel of that syllable.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
បន្ទប់	ឋិទ ខប់	ban-tup

Top

8. Word ម៉ាស៊ីនត្រជាក់ (airconditioning)

The word (ម៉ាស៊ីនត្រជាក់) has four syllables. Kbiəs kroam (ុ) is used in lieu of diacritic Traysap () when consonants are used with vowels ().

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
មាស៊ីនត្រជាក់	មា <mark>ស៊ី</mark> នត្រជាក់	ma sən traa cĕəq

Unit 9

Lesson 1: Asking Time មេរៀនទី ១: ស្វរម៉ោង

សុខ: a	ក្រោកឡើងភ្លឺហើយ	異
រីណាៈ	ម៉ោងប៉ុន្មានហើយ ?	2
ស៊ី៦:	ម៉ោងជិត ៦:00 ហើយ។ យើងមិនគួរយឺតទេ ព្រោះថ្ងៃនេះជាថ្ងៃចូលរៀនដំបូង។	鲁
វីណាៈ	មែនហើយយើងត្រូវទៅអោយទាន់ម៉ោង។ យើងចូលរៀនម៉ោងបុន្មាន?	#
សុខ:	ម៉ោង ៧ៈ៣០ នាទី។	鲁
វីណាៈ	មិនអីទេនៅសល់ពេលច្រើនដែរ។ យើងគួរញ្យុំអាហារពេលព្រឹក រួចសិនសិមទៅ។	2
សុខ:	អញ្ជឹងក៏បាន។	鲁
រីណៈ:	ខ្ញុំធ្វើរួចហើយញ៉ាំ្ទៅ។	鲁
សុខ:	អរគុណច្រើន។	2

Khmer	Aid to Listening	English
ភ្ញាក់ឡើង ភ្លឺហើយ	pñeək laəŋ plɨ haəy!	Wake up, it is already dawn!.
ម៉ោងប៉ុន្មានហើយ?	maoŋ ponmaan haəy ?	What time is it?
ម៉ោងជិត ៦:00 ហើយ។ យើងមិនគួរយឺតទេ ព្រោះថ្ងៃនេះជាថ្ងៃចូលរៀនដំប្ងូង។	maon cit pram-muəy haəy. yəən mɨn kuə yɨɨt tee pruəh thŋay nɨh ciə thŋay coul riən dam-dambouŋ.	It is almost six o'clock. We shouldn't be late because it is the first day of school.
មែនហើយយើងត្រូវទៅ អោយទាន់ម៉ោង។ យើងចូលរៀនម៉ោងបុន្មាន?	mεεn haəy yəəŋ trəv tɨw qaoy tŏən maoŋ. yəəŋ coul riən maoŋ ponmaan?	Of course we should get there on time. What time does class start?
ម៉ោង ៧ៈ៣០ នាទី។	maoŋ prampɨl saamsəp niətii.	At seven-thirty.

មិនអីទេនៅសល់ពេលច្រើនដែរ។ យើងគួរញ៉ាំអាហារ ពេលព្រឹករួចសិនសិមទៅ។	mɨn qəy tae nɨw sɑl peel craən dae. yəəŋ kuə ñam qaahaa peel-prɨk ruəc sən sɨm tɨw.	No problem; we still have time. We should eat breakfast before we go.
អញ្ជឹងក៏បាន។	qañcəŋ kɑɑ baan.	That's fine.
ខ្ញុំធ្វើរួចហើយញ៉ាំទៅ។	kñom tvəə ruəc-haəy ñam tɨw.	I made it already go ahead and it.
អរគុណច្រើន។	qaa-kun craən.	Thank you.

Lesson 2: Days of a Week មេរៀនទី ២: ថ្ងៃក្នុងសប្ដាហ៏

សុខៈឧ	ម្សិលមិញអ្នកទៅណា ?	#
សារ៉េត	:ខ្ញុំទៅសារមន្ទីរទៅមើលរូបចម្លាក់ តែសារមន្ទីរបិទទ្វារ។	器
សុខៈ	សារមន្ទីរមិនបើកទេនៅថ្ងៃច័ន្ទ។	#
សារ៉េត	ៈលោកដឹងសារមន្ទីរបើកនៅថ្ងៃណាខ្លះទេ?	器
\$.	គេបើកពីថ្ងៃអង្គារដល់ថ្ងៃសៅរ ហើយបិទថ្ងៃអាទិត្យ	dyb .
សុំខ:	និងថ្ងៃច័ន្ទ។	器
សារ៉េត	:អរគុណលោកសុខ។	#
***	អាទិត្យក្រោយប្រសិនបើលោកទៅទូរស័ព្ទហៅខ្ញុំផង	dyb .
ល្ខំ ខះ	ព្រោះខ្ញុំចង់ទៅដែរ។	器
សារ៉េត	:ហ្នឹងហេីយចាំខ្ញុំទូរស័ព្ទទៅ។	#

Khmer	Aid to Listening	English
ម្សិលមិញអ្នកទៅណា ?	msəl mɨñ nĕəq tɨw naa?	Where did you go yesterday?
ខ្ញុំទៅសារមន្ទីរទៅមើល រូបចម្លាក់ តែសារមន្ទីរ បិទទ្វារ។	kñom tɨw saraq-müəntɨɨ tɨw məəl ruup camlaq tae saraq-müəntɨɨ bət twiə.	I went to the museum to see statues.
សារមន្ទីរមិនបើកទេនៅ ថ្ងៃច័ន្ទ។	saraq-mŭənt ıı mın baək tee nıw thŋay can.	The museum is not open on Monday.

លោកដឹងសារមន្ទីរបើក នៅថ្ងៃណាខ្លះទេ?	look dəŋ saraq-mŭəntɨɨ baək nɨw thŋay naa klah tee?	Sir, do you know on what days it is open?
តេបើកពីថ្ងៃអង្គារដល់ ថ្ងៃសៅរ៍ ហើយបិទ ថ្ងៃអាទិត្យ និងថ្ងៃច័ន្ទ។	kee baak pii thŋay qɑŋkia dɑl thŋay saw haay bat thŋay qatiit nɨŋ thŋay can.	It is open from Tuesday to Saturday and closed on Sunday and Monday.
អរគុណលោកសុខ។	qaa-kun look sok.	Thanks Mr. Saret.
អាទិត្យក្រោយប្រសិនបើ លោកទៅទូរស័ព្ទហៅខ្ញុំផង ព្រោះខ្ញុំចង់ទៅដែរ។	qatiit kraoy prsən bəa look tiw tuurəəsap haw kñom phaaŋ pruəh kñom caŋ tiw dae.	Next week give me a call if you go .
ហ្នឹងហើយចាំខ្ញុំទូរស័ព្ទទៅ។	ກອກ haəy cam kñom tuurəəsap tɨw.	Sure, I will call you.

Lesson 3: Month and Year

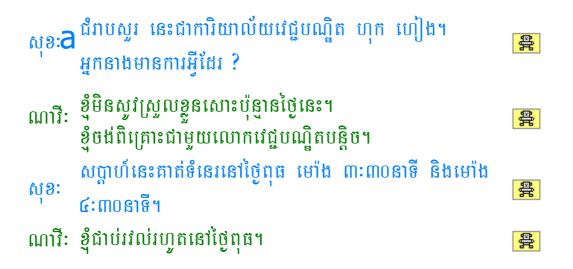
មេរៀនទី ៣ៈ ខែនិងឆ្នាំ

Listen to the Whole Conversation \blacksquare

សុំខៈ	លោកទៅស្រុកខ្មែរពេលណា ?	
រីណាៈ	បាទខ្ញុំនឹងទៅខែតុលាឆ្នាំក្រោយ។	#
សុំខ:	លោកត្រលប់មកវិញខែណាដែរ ?	異
រីណាៈ	ខ្ញុំនឹងត្រលប់មកវិញនៅខែមករាឆ្នាំក្រោយ។	#
សុខ:	នៅស្រុកខ្មែរ រដ្ធវិនេះល្អណាស់ ព្រោះវាមិនស្ងូវក្ដៅ។	器
រីណាៈ	ហ្នឹងហើយ រដ្ឋវនេះត្រជាក់បន្តិច។	#
សុំខ:	លោកទៅធ្វើអីដល់ទៅបីប្អូនខែឯណោះ?	器
រីណាៈ	ខ្ញុំទៅស្រាវជ្រាវ។	器
សុខ:	អូរ អញ្ចឹង	#

Khmer	Aid to Listening	English	
លោកទៅស្រុកខ្មែរពេលណា ?	look tɨw srok-kmae peel-naa?	When are you going to Cambodia?	
បាទខ្ញុំនឹងទៅខែតុលាឆ្នាំក្រោយ។	baat kñom nɨŋ tɨw kae tola cnam kraoy.	I will go to cambodia in October next year.	
លោកត្រលប់មកវិញខែណាដែរ?	look tralap mook wɨñ kae naa dae?	What month are you going to come back?	ar.
ខ្ញុំនឹងត្រលប់មកវិញនៅ ខែមករា។	kñom tralap mɔɔk wɨñ nɨw kae cnam kaoy.	I will go back in January.	
នៅស្រុកខ្មែរ រដ្ឋវនេះលួណាស់ ព្រោះវាមិនស្ងវក្ដៅ។	ntw srok-kmae rədəw nth lqaa nah prüəh wiə mtn səw kdaw.	It is very nice in this season because it is not hot.	#
ហ្នឹងហើយ រដ្ធវនេះត្រជាក់បន្តិច។	nɨŋ haəy rədəw nɨh tracĕəq bantəc.	You are right, this season is a bit colder.	P
លោកទៅធ្វើអីដល់ទៅបីបួនខែ ឯណោះ?	look tɨw twəə qəy dal tɨw bəy buən khae qae-noh?	Why do you have to be there for three to four months?	
ខ្ញុំទៅស្រាវជ្រាវ។	cəm-puh kñom, kñom coul cit miən tŋay ciəŋ miən pliəŋ.	I will do my research over there.	
អូរ អញ្ចឹង	kñom kɔɔ qañ-cəŋ dae.	Oh! I know.	

Lesson 4: Making Appoinment មេរៀនទី ៤: ការណាត់ជួប

សុខៈ ប្រសិនបើអ្នកនាងអាចមកថ្ងៃសុក្រវិញលោកវេជ្ជបណ្ឌិត
អាចជួបអ្នកនាងបាននៅចន្លោះពីម៉ោងមួយទៅម៉ោងបីល្ងាច។
ណាវិៈ អញ្ទឹង ខ្ញុំអាចទៅម៉ោងពីរបានទេ ?
សុខៈ បានអ្នកនាង។ អ្នកនាងឈ្មោះអីដែរ ?
ណាវិៈ ចាន់ ណាវិ។
សុខៈ អរគុណអ្នកនាង។

Khmer	Aid to Listening	English
ជំរាបសូរ នេះជាការិយាល័យ វេជ្ជបណ្ឌិត ហុក ហៀង។ អ្នកនាងមានការអ្វីដែរ ?	cum riəp suə nɨh ciə kaariyaalay look veiccĕək-bandɨt hok hiiəŋ. nĕəq-niəŋ miən kaa qwəy dae?	Hello. This is Dr. Hok Hieng's office. Could you tell me the reason for your cal
ខ្ញុំមិនស្វវស្រួលខ្លួនសោះ ប៉ុន្មាន ថ្ងៃនេះ។ ខ្ញុំចង់ពិគ្រោះជាមួយ លោកវេជ្ជបណ្ឌិតបន្តិច។	kñom mɨn səw sruəl kluən tee ponmaan tŋay nih. kñom caŋ pikrŭəh ciəmuəy look veiccĕək- bandɨt bantəc.	I have not been feeling well over the last few days. I would like to consult the doctor.
សប្តាហ៍នេះគាត់ទំនេរនៅ ថ្ងៃពុធ មោ៉ង ៣ៈ៣០នាទី និងមោ៉ង ៤ៈ៣០នាទី។	sapdaa nih köət tumnee nɨw tŋay put maoŋ bəy-saamsəp niətii nɨŋ buən-saamsəp niətii.	For this week, he is free on Wednesday a 3: 30 and 4:30.
ខ្ញុំជាប់រវល់រហ្វូតនៅថ្ងៃពុធ។	kñom cŏəp rəəwüəl rəə-hout nɨw tŋay put.	I am busy all day on Wednesday.
ប្រសិនបើអ្នកនាងអាច មកថ្ងៃសុក្រវិញលោក វេជ្ជបណ្ឌិតអាចជួបអ្នកនាង បាននៅចន្លោះពី ម៉ោង មួយទៅម៉ោងបីល្ងាច។	prašən-băə nĕəq-niəŋ məək tŋay sok wɨñ look veiccĕək-bandɨt qaac cŭəp nĕəq-niəŋ baan nɨw canlah pii mŏəŋ məy tɨw mŏəŋ bəy lŋiəc.	If you could come on Friday instead, the doctor can see you between one to three p.m.
អញ្ចឹងខ្ញុំអាចទៅម៉ោងពីរ បានទេ ?	quñčəŋ kñom qaac tɨw möəŋ pii baan tee?	Then, can I come at two o' clock.
បានអ្នកនាង។ អ្នកនាងឈ្មោះអ្វីដែរ ?	baan nĕəq-niəŋ. nĕəq-niəŋ cmüəh qwəy dae?	That is fine, sir. What is your full name?
ចាន់ ណាវី។	can navy.	Can Sok.
អរកុណអ្នកនាង។	qaa-kuun nĕəq-niəŋ.	Thank you, sir.

Useful Words

Khmer	Aid to Listening	English	Listening
កក្កដា	kaqkədaa	July	驇
កញ្ញា	kaññaa	September	#
ការិយាល័យ	kaariyaalay	office	#
កម្	kumphĕəq	February	#
ក្ដៅ	kdaw	hot	#
ក្រោយ	kraoy	next (day)	#
ខែ	khae	month	#
ឆ្នាំ	cnam	year	#
ដំប្លុង	dəmbouŋ	beginning	#
តុលា	tolaa	October	#
ត្រជាក់	tracĕəq	cold	#
ត្រលប់	tralap	to return	#
ថ្ងៃ	tŋay	day	#
ថ្ងៃចំន្	tŋay-can	Monday	#
ថ្ងៃអង្គារ៍	tŋay-qɑŋkiə	Tuesday	#
ថ្ងៃពុធ	tŋay-put	Wednesday	#
ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍	tŋay-prɔhŏəh	Thursday	#
ថ្ងៃសុក្រ	tŋay-sok	Friday	#
ថ្ងៃសៅរ៍	tŋay-saw	Saturday	#
ថ្ងៃអាទិត្យ	tŋay-qat+t	Sunday	#
ទូរស័ព្ទហៅ	tuurəəsap haw	to call (telephone)	#
ទំនេរ	tumnee	free, available	#
រៀ វ៉ា	tnuu	December	2

នាទី	niətii	minute	
បន្តិច	bantəc	a little bit	
បិទ	bət	close	#
បើក	baək	open	#
ប្រសិនបើ	prsən bəa	lf	#
ពិគ្រោះ	pikrŭəh	to consult	2
ពេល	peel	time	2
ពេលណា	peel-naa	when	2
ពេលព្រឹក	peel pr 1 q	morning time	2
ព្រោះ	pruəh	because	鲁
ភ្ញាក់ឡើង	pñeək laəŋ	Wake up	鲁
2 <u>0</u>	pl 11	dawn	鲁
មករា	mĕəkəraa	January	a
ម៉ោង	maoŋ	hour	2
មិថុនា	mithonaa	June	2
មិនា	minaa	Match	a
មុន	mun	last (day)	鲁
មេសា	meesaa	April	鲁
ម្សិលមិញ	msəl m ı ñ	yesterday	鲁
រដ្ឋ	web-ccr	season	2
រូបចម្លាក់	ruup camlaq	statues	a
វិច្ឆិកា	w 1 ccəkaa	November	a
វិនាទី	winiətii	second	鲁
វេជ្ជបណ្ឌិត	veiccĕək-bandıt	doctor	2
សប្តាហ៍ ឬ អាទិត្យ	sapaadaa	week	鲁
សារមន្ទីរ	saraq-mŭənt 11	museum	鲁
សីហា	səyhaa	August	鲁
ស្រាវជ្រាវ	sraaw criew	research	a

ស្រុកខ្មែរ	srok-kmae	Cambodia	2
អាហារ	qaa haa	food	A
ឧុសភា	quhsəphiə	May	#

Grammar

I. Adverb of Time Use in Past Tense

II. Past Tense

- 1. Affirmative sentence
- 2. Negative sentence
- 3. <u>Interrogative sentence</u>

I. Adverb of Time

Adverb of time is very important in Khmer past tense, it provides precise information about past tense. Adverb of time uses for past tense includes:

Adverb of Time							
ពេលមុន	peel mun	last time					
តាំងពីមុន	taŋ pii mun	before this time					
ម្សិលមិញ	msəl mɨñ	yesterday					
ថ្ងៃអាទិត្យមុន	thŋai qaa tit mun	last week					
ម្សិលមួយថ្ងៃ	msəl muəy thŋai	the day before yester day					
ថ្ងៃមុន	thŋai mun	last day					
ខែមុន	khae mun	last month					
ឆ្នាំមុន	chnam mun	last year					
យប់មិញ	yop mɨñ	last night					
កាលពីយ្វរណាស់មកហើយ	kaal pii yuu nah mook haey	once upon a time					
ក្នុងបុរាណកាល	knoŋ bo raanə kaal	in the ancient times					

មុននេះ	mun nih	just or a little time ago	
·			

Note:

Khmer adverb of time is usually found at the beginning or at the end of the sentence.

Top

II. Past Tense

The structure of past tense in Khmer language is different from English. The past tense is formed by adding adverb of time to the beginning or at the end of the present tense.

1. Affirmative Sentence:

Affirmative Sentence for Past Tense								
Adverb of Time for Past Tense + Present Tense								
Adverb of Time for Past Tense	+	Subject	+	Verb				
Adverb of Time for Past Tense	+	Subject	+	Verb	+	Object		

Or

Affirmative Sentence for Past Tense								
Present Tense + Adverb of Time for Pas								
Subject	+	Verb	+	Object	+	Adverb of Time for Past Tense		
Subject	+	Verb	+	Object	+	Adverb of Time for Past Tense		

Example:

Affirmative Sentence for Past Tense						

Adv for PT	+Subject +	Verb	+ Object
ម្សិលមិញ		ទៅ	សារមន្ទីរ។
Yesterday	I	go to (went)	the museum.
ខែមុន	§	ជ្ឈប	សារ៉េត។
Last month	I	meet (met)	Saret.
យប់មិញ	%	เห้ฯ	
Last night	I	cry (cried)	ស្រុកខ្មែរ។
ឆ្នាំមុន	គាត់	ទៅលេង	
Last year	he	visits (visited)	Cambodia
ម៉ូននេះ	នាង	មក	សាលារបស់ខ្ញុំ។
A little time ago	she	comes to (came)	my school.
ថ្ងៃអាទិត្យមុន	ព្ទុកគេ	ស្នាក់នៅ	សណ្ឋាគារនេះ។
Last week	they	stays (stayed) ទិញ	in this hotel. កុំព្យូទ័រមួយ។
Last day (one day in the past)	•	buy (bought)	a computer.

Top

2. Negative Sentence for Past Tense

The negative sentence for past tense is formed by adding adverb of time to the beginning or at the end of the negative present tense.

Negative Sentence for Past Tense							
Adverb of Time for Past Tense + Negative Present Tense							
Adverb of Time for Past Tense	+ Subject + ម៊ិន or អព់ + Verb + រ	ទ					
Adverb of Time for Past Tense	+ Subject + ម៊ិន or អព់ + Verb + Object +	. ទេ					

Or

Negative Sentence for Past Tense							
Present Tense + Adverb of Time for Past Tense							
Subject + ម៉ិន or អត់ + Verb + ទេ	+	Adverb of Time for Past Tense					
Subject + ម៉ិន or អត់ + Verb + Object + ទេ	+	Adverb of Time for Past Tense					

Example:

Affirmative Sentence for Past Tense									
Adv for PT	+ Subject +	⊦ ម៉ិន	+ Verb	+ Object	+ 18				
ម្សិលមិញ	စ္ပ	ខិមិ	ទៅ	សារមន្ទីរ	ទេ។				
Yesterday ខែមុន	I §	did not មិន	go to ជ្ជុប	the museum. សារ៉េត	ទេ។				
Last month យប់មិញ	I §	did not មិន	meet W	Saret.	ទេ។				
Last night ឆ្នាំមុន	I គាត់	did not មិន	cry ទៅលេង	ស្រុកខ្មែរ	ទេ។				
Last year ម៉ូននេះ	he នាង	did not មិន	visit មក	Cambodia សាលារបស់ខ្ញុំ	ទេ។				
A little time ago ថ្ងៃអាទិត្យមុន	she ព្ធកគេ	did not មិន	comes to ស្នាក់នៅ	my school. សណ្ឋាគារនេះ	ទេ។				
Last week ថ្ងៃមុន	they	did not មិន	stay ទិញ	in this hotel. កុំព្យូទ័រមួយ	ទេ។				
Last day (one day in the past)		did not	buy	a computer.					

Top

3. Interrogative Sentence for Past Tense

The interrogative sentence for past tense is formed by adding adverb of time to the beginning or at the end of the interrogative present tense.

Affirmative Sentence for Past Tense								
Adverb of Time for Past Tense + Present Tense								
Adverb of Time for Past Tense	+	ត៊ើ + Subject + Verb + ឬទេ?						
Adverb of Time for Past Tense	+	តើ + Subject + Verb + Object + ឬទេ?						

Or

Negative Sentence for Past Tense								
Present Tense	+	Adverb of Time for Past Tense						
តើ + Subject + Verb + ឬទេ?	+	Adverb of Time for Past Tense						
ត្រី + Subject + Verb + Object + ឬទេ?	+	Adverb of Time for Past Tense						

Example:

	Affirmative Sentence for Past Tense								
Adv for PT	+ តើ	+ Subject +	Verb	+ Object	+ ឬទេ?				
ម្សិលមិញ	តើ	នាង	ទៅ	សារមន្ទីរ	ឬទេ?				
Yesterday ខែមុន	did ពើ	she លោក	go to ជ្ជូប	the museum? សារ៉េត	ប៊ីខេះ				
Last month យប់មិញ	did តើ	you អ្នក	meet W	Saret?	ពិខេះ				
Last night ឆ្នាំមុន	did ពើ	you ฅาถ่	cry? ទៅលេង	ស្រុកខ្មែរ	ឬទេ?				
Last year USIS:	did តើ	he នាង	visit មក	Cambodia? សាលារបស់ខ្ញុំ	ឬទេ?				
A little time ago ថ្ងៃអាទិត្យមុន	did ពើ	she ពួកគេ	come to ស្នាក់នៅ	my school? សណ្ឋាគារនេះ	ឬទេ?				
Last week ថ្ងៃមុន	did តើ	they លោក	stay ទិញ	in this hotel? កុំព្យូទ័រមួយ	ឬទេ?				
Last day (one day in the past)		you	buy	a computer?					

PRONUNCIATION

```
ការិយាល័យ
              ភ្ជាក់
   Word
                          to wake up
                                             5. Word
                                                                         office
1.
                                                           វេជ្ជបណ្ឌិត
              រូបចម្លាក់
  Word
                                             6. Word
2.
                                                                         doctor
                          <u>statues</u>
              សារមន្ទីរ
                                                           ចន្លោះ
   Word
                                             7. Word
                          museum
                                                                         <u>between</u>
                                                           ថ្ងៃច័ន្ទ
              ខូប៊ូ
4. Word
                          to close
                                             8. Word
                                                                         Monday
```

Word ฏิกิ่ (to wake up)

Word (\mathfrak{J}) has two syllables. Consonant (\mathfrak{J}) could take sub-consonants (\mathfrak{J}) as initial claster. The diacritic bantaq (\mathfrak{J}) occurs on the top of the final consonant of a syllable and it is used to shorten the vowel of that syllable.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
ភ្ញាក់	ភ្ញាក់	pñeak	

Note:

Consonant ($\mathfrak N$) has two sub-consonants ($\mathfrak L$) and ($\mathfrak L$).

^{Sub-}Cub-consonant (\mathbb{Q}) is used as an initial claster and (\mathbb{Q}) is used as a medial claster.

Top

2. Word រូបចម្កាក់ (statue)

Word (jüüjin) has three syllables. All Khmer consonant, there is an inherent vowel. The inherent vowel for the first series consonant is /aa/ and second series consonant is /ɔɔ/. The first series consonant (ŭ) has an inherent vowel /aa/. The inherent vowel for the first series consonant became shorter when it follows consonant (Ŭ), therefore the pronunciation of this syllable is (cam). Consonant (Ŭ) could takes sub-consonant () as a medial claster. The diacritic bantaq () occurs on the top of the final consonant of a syllable and it is used to shorten the vowel of that syllable.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
្វូបចម្លាក់	្វូប ចម លាក់	ruup cam laq

Note:

 $^{rac{1}{2}}$ The inherent vowel for the first series consonant became shorter when it follows consonant ($rak{t}$).

Top

3. Word សារមន្ទីរ (museum)

Word (ជារមន្ទីរ) has four syllables. Consonant (រ) in the middle of the words is usually pronouned as (raq). Consonant (ម) could take sub-consonant (្ន) as a medial claster. Consonant (រ) at the end of the word usually remains silent.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
------------------	---------------	-----	--

Top

4. Word \hat{v} (to close)

Word ($\mathring{\mathfrak{v}}$) has a syllable. There are two form of spellings. When the word end with second series consonant (\S), it means (to close). If the word end with first series consonant (\S), it means (to stick). The pronunciation of the two words are the same.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
បិទ	បិត	bət 鲁

Top

5. Word ការិយាល័យ (office)

Word (ก๊าเ็เมาเบ็เม) has four syllables. Diacritic Sanyok Sanha () is used in a certain loaned words from Pali or Sanskrit. The syllable (เบ็เม) ends in consonant (เม), therefore the diacritic has the same value as vowel (i -).

Word Without Diacritic			Word With Die	acritic		
ការិយាល័យ	kaa ri yaa ly	no meaning	ការិយាល័យ	kaa ri yaa lay	office	器

Top

6. Word វេជ្ជបណ្ឌិត (doctor)

Word (ដើជ្ជបណ្ឌិត) has four syllables. Consonant ($\vec{\mathfrak{u}}$) in the middle of the words is usually pronouned as (cĕək). Consonant ($\vec{\mathfrak{v}}$) could take sub-consonant ($_{\mathbf{z}}$) as a medial claster.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
វេជ្ជបណ្ឌិត	វេជ ជាក់ បន់ ឌិត	veic cĕək ban dɨt

Top

7. Word ប៉ុន្តែោះ (between)

Word ("i") has two syllables. Consonant (") take sub-consonants (") as medial claster.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ចន្លោះ	ចន់ ឡោះ	can lah

Top

8. Word ថ្ងៃប៉័ន្ទ (Monday)

The word $(\mathring{\mathfrak{t}}\mathring{\mathfrak{g}}\mathring{\mathfrak{s}}\mathring{\mathfrak{s}})$ has two syllables. Consonant $(\mathring{\mathfrak{s}})$ could take sub-consonant $(\mathring{\mathfrak{s}})$ as a initial claster. The syllable $(\mathring{\mathfrak{s}}\mathring{\mathfrak{s}})$, the diacritic $(\mathring{\mathfrak{s}})$ has the same value as vowel (-1). Sub-consonant $(\mathring{\mathfrak{s}})$ found under consonant $(\mathring{\mathfrak{s}})$ is not pronouned in syllable $(\mathring{\mathfrak{s}}\mathring{\mathfrak{s}})$.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ថ្ងៃច័ន្ទ	ថ្ងៃ ចាន់	thŋay can

Unit 10

Lesson 1: Asking Direction to National Museum មេរៀនទី ១: សូររកផ្លូវទៅសារមន្ទីរជាតិ

Listen to the Whole Conversation

សុខៈ**៤** ស្ងមទោសបងប្រុស បងស្គាល់សារមន្ទីរជាតិទេ ?

រីណាៈ បាទខ្ញុំស្គាល់។

នុខ តើបងប្រុសអាចប្រាប់ខ្ញុំបានទេ សារមន្ទីរជាតិទៅតាមផ្លូវណា។

នុខ បាទខ្ញុំអាចប្រាប់បាន។ លោកស្គាល់មហាវិថីស៊ីហនុទេ ?

បាទខ្ញុំស្គាល់។ សុំខៈ

器

នៅពេលលោកទៅដល់មហាវិថីស៊ីហនុ លោកត្រូវជិះ

ទៅខាងកើត រហ្វូតដល់លោកឃើញផ្លូវ សុធារស។

រីណៈ:

បន្ទាប់មកលោកបត់ឆ្វេងនៅផ្លូវ សុធារស។ លោកជិះ ទៅត្រង់តាមផ្លូវសុធារសប្រហែល ១០០០ ម៉ែត្រ លោកនឹងឃើញរាជវាំងនៅខាងឆ្វេងដៃ ហើយ

អរគុណច្រើន។ សុំខៈ

Khmer	Aid to Listening	English
ស្វូមទោសបងប្រុស បងស្គាល់សារមន្ទីរជាតិទេ	soum toh baŋ proh baŋ skŏəl saraq-muəntɨɨ ciət tee ləv nɨh baan tee.	Excuse me elder brother; can I go to the National Museum through this street?
បាទខ្ញុំស្គាល់។	baat kñom skŏəl.	Yes, you can.
តើបងប្រុសអាចប្រាប់ខ្ញុំបានទេ សារមន្ទីរជាតិទៅតាមផ្លូវណា។	tae baŋ proh qaac prap kñom baan tee saraq-muəntɨ ciət tɨw tam phləv naa.	Can you tell me how [to get there]?
បាទខ្ញុំអាចប្រាប់បាន។ លោកស្គាល់មហាវិថីស៊ីហនុទេ ?	baat kñom qaac prap baan. look skŏəl məəhaa-withəy siihanuq tee?	Yes, I could. Sir, do you know Sihanouk Boulevard?
បាទខ្ញុំស្គាល់។	baat kñom skŏəl.	Yes I know.
នៅពេលលោកទៅដល់មហាវិថី ស៊ីហនុលោកត្រូវជិះទៅខាងកើត រហូតដល់លោកឃើញផ្លូវសុធា រស។បន្ទាប់មកលោកបត់ឆ្វេង នៅផ្លូវ សុធារស។ លោកជិះ ទៅត្រង់តាមផ្លូវ សុធារស ប្រហែល ១០០០ ម៉ែត្រ លោកនឹងឃើញ រាជវាំងនៅ ខាងឆ្វេងដៃហើយសារមន្ទីរជាតិ នៅជាប់នឹង រាជវាំង។	nɨw peel look tɨw daal moohaa- withəy siihanuq look trəw cih tɨw kaaŋ kaət roohout-dal look khəəñ phləv sothiəröəh. baantöəp-mook look bat cweiŋ nɨw phləv sothiərüəh. look cih tɨw traŋ nɨw ləə phləv sothiərüəh prahael muəy- pöən maet look nɨŋ khəəñ riəcvĕəŋ nɨw khaaŋ cweiŋ -day huəy saraq- müəntɨɨ ciət nɨw cöəp nɨŋ riəcvĕəŋ.	When you get to Sihnouk Boulevard, you need to go straight to the east until you see Sothearos Street. Then, you turn left at Sothearos Street. You go straignt on Sothearos Street for about 1000 meters, then you will see the Royal Palace on the left hand side and the National Museum is located next to the Royal Palace.
អរគុណច្រើន។	qaa-kun craən.	Thanks a lot.

Lesson 2: Giving Direction to Friend's House ម្រៀនទី ២: ប្រាប់ផ្លូវទៅផ្ទះពួកមា៉ក

ដារាៈa	វុធថាស្គាល់ផ្លូវទៅផ្ទះវីណាទេ?	2
វុធថាៈ	បាទខ្ញុំស្គាល់។	鲁
ដារាៈ	ផ្ទះគាត់ទៅតាមណា?	器
រីណៈ	ខ្ញុំមិនចេះប្រាប់ផ្លូវទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំអាចជ្ងូនទៅបាន។	鲁
ដារាៈ	តោះអញ្ចឹងឡើងជិះមក។	#
	ឥឡូវយើងទៅត្រង់រហ្វូតដល់ភ្លើងស្តុបរួចបត់ឆ្វេង។	
រីណៈ:	នៅផ្លូវខាងមុខបត់ស្ដាំ។ នេះផ្ទះគាត់ស្ងមអែប	2
	ខាងស្ដាំដៃ។	
ដារាៈ	អរគុណច្រើន។	2

Khmer	Aid to Listening	English
វុធថាស្គាល់ផ្លូវទៅផ្ទះវីណាទេ?	vuthaa skŏəl pləw tɨw ptĕəh riinaa tee?	Vutha, do you know the road to Ryna's house?.
បាទខ្ញុំស្គាល់។	baat kñom skŏəl.	Yes, I know.
ផ្ទះគាត់ទៅតាមណា?	ptĕəh kŏət tɨw taam naa?	How do I go to his house?
ខ្ញុំមិនចេះប្រាប់ផ្លូវទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំអាចជូនទៅបាន។	kñom mɨn ceh prap pləw tee, pontae kñom qaac cuun tɨw baan.	I don't know how to give direction, but I can lead you there.
តោះអញ្ចឹងឡើងជិះម៉ូត្ងខ្ញុំមក។	tɑh qañcəŋ laəŋ cih məək	Let's get on my bike.

ឥឡូវយើងទៅត្រង់រហូតដល់ ភ្លើងស្តុប រួចបត់ឆ្វេង។ នៅផ្លូវខាងមុខបត់ស្តាំ។ នេះផ្ទុះគាត់ស្ងួមអែបខាងស្តាំដៃ។	qəyləw yəən tɨw tron roohout dol pləən stop ruəc bət cwein. nɨw pləw khaan muk bət sdam nɨh ptĕəh köət soum qaep khan sdam day.	Now we go straight until we get to the traffic light then turn left. Turn right at the next street. This is his house, please pull over on the right hand side.
អរគុណច្រើន។	qaa-kun craən.	Thank you very much.

Lesson 3: Where is the American Embassy មេរៀនទី ៣: ស្ថានទូតអាមេរិកនៅឯណា

ដារាៈ	វុធថាស្គាល់ស្ថានទូតអាមេរិកទេ?	
a		
វុធថា:	ដារាមានការអី?	#
ដារាៈ	ខ្ញុំចង់អោយយកសំបុត្រនៅលើតុនោះទៅស្ថានទូត។	#
វុធថា:	ខ្ញុំមិនស្គាល់ទេ តែបើប្រាប់ផ្លូវខ្ញុំអាចយកទៅបាន។	#
ដារា:	ឥឡូវស្ថានទូតអាមេរិកនៅជិតវត្តភ្នំ	異
MI41•	ស្ទរិគេនៅទីនោះទៅគេស្គាល់ហើយ។	3-6
វុធថា:	មានអីចំនាំនៅមុខនោះទេ?	器
ដារាៈ	ស្រួលរកទេ នៅពីមុខស្ថានទូតគេមានដោតទង់ជ័យអាមេរិក។	#
វុធថា:	អញ្ចឹងខ្ញុំអាចរកឃើញហើយ។	器

Khmer	Aid to Listening	English	
	·	Vutha, do you know American Embassy?	
ដារាមានការអី?	daaraa miən kaa qəy?	What can I help you?	

ស្គាល់ហើយ។ មានអីចំនាំនៅខាងមុខ នោះទេ?	skŏəl haəy. miən qəy comnam nɨw khaaŋ muk tee?	there they will tell you where the embassy is. Is there anything noticable in front of the embassy?
ស្រួលរកទេនៅពីមុខស្ថានទូត អាមេរិកមានទង់ជ័យមួយ។	sruəl rəək tee. nɨw pii muk staan- tuut qaa-mei ric miən tuŋ cay muəy.	It is easy to find. In front of the embassy there is an American flag.
អញ្ចឹងខ្ញុំអាចរកឃើញ។	gañ-cəŋ kñom gaac rəək khəəñ.	So, I can find it.

Lesson 4: The Way to Svay Village មេរៀនទី ៤: ផ្លូវទៅភូមិស្វាយ

Listen to the Whole Conversation \blacksquare

器
器
#
異
異

ដារាៈ អរគុណច្រើន រីណា។

Khmer	Aid to Listening	English
វិណាស្គាល់ផ្លូវទៅភូមិស្វាយ ទេ ?	rinaa skŏəl pləw tɨw phuum swaay tee?	Rina, do you know the road to Phoum Svay?.
បាទខ្ញុំស្គាល់។	baat kñom skŏəl.	Yes, I know.
តើភ្លូមិស្វាយស្រួលរកទេ?	tao phuum swaay sruol rook tee?	Is Phoum Svay easy to find?
ដារាមិនពិបាករកទេ។ ដារាស្គាល់ផ្លូវជាតិលេខ ២ ទេ ?	daaraa mɨn pibaak rɔɔk tee. dara skŏəl pləw ciət leik pii tee?	Dara it is not difficult. Dara do you know National Road Number 2 ?
បាទខ្ញុំស្គាល់។	baat kñom skŏəl.	Yes, I know.
ស្ទូលហើយ។ ដារាទៅតាមផ្លូវ នេះត្រង់រហូតដល់ផ្សារសៀមរាប។ នៅផ្សារនេះមានដីធំមួយ។ ដារា បត់ស្តាំនៅផ្លូវនេះហើយទៅ ត្រង់ប្រហែលប្រាំគីឡូម៉ែត្រ ដារានឹងទៅដល់ភូមិស្វាយហើយ។	sruəl həy. dara tɨw truŋ pləw nih traŋ rəhout dal psaa siəm-riəp. nɨw psaa nih miən dəy thom muəy. Daaraa bat-sdam nɨw pləw nih həy tɨw traŋ phruhael pram kilou maet daaraa nɨŋ tɨw dul phuum swaay haəy.	That's easy. Dara go straight on this road until you get to Siem Riep market. At this market there is a big dirt road. Dara turn right into this road and go straigt for about five kilometers Dara wil reach Phoum Svay.
អរគុណច្រើន រីណា។	qaa-kun craen Rinaa.	Thanks a lot Rina.

Useful Words

Khmer	Aid to Listening	English	Listening
ខាង	kaaŋ	side, to the direction of	鲁
ខាងកើត	kaaŋ kaət	East	#
ខាងក្រោម	kaaŋ kraom	Below	鲁
ខាងជើង	kaaŋ cəəŋ	North	鲁
ខាងលើ	kaaŋ ləə	Above	#
ខាងស្ដាំដៃ	khaŋ sdam day	on the right hand side	2

ឃើញ	khəəñ.	See	器
ចង់	caŋ	Want	
ចេះ	ceh	Know	#
ឆ្វេង	cweiŋ	Left	驇
ឆ្វេងដៃ	cweiŋ -day	on the left	驇
ដិ	cih	Ride	驇
ពី	tok	table	驇
ត្រូវទៅ	trəw tɨw	Must go	驇
ទង់ជ័យ	tuŋ cay	Flag	異
ទៅត្រង់	t+w traŋ	Go straight	鲁
នៅលើ	nŧw ləə	Above	鲁
នៅជិត	n _t w cət	Near	驇
បត់	bat	Turn	2
ប្រាប់	prap	Tell	異
រីវិ ទ	phləv	road, street	鲁
ថ្លូវជាតិ 	pləw ciət	national road	2
ភូមិ	phuum	village	#
ភ្លើងស្តុប	pləəŋ stop	Traffic light	#
មហាវិថី	moohaa-withoy	Boulervard	#
ម៉ែត្រ	maet	meter	#
រកឃើញ	khəəñ.	Find	
រាជវាំង	riəcvĕəŋ	Royal Palace	#
សារមន្ទីរជាតិ	pñeək laəŋ	National museum	鲁
ស្ចូរ	sou	Ask	鲁
សំបុត្រ	som bot	Letter	鲁
ស្គាល់	skŏəl	Know	#
ស្ដាំ	sdam	Right	鲁
ស្ថានទ្ធូត	stan-tuut	embassy	2

ស្រ្វូលរក	sruəl rəək	Easy to fine	2
អែបខាង	qaep khaŋ	Pull over	a a a a a a a a a a a a a a a a a a a
ឥឡូវ	qəyləw	Now	発

Grammar

```
A Model Verb (#10) and Completive Verb (¶8)

Affirmative Sentence with Model Verb (#10)

A. and Completive Verb (¶8)

Negative Sentence with Model Verb (#10) and

B. Completive Verb (¶8)

Interrogative Sentence with Model Verb

C. (#10) and Completive Verb (¶8)

Note
```

A Model Verb (Hi) and Completive Verb (Hi)

A model verb ($\mathfrak{H}\mathfrak{V}$) means "can, to be able to or to have the ability to". In general it occures with a completive verb ($\mathfrak{H}\mathfrak{V}$). In this unit, I would like to introduce some examples that the model verb ($\mathfrak{H}\mathfrak{V}$) is used with a completive verb ($\mathfrak{V}\mathfrak{S}$).

A. Affirmative Sentence with Model Verb (#10) and Completive Verb (118)

```
Subject + Hii + Verb + Objective + IIIS
```

Example:

		Affirma	tive Sentence with	Model Verb (អាច)		
Subject +	អាច	+	Verb	+ Objective	+	បាន
စ္ပိ I	អាច		ធ្ ្រំន	លោក <mark>ទៅ</mark>		បាន
ľ	can		take	you to there		
គាត់	អាច		ស្ដាប់	9		បាន
You	can		understand	me		
គាត់	អាច		យក	វា ទៅ		បាន
He	can		take	it to there		
យើង	អាច		និយាយខ្មែរ	ជាមួយគាត់		បាន
We	can		speak	Khmer to him		
ព្ទកគេ	អាច		ប្រាប់	3		បាន
They	can		tell	me		
នាង	អាច		យល់	ព្ចកគេ		បាន
She	can		understand	them		

Top

Note:

- In spoken language, the objective of the sentence can be drop. For example in the conversation lesson 1 to 4 in this unit, all the objective of the sentences that use the model verb (HII) are dropped.
- The preposition of the verb is important, it cannot be dropped.
 - B. Negative Sentence with a Model Verb (#10) and Completive Verb (11)8)

```
Affirmative Sentence with Model Verb (Hiü)
```

Cubinat	មិន +	អាច		Month	Objective		បាន		ទេ។
Subject +		สเบ	+	Verb	+ Objective	+	aıp	+	ra i
စို I	មិន	អាច		ជ្ជូន	លោក <mark>ទៅ</mark>		បាន		ទេ។
I		cannot		take	you to there				
គាត់	ឧមិ	អាច		ស្ដាប់	9		បាន		ទេ។
You		cannot		understand	me				
គាត់	ខមិន	អាច		យក	វា ទៅ		បាន		ទេ។
He យើង	មិន	cannot มาบิ		take និយាយខ្មែរ	it <mark>to</mark> there ជាមួយគាត់		បាន		ទេ។
We		cannot		speak	Khmer to him				
ព្ទកគេ	ឧមិ	អាច		ព្រាប់	8 3		បាន		ទេ។
They		cannot		tell	me				
នាង ់	ខមិន	អាច		យល់	ព្ចកគេ		បាន		ទេ។
She		cannot		understand	them				

Top

Note:

- In spoken language, the objective of the sentence can be drop. For example in the conversation lesson 1 to 4 in this unit, all the objective of the sentences that use the model verb (#10) are dropped.
- The preposition of the verb is important, it cannot be dropped.
 - C. Interrogative Sentence with Model Verb (#10) and Completive Verb (118)

Example:

Affirmative Sentence with Model Verb (អាប៉ា)

ត្រី	+ Subject +	អាច	+	Verb	+ Objective	+	បាន	+ ឬទេ?
តើ	% %	អាច		ជ្ជន	លោក <mark>ទៅ</mark>		បាន	ប្តីខេ?
Can តើ	I គាត់	អាច		take ស្ដាប់	you <mark>to</mark> there శ్రీ		បាន	ឬទេ?
Can តើ	you ពាត់	អាច		understand เม่กิ	me វ៉ា <mark>ទៅ</mark>		បាន	ឬទេ?
Can តិ	he ឃើង	អាច		take និយាយខ្មែរ	it <mark>to</mark> there ជាមួយគាត់		បាន	ប្ចីខេះ
Can តើ	we ព្ចកតេ	អាច		speak ជ្រាប់	Khmer to him		បាន	ប្អូទេ?
Can តើ	they នាង	អាច		tell យល់	me ពួកគេ		បាន	ឬទេ?
Can	she			understand	them			~

Note:

PRONUNCIATION

```
សំបត្រ
            វត្ត
  Word
                       Buddha temple
                                        4. Word
                                                                  letter
            ទង់ជ័យ
                                                     ជិះ
                                        5. Word
  Word
                                                                  to ride
                       flag
                                                     មហាវិថី
3. Word
                                        6. Word
                                                                  boulevard
                       village
```

1. Word រឹត្ត (Buddha temple)

In spoken language, the objective of the sentence can be drop. For example in the conversation lesson 1 to 4 in this unit, all the objective of the sentences that use the model verb (H10) are dropped.

The preposition of the verb is important, it cannot be dropped.

Noun ($\mathring{\mathfrak{h}}$) is a mono syllable. Consonant ($\mathring{\mathfrak{h}}$) could take sub-consonants ($\mathring{\mathfrak{h}}$) but it remains silent. This word derive from Sankrit and the pronunciation of this word is display as shown in the table below.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
វិត្តិ	វាត់	wŏət

Note:

- (រឺត្តី), (រ៉ាត់)and (វ៉ីធី) have the same pronunciation, but the different in spelling give different meaning.
 - 🚽 (រិត្តិ) means buddha temple
 - [→](រ៉ាត់) means to hit or beat with a stick or to kick.
 - (ii) means to attack with hone of animals.

Top

2. Word ទីង់ជ័យ (flag)

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ទង់ជ័យ	ទង់ ជៃ	tuŋ cay

Top

3. Word ភូមិ (village)

Word $(\mathfrak{J}^{\mathfrak{B}})$ is a mono syllable. Vowel $(\hat{\mathfrak{J}})$ is not pronounced.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ភូមិ	ភ្ជួម	phuum

Top

4. Word សំប៉ុត្រី (letter)

Noun (លំប៉ុត្រី) has two syllables. Consonant (ពី) could take sub-consonants (្រ) but it remains silent. This word derive from Sankrit and the pronunciation of this word is display as shown in the table below.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
សំបុត្រ	សំ បុត	som bot

Top

5. Word 1: (to ride)

The mono syllable word (\vec{l}) is a combination of consonant (\vec{l}) and diphthong vowel (\vec{l}) .

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
ជិំ៖	លិ	cih	空

Top

6. Word ยับาริชี (boulevard)

All Khmer consonant, there is an inherent vowel. The inherent vowel for the first series consonant is /aa/ and second series consonant is /ɔɔ/. The first series consonant (ម) has an inherent vowel /ɔɔ/, therefore the pronunciation of this syllable is (mɔɔ).

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
មហាវិថី	ម ហា រិ ថី	mɔɔ haa-withəy

Note:

The two syllables (ម៉ំហា) is known as prefix which means huge, a lot, supperior.

Unit 11

Lesson 1: A Bus Trip to Kompong Som មេរៀនទី ១: ជិះរថយន្តក្រុងទៅក្រុងកំពង់សោម

Listen to the Whole Conversation \blacksquare

សុខ: a	វីណាមានធា្លប់ទៅលេងក្រុងកំពង់សោមទេ?	器
រីណៈ	ខ្ញុំធា្លប់បានទៅពីរបីដងដែរ។	罍
សុខៈ	រីណាបើកឡានទៅខ្លួនឯង?	器
រីណរៈ	ខ្ញុំជិះរថយន្តក្រុង។ មានរថយន្តក្រុងទៅមកពីរជើងមួយថ្ងៃ។	器
សុំខ:	សុខា ជិះរថយន្តក្រុងប៉ុន្មានម៉ោងបានទៅដល់ ក្រុងកំពង់សោម។	#
រីណៈ:	ប្រហែលជាបីម៉ោង។	#
សុខៈ	មិនស្វវយ្វរដែរ។ និយាយអញ្ជឹងរថយន្តក្រុងក្ដៅទេ។	#
រីណាៈ	មិនក្ដៅទេព្រោះរថយន្តក្រុងមានមាស៊ីនត្រជាក់។	器
សុខ:	អញ្ជឹងលើកក្រោយខ្ញុំជិះរថយន្តក្រុងទៅម្ដង។	#

Khmer	Aid to Listening	English
រីណាមានធា្លប់ទៅលេង ក្រុងកំពង់សោមទេ?	rina tlŏəp tɨw leeŋ kroŋ kampŭəŋ soam tee?	Rina, have you been to Kampong Soam?
ខ្ញុំធា្លប់បានទៅពីរបីដងដែរ។	kñom tlŏəp tɨw pii bəy daaŋ dae.	I have been there a few times.
រីណាបើកឡានទៅខ្លួនឯង ?	rina baək laan tɨw kluən-qaeŋ ?	Did you drive there yourself?
ខ្ញុំជិះរថយន្តក្រុង។មាន រថយន្តក្រុង ទៅមកពីរ ជើងមួយថ្ងៃ។	kñom cih rŭat yŭan kroŋ. mian rŭat yŭan kroŋ tɨw maak pii caaŋ muay thŋay.	I took the bus. There are two round trips twice a day.
ជិះរថយន្តក្រុងប៉ុន្មានម៉ោង បានទៅដល់ក្រុងកំពង់សោម ?	cih rŭət yŭən kroŋ ponmaan maoŋ ban tɨw dal kroŋ kampŭəŋ soam.	
ប្រហែលជាបីម៉ោង។	prəhael ciə bəy maoŋ.	Approximately, three hours.
មិនសូវយូរដែរ។ និយាយ អញ្ជឹងរថយន្តក្រុងក្ដៅទេ?	mɨn səw yuu dae. niyiəy qañcəŋ rŭət yŭən kroŋ kdaw tee.	It is not very long. By the way, is it hot in the bus?
មិនក្ដៅទេព្រោះរថយន្តក្រុង មានមាសីនត្រជាក់។	mɨn kdaw tee prüəh rüət yüən kroŋ miən maasiin-trɑcĕəq.	It is not hot because the bus has air-condition.

អញ្ជឹងលើកក្រោយខ្ញុំ
ជិះរថយន្តក្រុងទៅម្តង។

qañcəŋ ləək kraoy kñom cih lann buəs tɨw mədaaŋ.

So, next time I will take the bus.

Lesson 2: On a Motor Taxi មេរៀនទី ២: ជិះម៉ូតូឌុប

Listen to the Whole Conversation \blacksquare

ម៉ារី:	ព្ធទៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញយកប៉ុន្មាន ?	器
ម៉ូតូឌុបៈ	បីពាន់រៀល។	器
ម៉ារី:	ថ្លៃណាស់ ពីរពាន់បានទេ ?	器
ម៉ូតូឌុបៈ	ឡើងមកអញ្ជឹង។	器
ម៉ារី:	ខ្ញុំចង់ឈប់នៅបណ្ណាគារមួយភ្លែតបានទេ ?	器
ម៉ូតូឌុបៈ	មិនអីទេ ខ្ញុំអាចឈប់បាន។	器
ម៉ូតូឌុបៈ	អ្នកទៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញធ្វើអី ?	器
ម៉ារីៈ	ខ្ញុំរៀនភាសារខ្មែរនៅទីនោះ។	異

Khmer	Aid to Listening	English
ព្ធទៅសាកលវិទ្យាល័យ ភូមិន្ទភ្នំពេញយកប៉ុន្មាន ?	puu tɨw saakɑl-wɨttyiəlay phuumɨn pnum-piñ yəək ponmaan.	Uncle, how much do you charge to go to the Royal University of Phnom Penh?
បីពាន់រៀល។	bəy pŏən riəl.	Three thousand Riel.
ថ្លៃណាស់ពីរពាន់បានទេ។	thlay nah. Pii pŏən riəl ban tee?	That is too expensive. Two thousand Riels is alright?
ឡើងមកអញ្ជឹង។	laəŋ məək qañcəŋ.	O.K. Get on now.
ខ្ញុំចង់ឈប់នៅបណ្ណាគារ មួយភ្លែតបានទេ ?	kñom caŋ chup nɨw bannakiə muəy-plɛɛt ban tee?	I would like to make a stop at the bookstore; is it alright?
មិនអីទេ ខ្ញុំអាចឈប់បាន។	mɨn qəy tee kñom qaac chup baan.	No problem. I can stop there.
អ្នកទៅសាកលវិទ្យាល័យ ភមិនភំពេញធើអី ?	nĕək tɨw saakɑl-wɨttyiəlay phuumɨn pnum-pin twəə qay?	For what purpose are you going to the university?

Lesson 3: Boat Travel មេរៀនទី ៣: ធ្វើដំណើរតាមទូក

សុខ:	រីណាមានធា្លប់ជិះទូកលឿនទៅសៀមរាបទេ ?	
រីណាៈ	បាទខ្ញុំធា្លប់។	A
សុខៈ	វាយ៉ាងម៉េចដែរ ?	#
រីណាៈ	ខ្ញុំចូលចិត្តជិះទូកលឿនជាងយន្តហោះ។	#
សុខ:	រីណាជីះប៉ុន្មានម៉ោងបានទៅដល់សៀមរាប ?	2
រីណាៈ	ខ្ញុំជិះប្រហែលជាប្រាំមួយម៉ោង។	2
សុខ:	កំពង់ផែទ្ទកលឿននៅឯណា ?	2
វីណ:	កំពង់ផែទ្ទកលឿន នៅផ្លូវជាតិលេខ៥	423
4 PM 11 •	ជិតស្ពានជ្រោយចង្វារ។	#
សុំខៈ	សំបុត្រទូកលឿនថ្លៃទេ ?	#
វីណាៈ	សំបុត្រទូកលឿនថោកជាងសំបុត្រយន្តហោះច្រើនណាស់។	異

Khmer	Aid to Listening	English
រីណាមានធា្លប់ជិះទ្វុកលឿនទៅ សៀមរាបទេ ?	rina miən tlŏəp cih tuuk lɨən tɨw siəm riəp tee?	Rina, have you ever taken a speed boat to Siem Riep?
បាទខ្ញុំធា្លប់។	Baat kñom tlŏəp.	Yes, I have.
វាយ៉ាងម៉េចដែរ ?	viə yaaŋ məc dae?	How was it?
ខ្ញុំចូលចិត្តជិះទូកលឿនជាង យន្តហោះ។	kñom coul-cət cih tuuk lɨən ciəŋ yŭən-hah.	I liked speed-boat than I did air plane.
វីណាជីះប៉ុន្មានម៉ោងបានទៅដល់	rina cih ponmaan maoŋ ban tɨw dal siəm riəp.	How many hours did it take to get to Siem Riep?

សៀមរាប ?		
ខ្ញុំជិះប្រហែលជាប្រាំមួយម៉ោង។	kñom cih prəhael ciə prammuəy maoŋ.	Approximately six hours.
កំពង់ផែទ្ទកលឿននៅឯណា ?	kampŭaŋ phae tuuk lɨan nɨw qae- naa?.	Where is the speed-boat port?
កំពង់ផែទូកលឿននៅផ្លូវ ជាតិលេខ ៥ ជិតស្ពានជ្រោយ ចង្វារ។	kampŭaŋ phae tuuk lɨan nɨw plaw ciat leik pram cɨt spian crooc-caŋvaa.	It is on National Road Number Five near crooc-cսդvaa bridge.
សំបុត្រទ្ធកលឿនថ្លៃទេ ?	sambot tuuk lien thlay tee?	Is the speed-boat ticket expensive?
សំបុត្រទូកលឿនថោកជាង សំបុត្រយន្តហោះច្រើនណាស់។	sambot tuuk lɨən thaok ciəŋ sambot yŭən-hɑh craən-nah.	It is a lot cheaper than plane ticket.

Lesson 4: Visiting Thailand មេរៀនទី ៤: ទៅលេងប្រទេសថៃ

ខ្ញុំនឹងទៅលេងប្រទេសថៃនៅខែក្រោយនេះ។	#
ប៊ើចនទៅដល់ថៃហើយ ចនគួរទៅលេងប្រទេសខ្មែរដែរ។	#
ខ្ញុំមិនដឹងថាតើវាពិបាកឬស្រួលទេ ក្នុងការធ្វើដំណើរពីប្រទេសថៃទៅ ប្រទេសខ្មែរ។	鲁
វាមិនពិបាកទេឥឡូវនេះ។ មានយន្តហោះ	
ហោះចេញពីទីក្រុងទេសចរណ៍ធំៗនៅ	器
ប្រទេសថៃទៅទីក្រុងសៀមរាប សឹងតែរាល់ថ្ងៃ។	
បើអញ្ចឹងមែន ខ្ញុំគួរតែទៅលេងស្រុកខ្មែរដែរ។	器
ចនគួរទៅ ព្រោះស្រុកខ្មែរមានកន្លែងលេងច្រើនណាស់ ជាពិសេស អង្គរវត្ត។	鲁
តើពីសៀមរាបទៅភ្នំពេញ គេអាចជិះអី ?	#
គេអាចជិះទ្ទុកលឿន យន្តហោះ ឬឡានក៏បាន។	器
អញ្ចឹងស្រួលហើយ។	#
	បើចនទៅដល់ថៃហើយ ចនគូរទៅលេងប្រទេសខ្មែរដែរ។ ខ្ញុំមិនដឹងថាតើវាពិបាកឬស្រួលទេ ក្នុងការធ្វើដំណើរពីប្រទេសថៃទៅ ប្រទេសខ្មែរ។ វាមិនពិបាកទេឥឡូវនេះ។ មានយន្តហោះ ហោះចេញពីទីក្រុងទេសចរណ៍ធំៗនៅ ប្រទេសថៃទៅទីក្រុងសៀមរាប សឹងតែរាល់ថ្ងៃ។ បើអញ្ចឹងមែន ខ្ញុំគួរតែទៅលេងស្រុកខ្មែរដែរ។ ចនគូរទៅ ព្រោះស្រុកខ្មែរមានកន្លែងលេងច្រើនណាស់ ជាពិសេស អង្គរវត្ត។ តើពីសៀមរាបទៅភ្នំពេញ គេអាចជិះអី ? គេអាចជិះទូកលឿន យន្តហោះ ឬឡានក៍បាន។

Khmer	Aid to Listening	English	- 15 - 15 - 15 - 15 - 15 - 15 - 15 - 15
ខ្ញុំនឹងទៅលេងប្រទេសថៃនៅ ខែក្រោយនេះ។	kñom nɨŋ tɨw leeŋ prateeh thai nɨw khae kroay nih.	I will be going to Thailand next month.	F
បើចនទៅដល់ថៃហើយ ចនគួរទៅលេងប្រទេសខ្មែរ ដែរ។	baə can tɨw dal thay haəy can qaeŋ kuə tɨw leeŋ srok khmae dae.	If you get to Thailand, you should also go to visit Cambodia.	S
ខ្ញុំមិនដឹងថាតើវាពិបាកឬ ស្រួលទេ ក្នុងការធ្វើដំណើរពី ប្រទេសថៃទៅប្រទេសខ្មែរ។	kñom mɨn dəŋ thaa taə viə pibaaq rɨɨ sruəl knoŋ-kaa twəə-damnaə pii prateeh thay tɨw prateeh khmae.	I don't know whether it is difficult or easy to travel from Thailand to Cambodia.	£
វាមិនពិបាកទេឥឡូវនេះ។ មានយន្តហោះ ហោះចេញ ពីទីក្រុងទេសចរណ៍ធំៗនៅ ប្រទេសថៃទៅទីក្រុងសៀមរាប សឹងតែរាល់ថ្ងៃ។	viə mɨn pibaaq tee qəyləw nɨh. miən yŭən-hah hah cən pi tii-kroŋ teehsəcaa thom-thom nɨw prateeh thay tɨw tii-kroŋ siəmriəp səŋ tae röəl tŋay.	It is difficult at the moment. There are airplanes flying from major tourist cities in Thailand to Cambodia almost everyday.	ş
បើអញ្ចឹងមែន ខ្ញុំគ្លូរតែទៅ លេងស្រុកខ្មែរដែរ។	bae qañcəŋ mEEn kñom kuə tae tɨw leeŋ srok khmae dae .	If that is the case, I should go to visit Cambodia as well.	4
ចនគួរទៅព្រោះស្រុកខ្មែរមាន កន្លែងលេងច្រើនណាស់ ជាពិសេសអង្គរវត្ត។	can kuə tɨw prüəh srok khmae miən kanlaeŋ leeŋ craən nah ciə- pisaeh qaŋkəə-wŏət.	John should go because there are a lot of places to visit in Cambodia especially Angkor Wat.	S
តើពីសៀមរាបទៅភ្នំពេញ គេអាចជិះអី ?	tae coh pii siəm-riəp tɨw pnum- piñ kee cih qey?	How do people travel from Siem Riep to Phnom Penh?	42
គេអាចជិះទូកលឿន យន្តហោះ ឬឡានក៏បាន។	kee qaac cih tuuk-lɨən yŭən-hah rɨɨ laan kaa baan.	They can take fast boat, fly, or drive.	
អញ្ចឹងស្រួលហើយ។	qañcəŋ sruəl haəy.	If so, it is very convinient.	6

Lesson 5: Riding a Cyclo មេរៀនទី ៥: ជិះស៊ីក្លូ

Listen to the Whole Conversation lacksquare

ចាន់ធ្ងៈ ពូស៊ីក្លូទៅផ្សាររុស្សីយកប៉ុន្មានរៀល ?

ពុស៊ីក្លុះ	ប្ចូនពាន់រៀល។	#
ចាន់ធ្ងុំ:	បីពាន់រៀលបានទេ។	A
ព្វស៊ីក្លុះ	បាន ឡើងជិះមក។	A
_	ព្វឈប់នៅជ្រុងខាងនេះចុះបានហើយ។	
ព្ទស៊ីក្លុះ	លោកស្រីត្រូវការទៅវិញទេ។ ប្រសិនបើលោកស្រី	
ับ 1 ซึ่	ត្រូវការទៅវិញ ខ្ញុំអាចនៅចាំលោកស្រីបាន។	d b
en e e .	ប្រសិនបើព្ទចាំបាន ព្ទចាំចុះ។ ប្រហែលជាងមួយ	d d d
ចាន់ធ្ងូ:	ម៉ោងទើបខ្ញុំទិញ អីវ៉ាន់ហើយ។	器
ព្ទស៊ីក្លូ:	មិនអីទេ។ អញ្ចឹងខ្ញុំនៅចាំលោកស្រីនៅកន្លែងលក់ផ្លែឈើ	#
ช 1 📆	ក្រោមដើមជ្លងនោះ។	

Khmer	Aid to Listening	English	#
ព្ធស៊ីក្លូទៅផ្សាររូស្ស៊ីយកប៉ុន្មាន ?	puu siiklo tɨw psaa ruusii yɔɔk ponmaan?	How much does uncle cyclo charge for going the Russian market?	器
ប្ចនពាន់រៀល។	buən pŏən riəl.	four thousand riels.	#
បីពាន់រៀលបានទេ ?	bəy pŏən riəl baan tee.	Is three thousand riels OK?	器
បានឡើងជិះមក។	baan laaŋ cɨh maak.	OK please get on.	器
ព្ទឈប់នៅជ្រុងខាងនេះចុះ បានហើយ។	puu chup nɨw cruŋ khaaŋ nɨh coh baan huəy.	Uncle stops at that corner; it is fine.	ar.
លោកត្រូវការទៅវិញទេ ? ប្រសិនបើលោកត្រូវការទៅវិញ ខ្ញុំអាច នៅចាំលោកបាន។	look trəw-kaa tɨw wɨñ kñom qaac nɨw caam look baan.	Sir, do you need to go back? If you need to go back, I can with for you here, sir.	#
ប្រសិនបើពូចាំបាន ពូចាំចុះ។ ប្រហែលជាងមួយម៉ោង ទើបខ្ញុំទិញ អីវ៉ាន់ហើយ។	prasən bae puu cam baan puu cam coh. prahael ciəŋ muəy moaŋ təəp kñom tɨñ qəywan huəy.	If unlce can wait, you can do so. Approximately over an hour until I finish shopping.	
មិនអីទេ។ អញ្ចឹងខ្ញុំនៅចាំ លោកនៅកន្លែងលក់ផ្លែឈើ ក្រោមដើមដូងនោះ។	mɨn qəy tee. qañcəŋ kñom nɨw cam look nɨw kɑnlaeŋ lŭək plae-chəə kroam daəm douŋ nuh.	Not a problem. So, I will wait for you at the fruit stall under the coconut tree.	

Useful Words

Khmer	Aid to Listening	English	Listening
កំពង់ផែ	kampŭəŋ phae	port	a
ក្ដៅ	kdaw	hot	発
្រុំ្រង	kroŋ	city	鲁
ខ្លួនឯង	kluən-qaeŋ	yourself	a
ច្ចូលចិត្ត	coul-cət	to like	柔
ចាំ	caam	to wait	a
ដី	cih	ride	a
ជ្រុំង	cruŋ	corner	柔
ឈប់	chup	stop	鲁
ដើមដ្ឋ	daəm douŋ	coconut tree	a
បៅក	thaok	cheap	a
ថ្លៃណាស់	thlay nah	too expensive	鲁
ទីក្រុងទេសចរណ៍	tii-kroŋ teehsəcaa	tourist city	a
ទូកលឿន	tuuk lɨən	speed-boat	2
ធា្លប់	tlŏəp	used to	柔
បណ្ណាគារ	bannakiə	bookstore	柔
បើកឡាន	baək laan	drive	器
ប្រហែល	prəhael	approximately	鲁
ផ្លូវជាតិ	pləw ciət	National Road	2
ផ្លែឈើ	plae-chəə	fruits	2
ពិបាក	pibaaq	difficult	a
ពីរបីដង	pii bəy daaŋ	a few times	2
មា៉ស៊ីនត្រជាក់	maasiin-tracĕəq	air conditioner	鲁

មិនអ៊ីទេ	min qəy tee	No problem	#
ម្តង	mədaaŋ	one time	#
យកប៉ុន្មាន	yook ponmaan	how much [you] charge	#
យន្តហោះ	yŭən-hah	air plane	鲁
រថយន្តក្រុង	rŭət yŭən kroŋ	bus	鲁
រៀន	riən	study	第
លើកក្រោយ	ləək kraoy	next time	鲁
លេង	leeŋ	to visit	鲁
សាកលវិទ្យាល័យ	saakal-wittyiəlay	University	鲁
សំបុត្រ	sambot	ticket	器
ស្រ្ទល	sruəl	easy	
អីវ៉ាន់	qəywan	goods	鲁

GRAMMAR

- A. Noun
- B. Noun Gender
- C. Noun and Noun Specifier
- D. Noun Specifier
- E. Note on Noun Secifier

A. Noun

There is not much different between a noun in Khmer and a noun in English. A noun is a word used to name a person, animal, place, thing and abstract idea.

Top

B. Noun Gender

Many noun, like "頂UI内島" which means "teacher" can refer to men or women. Once, many Khmer nouns would change form depending on their gender. For example, A man was called "IDTTIPUTED S" while a woman was called "其可頂UI内島". The use of gender specific noun is quite common in some words. Here are more examples:

Masculine N	loun	Feminine N	oun
Khmer English		Khmer	English
នាយក	Director	នាយិកា	Director
នាដការ	Actor	នាដការី	Actress
កម្មករ	Laborer	កម្មការី	Laborer
កុមារា	Child	កុមារី	Child

Top

C. Noun and Noun Specifier

There are many kinds of noun in Khmer: proper nouns, common noun, abstract nouns collective nouns, countable nouns and uncountable nouns. Countable noun is a noun that we can count and usually it follow by a specifier. Since Khmer nouns do not have the plural form like most English nouns that change their form by adding "-s" or "-es", Khmer countable nouns has the following word order:

Noun	Number	Specifier	Note
ត្រូបង្រៀ <u>ន</u>	ពីរ	នាក់	Specifier " 51 nd" is used to count person such as friends, farmers, teachers, students and so on.
teacher	two	person	
គោ	ប៊ី	ក្បាល	Specifier " ຖືກິທ" is used to count animal such as cows, cat, dog by their head.
cow	three	head	
ឡៅដៃ	ប្ចូន	I I I I	Specifier " นี้ยี" is used to count long cylindrical object such as stick, tree, pencil, pen and so on.
pencil	four	stick	
ផ្លែក្រូច	ប្រាំ	ផ្លែ	Specifier " ផ្លែ" is used to count individual fruit such as mango,

			watermelon orange.
orange	five	fruit	
ទ្បាន	ពីរ	គ្រឿង	Specifier " រុំក្រឿង" is used to count object that involve with machinery such as car, motorbike, truck, airplane, and so on.
car	two	machine	
25°	ប្ <u>ច</u> ន	ខ្នង	Specifier " 2th " is used to count object that involves with building such as house.
house	four		Specifier " 2th " is difficult to translate, it has no counterparts in English. " a house with four sections of roof"
ចេក	ប្រាំំ	រដ្ឋ	Specifier " ផ្លែ" is used to count individual fruit such as mango, watermelon orange.
banana	five	fruits	
ចេក	ពីរ	ស្និត	Specifier " ស្និត" is used to count a hand of banana which may consist of 5, 6, to ten bananas.
banana	two	hand	
្រ្ហីប៊ី	ម្ចុ យ	धु	Specifier " [] " is used to count any object or things with in a number of twelve" dozen"
orang	one	dozen	
សាច់ជ្រូក	ពីរ	ភិទ្យ	Specifier " ពីឡូ " is used to measure the weight of object or thing. One pound equal to 0.453 Kilograms
pork	two	kilogram	
លុយ	9 00	រៀល	Specifier " 🗓 N " is used to identify Cambodian currency.
money	100	riel	

Top

D. Noun Specifier

Specifier is a word which specify the size, shape, amount, or kind of unit being counted.

Top

E. Note on Noun Specifier

- Specifier is omitted in spoken language.
- Do not mix up the specifier which is used to count person with the animal because it is considered rude.

PRONUNCIATION

Word បណ្ណាគារ bookstore 4. Word យនហោះ <u>letter</u> រថយន្តក្រុង ស្ពាន Word 5. Word bus <u>bridge</u> សាកលវិទ្យាល័យ_{university} ទេសចរណ៍ Word 6. Word tourism

1. Word បណ្ណាតារ (bookstore)

Word (ប័ណ្ណាធារ) has three syllables. Consonant ($\mathfrak M$) could take sub-consonants ($\mathfrak m$) as the medial cluster. The consonant () at the end of the word remains silent.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
បណ្ណាគារ	បន់ ណា គា	bannakiə

Top

2. Word រថយន្តក្រុង (bus)

Word (បើយ៉ន្តិ) has three syllables. Consonant (§) could take sub-consonant () and it remains silent. This word derived from Pali and Sanskrit, so the spelling remain as it is.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
រថយន្តក្រុង	រត់ យន់ ក្រុង	rŭət yŭən kroŋ

Note:

The word (រីបីយ៍ន្តី) is a compound of words. Word (រីបី) means "vehicle" (យ៍ន្តី) means machine and (ក្រុំជី) is city.

Top

3. Word សាកលវិទ្យាល័យ (university)

Word (ฌ๊ทิณีริฏานั้น) has five syllables. Diacritic Sanyok Sanha () is used in a certain loaned words from Pali or Sanskrit. Consonant () could take sub-consonant () as a medial cluster. The syllable (นั้น), diacritic () has the same value as vowel (-) when it follow by consonant ().

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
សាកលវិទ្យាល័យ	សា កល វិទ្យា ល័យ	saa kal wit tyiə lay	#

Top

4. Word យ៉ន្តហោះ (letter)

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
យន្តហោះ	យន់ ហោះ	yŭən-hah	#

Note:

The word (យន្តហោះ) is a compound of word (យន្ត) which means machine and (ហោះ) which means "to fly".

Top

5. Word ស្ពាន (bridge)

Word (\mathring{N}) is a mono syllable. Consonant (\mathring{N}) could take sub-consonant ($\mathring{\mathbb{Q}}$) as initial cluster.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ស្ពាន	ស្ពាន	spiən 鲁

Top

6. Word เริญบันท์ (tourism)

The word ($\S \mathring{\mathfrak{h}} \mathring{\mathfrak{h}} \mathring{\mathfrak{h}} \mathring{\mathfrak{h}} \mathring{\mathfrak{h}} \mathring{\mathfrak{h}} \mathring{\mathfrak{h}}$) has three syllables. This word derived from Pali. The diacritic () is used to make the consonant under it to become silent. Usually the this diaritic is found under consonant ($\S \mathring{\mathfrak{h}}$) and ($\S \mathring{\mathfrak{h}}$).

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ទេសចរណ៏	ទេ សា ច	teeh sə caa

Note:

The word is a combination of syllable (ເອີເນີ) which means " country" and (ບໍ່ເກີ້) which means "to travel".

Unit 12

Lesson 1: I Like Swimming មេរៀនទី ១: ខ្ញុំចូលចិត្តហែលទឹក

ដារាៈ	នៅពេលទំនេរ រីណាចូលចិត្តធ្វើអី?	#
រីណៈ:	ជ្ជនកាលខ្ញុំលេងបាល់ ជ្ជនកាលខ្ញុំអានសៀវភៅ។	#
ដារាៈ	រីណាច្ចលចិត្តហែលទឹកទេ?	#
រីណាៈ	ខ្ញុំចូលចិត្តហែលទឹកជាងគេ។	#
ដារាៈ	ចុះវីណាច្ចលចិត្តមើលកុនទេ ?	鲁
រីណាៈ	ខ្ញុំមិនស្វវច្ចលចិត្តមើលកុនប៉ុន្មានទេ។ ចុះដារា ?	鲁
ដារាៈ	ខ្ញុំចូលចិត្តហែលទឹក លេងបាល់ និងអានសៀវភៅ។ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំមិនសូវចូលចិត្តមើលកុនទេ។	4
រីណាៈ	ខ្ញុំក៏អញ្ចឹងដែរ។	鲁
ដារា:	អញ្ចឹង យើងគិតទៅហែលទឹកថ្ងៃអាទិត្យនេះ។	#
រីណាៈ	ទៅក៏ទៅ។	2

Khmer	Aid to Listening	English
ខៅពេលទំនេះ ដាព្យាពេធិត្យគឺមី	nŧw peel tum-nee dara coul cət	What do you like to do in your free
υ n σ	twəə qəy?	time?

ជ្ជនកាលខ្ញុំលេងបាល់ ជ្ជនខ្ញុំកាលអានសៀវភៅ។	cuən kaal kñom leeŋ bal cuən kaal kñom qaan siəw phɨw	I sometimes play socer and sometimes read book.
វីណាចូលចិត្តហែលទឹកទេ ?	rinaa coul cət hael tɨk tee?	Do you like swimming?
ខ្ញុំចូលចិត្តហែលទឹកជាងគេ។	kñom coul cat hael tɨk ciaŋ kee.	I like swimming the most.
ចុះរីណាច្ចលចិត្តមើលកុនទេ ?	coh rinaa coul cət məəl kon tee?	Do you like to go to the movie?
ខ្ញុំមិនស្វវច្ចលចិត្តប៉ុន្មានទេ។ ចុះដារា ?	tee coh daaraa	I don't realy like [going to the movie] very much. What about you?
ខ្ញុំ ចូលចិត្តហែលទឹក លេង បាល់ និងអានសៀវភៅ។ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំមិនស្វវច្ចលចិត្ត មើលកុនទេ។		I like swimming, playing socer and read book but I don't like going to the movie very much.
ខ្ញុំក៏អញ្ចឹងដែរ។	kñom koo qañcon dae.	Me too.
អញ្ចឹង យើងគិតទៅ ហែលទឹក ថ្ងៃអាទិត្យនេះ។	qañcəŋ yəəŋ kɨt tɨw hael tɨk tŋay qaa tət nih.	So, can we go to swim this Sunday.
ទៅក៏ទៅ។	tɨw koo tɨw	That's O.K.

Lesson 2: At the Beach មេរៀនទី ២: នៅឆ្នេរសមុទ្រ

Listen to the Whole Conversation \blacksquare

ដារាៈ	ម្សិលមិញវីណាសំរានលក់ស្រួលទេ?	#
រីណាៈ	បាទលក់ស្រួលណាស់។ ចុះដារា?	#
ដារាះ	ខ្ញុំក៏អញ្ចឹងដែរ។ ខ្យល់សមុទ្រធ្វើអោយខ្ញុំគេងស្រួលណាស់។ តោះ យើងទៅរកញ្ញាំគុយទាវ។	鲁
រីណាៈ	ពេលញ៉ាំហើយយើងទៅលេងឆ្នេរសមុទ្រទៀត។	鲁
ដារាៈ	គំនិតល្អ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំត្រូវផ្លាស់ខោអាវហែលទឹកសិន។	#
រីណាៈ	មិនអីទេខ្ញុំចាំ។	#
ដារាៈ	ខ្ញុំមិនចូលចិត្តទឹកជ្រៅទេ ព្រោះខ្ញុំមិនសូវចេះហែលទឹក។	#

អញ្ចឹង យើងហែលនៅកន្លែងទឹករាក់បានហើយ។ រីណាៈ

ស្រេចតែវីណាចុះ។ ប៉ុន្តែពេលនេះខ្ញុំឃ្លានណាស់។ តោះយើងទៅញ៉ាំគុយទាវសិន។

器

器

ដារា:

ទៅក៏ទៅ។ រីណាៈ 器

Khmer	Aid to Listening	English
ម្សិលមិញសំរានលក់ស្រួលទេ?	msəl-mɨñ samraan lŭək sroul tee?	Yesterday, did you sleep well?
បាទលក់ស្រួលណាស់។ ចុះដារា?	Baan Hay group nan con Harat	Yes. (I) slept so well. and Dara (you)?
ខ្ញុំក៏អញ្ចឹងដែរ។ ខ្យល់សមុទ្រ ធ្វើអោយខ្ញុំគេងស្រួលណាស់។ តោះយើងទៅរកញ្ជាំគុយទាវ។	kñom kaa qañcəŋ dae. kyal samot twəə qoay kñom keeŋ sruəl nah. toh yəəŋ tɨw rəək ñam kuy-tiəw.	Me too. The air of the sea always make me sleep well. Let's go to have noodle soup.
ពេលញុាំហើយយើងទៅលេង ឆ្នេរសមុទ្រទៀត។	peel ñam haəy yəəŋ tɨw leeŋ cnei samot tiət.	After eating we will go to the beach again.
តំនិតលួ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំត្រូវ ផ្លាស់ខោអាវហែលទឹកសិន។	kumnıt lqaa. pontae kñom trəw plah khao-qaaw hael-tık sən.	Good idea. But I have to get changed to my swim suit.
មិនអីទេខ្ញុំចាំ។	mɨn qay tee kñom cam.	That's fine. I will wait.
ខ្ញុំមិនចូលចិត្តទឹកជ្រៅទេ ព្រោះខ្ញុំមិនសូវចេះហែលទឹក។	kñom mɨn coul cət hael tɨk crɨw tee prŭəh kñom mɨn ceh hael tɨk.	I don't like deep water, because I am not good at swimming.
អញ្ចឹង យើងហែលនៅ កន្លែងទឹករាក់បានហើយ។	qañcəŋ yəəŋ nɨw hael kɑnlaeŋ tɨk rĕək baan haəy.	So, we can swim at the shallow area.
ស្រេចតែវីណាចុះ។ ប៉ុន្តែពេល នេះខ្ញុំឃ្លានណាស់។ តោះយើង ទៅញ៉ាំគុយទាវសិន។	srac tae Rina coh. Puntae peel nih kñom klien nah. toh yeen tiw rook ñam kuy-tiew sen.	It is up to Ryna (you). But I am so hungry. Let's go to eat.
ទៅក៏ទៅ។	tɨw koo tɨw	That's O.K.

Lesson 3: Tour Around City មេរៀនទី ៣: ដើរកំសាន្តក្នុងទីក្រុង

លោកស្រីនឹងសំរាកនៅភ្នំពេញប៉ុន្មានថ្ងៃ? ដារាៈ**a** 器 កណិការៈ ខ្ញុំនឹងសំរាកនៅភ្នំពេញបូនថ្ងៃ។ 器

សំរាកបួនថ្ងៃដើរមិនសព្វកន្លែងទេ។ ដារា: 器

កណិការៈ អញ្ចឹងខ្ញុំត្រូវសា្នក់នៅប៉ុនា្មនថ្ងៃ? 器

យ៉ាងតិចណាស់លោកស្រីស្នាក់នៅអោយបានប្រាំមួយថ្ងៃដែរ។ 🚗 ដារា:

កណិការៈ មានកន្លែងណាខ្លះដែលខ្ញុំត្រូវមើល? 器

មានសារមន្ទីរជាតិ សារមន្ទីរទូលស្លែង វត្តភ្នំ និង រាជវាំង។ 🌉 ដារា:

កណិការៈ ក្រៅពីនោះមានកន្លែងណាទៀត? 器

មានប្រាសាទបុរាណនៅទន្លេបាទី។

ដារា: 器 លោកស្រីជិះឡានប្រហែលជាកន្លះម៉ោងពីភ្នំពេញ។

អញ្ចឹងខ្ញុំត្រូវសា្នក់នៅប្រាំមួយថ្ងៃ រួចហើយខ្ញុំចង់ទៅមើល

កណិការៈ 器 អង្គរវត្តទៀត។ ខ្ញុំឮថាអង្គរវត្តស្អាតណាស់។

Khmer	Aid to Listening	English	器
លោកស្រីនឹងសំរាកនៅ ភ្នំពេញប៉ុន្មានថ្ងៃ?	look-srəy nɨŋ sɑmraaq nɨw pnum-pɨñ ponmaan thŋay?	How many days will Madame stay in Phnom Penh?	#
ខ្ញុំនឹងសំរាកនៅភ្នំពេញ ប្អូនថ្ងៃ។	kñom nɨŋ sɑmraaq nɨw pnum- pɨn buən thŋay.	I will stay in Phnom Penh for four days.	#
សំរាកប្អូនថ្ងៃដើរមិនគ្រប់ កន្លែងទេ។	samraaq buən thŋay daə mɨn krup kanlaeŋ tee.	Staying there to four days will not be enough.	#
អញ្ចឹងខ្ញុំត្រូវសា្នក់នៅប៉ុនា្មន ថ្ងៃ?	qañcəŋ kñom trəw snaq nɨw ponmaan thŋay?	So, how many days should I stay?	
យ៉ាងតិចណាស់លោកស្រី ស្នាក់នៅអោយបានប្រាំមួយ ថ្ងៃដែរ។	yaaŋ təc naah look-srəy snaq nɨw qaoy baan praam-muəy thŋay dae.	At least you should stay for six days.	
មានកន្លែងណាខ្លះដែលខ្ញុំ ត្រូវមើល?	miən kanlaeŋ naa-klah dael kñom trəw məəl?	What are the places that I should visit?.	#
មានសារៈមន្ទីរជាតិ សារមន្ទីរទូលស្លែង វត្តភ្នំ និង រាជវាំង។	miən saaraqmüəntii čiət saaraqmüəntii tüəlslaeŋ nɨŋ riəc wĕəŋ.	There are National museum, Toul Sleng Museum and the Royal Palace.	g
ក្រៅពីនោះមានកន្លែង ណាទៀត?	kraw pii-nuh miən kanlaeŋ naa tiət?	Are there any other places besides those places?	#

មានប្រាសាទបុរាណនៅ ទន្លេបាទី។ លោកស្រី ជិះឡានប្រហែល ជាកន្លះម៉ោងពីភ្នំពេញ។	miən praasaat boraan nɨw tuənlee baatii. look-srəy cih laan praahael ciə kanlah-moaŋ pii pnum-pɨñ.	There is ancient temple at Tonle Bati. It takes about half an hour by car from Phnom Penh.	A	
អញ្ចឹងខ្ញុំត្រូវសា្នក់នៅ ប្រាំមួយថ្ងៃ រួចហើយខ្ញុំចង់ ទៅមើលអង្គរវត្តទៀត។ ខ្ញុំ ឮថាអង្គរវត្តស្អាតណាស់។	pramuey unjay ruec nuey knom		#	

Lesson 4: I am a Tourist Guide មេរៀនទី ៤: ខ្ញុំជាអ្នកនាំភ្ញៀវទេសចរណ៍

Listen to the Whole Conversation \blacksquare

ដារាៈ a ឥឡូវនេះ កណិការធ្វើការអី ?	#
កណិការៈខ្ញុំជាំអ្នកនាំភ្ញៀវទេសចរណ៍។	#
ដារាៈ អញ្ចឹង កណិការធ្វើការនៅក្រសួងទេសចរណ៍មែនទេ ?	#
កណិការៈចាស មិនមែនទេ។ ខ្ញុំធ្វើការនៅក្រុមហ៊ុនទេសចរណ៍។	#
ដារាៈ ធម្មតា ភ្ញៀវទេសចរណ៍ច្ចូលចិត្តទៅកន្លែងណាខ្លះ ?	#
ភ្ញៀវទេសចរណ៍ចូលចិត្តទៅមើលសារៈមន្ទីរជាតិ កណិការៈ សារៈមន្ទីរទូលស្លែង រាជវាំង និង អង្គរវត្ត។	#
ដារាៈ តើភ្ញៀវទេសចរណ៍ភាគច្រើន មកពីប្រទេសណាខ្លះ ?	2
ភ្ញៀវទេសចរណ៍មកពីគ្រប់ប្រទេសលើពិភពលោក កណិការៈ ប៉ុន្តែភាគច្រើនមកពីប្រទេសជប៉ុន និង សហរដ្ឋអាមេរិច។	器

Khmer	Aid to Listening	English	
ឥឡូវនេះកណិការធ្វើការអី ?	qəyləw-nih kanikaa twəə kaa qəy?	Kanika what are doing for a living now?	
ខ្ញុំជាអ្នកនាំភ្ញៀវទេសចរណ៍។	kñom ciə nĕək nŏəm pñiəv teehsəcaa.	I am a tourist guide.	

អញ្ចឹង កណិការធ្វើការនៅ ក្រសួងទេសចរណ៍មែនទេ ?	qañcəŋ kanikaa twəə kaa nɨw krasuəŋ teehsəcaa mεεn tee ?	So, are you working at the Ministry of Tourism?
ចាស មិនមែនទេ។ ខ្ញុំធ្វើការ នៅក្រុមហ៊ុន ទេសចរណ៍។	cah mɨn mɛɛn tee. kñom twəə kaa nɨw kromhun teehsəcaa.	No. I work for a tour company.
ធម្មតា ភ្ញៀវទេសចរណ៍ ចូលចិត្ត ទៅកន្លែងណាខ្លះ?	thŏəmmədaa pñiəv teehsəcaa coul- cət tɨw kanlaeŋ naa klah?	In general, where do tourists like to visit?
ភ្ញៀវទេសចរណ៍ចូលចិត្តទៅ មើលសារមន្ទីរជាតិ សារមន្ទីរ ទូលស្លែង រាជវាំង និង អង្គរវត្ត។	pñiov teehsocaa coul-cot tiw mool sarahmuontii-ciot sarahmuontii tuol slaen nin qankoo- woot.	Tourists like to visit National Museum, Toul Sleng Museum and Angor Wat.
តើភ្ញៀវទេសចរណ៍ភាគច្រើន មកពីប្រទេសណាខ្លះ?	tae pñiəv teehsəcaa phiək craən məək pii prateeh naa klah?	Where do the majority of tourists come from?
ភ្ញៀវទេសចរណ៍មកពីគ្រប់ ប្រទេសលើពិភពលោក ប៉ុន្តែភាគច្រើនមកពី ប្រទេស ជប៉ុន និង សហរដ្ឋអាមេរិច។	pñiav teehsacaa maak pii krup prateeh laa piphup-look pontae phiak craan maak pii prateeh caapon nag sahaq-roat-qaamerac.	They come from all countries around the world but most of them are from the Japan and the United States.

Useful Words

Khmer	Aid to Listening	English	Listening
<u>ក</u> ុន	•	movie	異
កន្លែង	kanlaeŋ	place	#
ក្រស្ទង	krasuəŋ	Ministry	#
ក្រស្ទងទេសចរណ៍	krasuəŋ teehsəcaa	Ministry of Tourism	器
ក្រុមហ៊ុនទេសចរណ៍	kromhun teehsəcaa	Tourist agency	器
ក្រៅពីនោះ	kraw pii-nuh	besides	#
ខោអាវហែលទឹក	khao-qaaw hael-tik	swim suit	器

ខ្យល់	kyal	air	#
គុយទាវ	kuy-tiəw	Noodle	罍
គំនិតល្អ	kumnŧt lqaa	Good idea	#
គ្រប់កន្លែង	krup kanlaeŋ	all places	#
ឃ្លាន	kliən	Hungry	a
ច្ចលចិត្ត	coul cət	like	a
ចាំ	cam	wait	a
ឆ្នេរសមុទ្រ	cnei samot	beach	a
ជ្ជនកាល	cuən kaal	sometimes	a
ញ្ជាំ	ñam	eat	A
ដេក		sleep	#
ដេកលក់ស្រួល	deik lŭak srual	sleep well	#
ថ្ងៃអាទិត្យ	tŋay qaa tət	Sunday	a
ទឹកជ្រៅ	tik criw	deep water	a
ទឹករាក់	t ₁ k rĕək	shallow area	a
ទេសចរ ឬ អ្នកទេសចរ	teehsəcaa nĕəq teehsəcaa	tourist	#
ទំនេរ	tum-nee	free	#
ធម្មតា	thŏəmmədaa	normally	鲁
ប្រាសាទបុរាណ	praasaat boraan	ancient temple	異
ពិភពលោក	piphup-look	the world	#
ភាគច្រើន	phiək craən	majority	
ភ្ញៀវ	veiñq	guests	#
ទិនអ៊ីទេ	min qay tee	Never mine	#
ម្សិលមិញ	msəl-mɨñ	Yesterday	a
យ៉ាងតិច	yaaŋ təc	At least	#
រាជវាំង	riəc wĕəŋ	Royal Palace	#
លេងបាល់	leeŋ bal	play soccer	

សមុទ្រ	samot	sea	鲁
សារៈមន្ទីរ	saaraqmŭənti	museum	景
សៀវភៅ	siəwphŧw	book	異
សំរាក	samraaq	Rest	異
សំរាន	samraan	sleep	桑
សា្នក់នៅ	snaq n 1 w	stay	鲁
ស្រេចតែ	srac tae	(It is) up to (you)	罍
ហែលទឹក	hael tɨk	swim	罍
អាន	qaan	read	罍
អ្នកនាំភ្ញៀវទេសចរណ៍	nĕək nŏəm pñiəv teehsəcaa	tourist guide	罍
ឥឡូវនេះ	qəyləw-nih	Now	異

Grammar

Possessive Pronoun:

- A. <u>Possessive Pronoun for First Person</u>
- B. <u>Possessive Pronoun for Second Person</u>
- C. Possessive Pronoun for Third Person
- D Note

Possessive Pronoun

A possessive pronoun indicates that the pronoun is acting as a marker of possession and defines who owns a particular object or person. The formation of Khmer possessive pronoun is simple. It can be formed by adding word " $\mathfrak{W} \mathfrak{W}$ " in front of the pronoun that you have learned in previous lesson 5.

A. Possessive Pronoun for First Person

				Singular		
Subject/Object Personal Pronoun				Possessiv	e Personal	Pronoun/Adjective
Khmer	IPA	English	Khmer	IPA	English	Note
9 7	kñom	I	របស់ខ្ញុំ	robah kñom	mine, my	It is a polite pronounce, used to

						address to the elder and same age person.
ខ្ញុំបាទ	kñom baat	I	របស់ខ្ញុំបាទ	robah kñom baat	mine, my	It is a polite pronounce, used to address to the elder and same age person.
គ្នា	kniə	I	របស់គ្នា	rəbah kniə	mine, my	It is a polite word, used to address to the same age person.
អញ	qañ	I	របស់អញ	rəbah qañ	mine, my	It is an impolite word, used to address to unrespectable person. Sometime, it can be used with closed friend but it is very sensitive. I would suggest not to use this pronounce.

Example:

Khmer	English
មិត្ត របស់ ខ្ញុំ ចូលចិត្តធ្វើអ្វីផ្សេងៗគា្ន។	My friends like to do different things
ផ្ទះ របស់ ខ្ញុំបាទ នៅជិតសាលា ការិយាល័យ របស់ បាទខ្ញុំ	My house is close to my office.
សៀវភៅនោះ ជា <mark>របស់ ខ្</mark> ញុំ។	That book is mine

				Plural		
Subject/Object Personal Pronoun		Possessive Personal Pronoun/Adjective				
Khmer	IPA	English	Khmer	IPA	English	Note
យើង	yəəŋ	We	របស់យើង	rəbah yəəŋ	ours / our	It is a polite possessive personal pronoun/adjective, used to address with the elder, younger and the same age people.
យើងខ្ញុំ	yəəŋ kñom	We	របស់យើងខ្ញុំ	rəbah yəəŋ kñom	ours / our	It is a polite possessive personal pronoun/adjective, used to address with the elder, younger and the same age people.
ព្ទុកយើង	puəq yəəŋ	We	របស់ព្ទុកយើង	rəbah puəq yəəŋ	ours / our	It is a polite possessive personal pronoun/adjective, used to address with the elder, younger and the same age people.
ព្ចកិត្តា	puəq kniə	We	របស់ព្លុកគ្នា	rəbah puəq kniə	ours / our	It is a polite possessive personal pronoun/adjective, used to address with the elder, younger and the same age people.

Khmer	<u>English</u>			
សាលារៀន <mark>របស់ យើង</mark> នៅឆ្ងាយពីទីនេះ។	Our school is far from here.			
និសិត្ស <mark>របស់ យើងខ្ញុំ</mark> មកពីច្រើនប្រទេស។	Our students come from many country.			
សៀវភៅទាំងអស់ ជា រ <mark>បស់ យើង</mark> ។	All of those books are ours			

器

B. Possessive Pronoun for Second Person

			5	ingular		
Subject/Object Personal Pronoun			Possessive Personal Pronoun/Adjective			
Khmer	IPA	English	Khmer	IPA English		Note
លោក	look	"You" or "Mr."	របស់លោក	rəbah look	yours / your	It is a polite masculine pronounce, used to address to the elder, younger or the inferior to the superior in fa fromal situation.
លោកស្រី	look srəy	"You" or "Mrs."	របស់លោកស្រី	rəbah look srəy	yours / your	It is a polite feminine pronounce, used to address to the elder, younger or the inferior to the superior in fa fromal situation.
ដូំពី	nĕəq	"You"	របស់អ្នក	robah nĕəq	yours / your	Address to people who is approximately at the same age.
ឯង	qaeŋ	"You"	របស់ឯង	robah qaeŋ	yours / your	It is an impolite pronounce, used to address to the younger.

Khmer	<u>English</u>
តើនេះ ជា ឡាន របស់ លោក ?	Is this your car?
ផ្ទះ របស់ លោកស្រី នៅឯណា ?	Where is your house?
សាលា របស់ អ្នក នៅឯណា ?	What is your school?

				Pluaral		
Subject/Object Personal Pronoun			Possessive Personal Pronoun/Adjective			onoun/Adjective
Khmer	IPA	English	Khmer	IPA	English	Note
អស់លោក	look	you	របស់អស់លោក	rəbah qah look	yours / your	It is a polite masculine pronounce, used to address to the elder, younger or the inferior to the superior in fa fromal situation.

អស់អ្នក	nĕəq yo	vou របស់អស់អ្នក	rəbah qah nĕəq		It is a pronounce that is used to address to a rgroup of approximately the same age people.
---------	---------	-----------------	-------------------	--	---

Example:

Khmer		<u>English</u>
ប្រទេស <mark>របស់ អស់លោក</mark> នៅឯណា ?	異	Where are your countries?
ផ្ទះ របស់ អស់អ្នក នៅឯណា ?	#	Where are your houses?

C. Possessive Pronoun for Third Person

	Singular						
Subject/Object Personal Pronoun			Possessive Personal Pronoun/Adjective				
Khmer	IPA	English	Khmer	IPA	English	Note	
វា	wiə	i†	របស់វា	rəbah wiə	its	It is used to address from the superior to the inferior, adult to child, otherwise instulting, human to animal.	
គាត់	kŏət	he/she	របស់គាត់	rəbah köət	his, hers /his, her	It is a polite uni sex pronounce that is used to address respectfully from younger to older, adult to adult.	
គេ	kee	he/she/one/ someone	របស់គេ	robah kee	his, hers /his, her	It is used to address to people that we don't know.	
នាង	niəŋ	she/he	របស់នាង	robah nion	his, hers /his, her	It is a polite feminine pronounce that is used to address respectfully from the elder to the younger.	

<u>Khmer</u>	<u>English</u>			
សៀវភៅ <mark>របស់ វា</mark> នៅលើតុ។	its book is on the table.			
ការសិក្សា <mark>របស់ គាត់</mark> គឺ ល្អណាស់។	His study is very good.			
ការងារ របស់ គេ ងាយស្រួលណាស់។	His works is simple and easy.			
បងប្អូន <mark>របស់នាង</mark> រស់នៅ ស្រុកខ្មែរ។	Her relative live in Cambodia.			

Plural		
Subject/Object Personal Pronoun	Possessive Personal Pronoun/Adjective	

Khmer	IPA	English	Khmer	IPA	English	Note
ព្ចកវា	eiw	they	របស់ពួកវា	peuq hader eiw	theirs /their	It is used to address from the superior to a group inferior, adult to a gruop of children, or human to a group of animal.
ព្ចកគាត់	kŏət	they	របស់ព្ទុកគាត់	peuq hader teŏak	theirs /their	It is used to address to a group of the same age people or to a group of older people.
ព្ទកគេ	kee	they	របស់ព្លុកគេ	rəbah puəq kee	theirs /their	It is used to address to a group of unknown people.
ព្ទកនាង	niəŋ	they	របស់ព្ទុកនាង	peuq hader	theirs /their	t is used to address from the older people to a group of young feminines.

Example:

<u>Khmer</u>	<u>English</u>
របស់ក្មេងលេង <mark>របស់ ព្ចកវា</mark> មានច្រើនណាស់។	Their toys are too many.
ផ្ទះ របស់ ពួកគាត់ នៅឯណា ?	Where are their houses.
ម្ហូប <mark>របស់ ពួកគេ</mark> សំរាប់ថ្ងៃនេះគឺ សម្លម្ជូរសាច់មាន់។	Their food today is sour chicken soup.
ការងារ <mark>របស់ ពួកនាង</mark> នៅស្រុកខ្មែរ គឺជាលេខាធិការ។	Their jobs in Cambodia are secretaries.

疊

Note:

- In spoken language and written language, sometime the words "ith "indicate the possession is omitted. For example, the sentence "" in this lesson, "" is omitted.
- The noun immediately follow by the pronoun is usually recognized as the possesson of that pronoun.
- Cambodian has a much larger number of pronouns than English. Khmer pronouns reflect gender, relative, age and social status.

PRONUNCIATION

1.	Word	សមុទ្រ	<u>sea</u>	4.	Word	<u>ជ្រាសាទ</u> <u>ter</u>	<u>nple</u>
2.	<u>Word</u>	ខ្យល់	<u>air</u>	5.	Word	<u>ភ្ញៀវទេសចរណ៏_{toเ}</u>	<u>ırist</u>
3.	Word ~	ផ្លាស់	to change	6.	Word	<u>ធម្មតា</u> <u>in </u>	<u>general</u>

1. Word សមុទ្រ (sea)

Word (i) i) has two syllables. Consonant () could take sub-consonants () but it is not pronounced. This word derived from Pali or Sanskrit, and the pronunciation of this word illustrated below.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
សមុទ្រ	សាក់ មុត	sa(q) mot	器

Top

2. Word air)

Word ($\Im \mathring{\Omega}$) is a mono syllable. Consonant (\Im) could take sub-consonant (\Im) as an initial cluster. The diacritic bantaq ($\mathring{}$) occurs on the top of the final consonant of a syllable and it is used to shorten the vowel of that syllable.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ខ្យល់	ខ្យល់	kyal \

Top

3. Word ផ្លាល់ (to change)

Word (\mathfrak{glid}) is a mono syllable. Consonant (\mathfrak{g}) could take sub-consonant (\mathfrak{g}) as an initial cluster. The diacritic bantaq (\mathfrak{g}) occurs on the top of the final consonant of a syllable and it is used to shorten the vowel of that syllable.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
ផ្លាស់	ផ្លាំស់	plah	器

Top

4. Word ប្រាសាទ (temple)

Noun ($[\mathfrak{I}]$) has two syllables. Consonant (\mathfrak{I}) could take sub-consonants ($[\mathfrak{I}]$) as an initial cluster. The consonant ($[\mathfrak{I}]$) is used to replace consonant ($[\mathfrak{I}]$) in the pronunciation.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
ប្រាសាទ	ប្រា សាត	praa saat	#

Note:

•Consonant (\mathfrak{U}) changes the form to (\mathfrak{U}) when vowel (-1) is used.

Top

5. Word ភ្ញៀវទេសចរណ៍ (tourist)

Word (ญี่ไร้เริงบันที่) has four syllables. This word is a combination of word (ญี่ไ) which means "guest" and word (เริงบันที่) which means "tourism". Consonant (ถึ) could take subconsonant () as initial cluster. The diacritic () is used to make the consonant under it to become silent. Usually the this diaritic is found under consonant (Ω) and (Ω).

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
ភ្ញៀវទេសចរណ៏	ភ្ញៀវ ទេ សា ច	pñiəv teeh sə caa	器

Note:

●Word (ភ្ញៀវទេសចរណ៍) can be used interchangeable with word (អ្នកទេសចរណ៍) or (ទសចរ)

Top

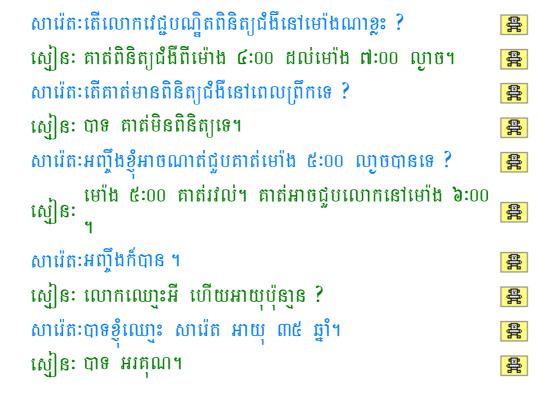
6. Word ធម្មតា (in general)

The word ($\mathbf{i}\mathbf{i}\mathbf{j}\mathbf{i}$) has three syllables. Consonant (\mathbf{i}) is used as vowel (\mathbf{i}) and sub-consonant (\mathbf{i}) is pronounced as consonant (\mathbf{i}). Consonant (\mathbf{i}) is changed to (\mathbf{i}) in the pronunciation.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ធម្មតា	ធាំ មា ដា	thŏəm mə daa

Unit 13

Lesson 1: Making Appoinment with Doctor ម្យៀនទី ១: ណាត់ជួបជាមួយលោកវេជ្ជបណ្ឌិត

Khmer	Aid to Listening	English	
តើលោកវេជ្ជបណ្ឌិតពិនិត្យជំងឺ នៅម៉ោងណាខ្លះ?	tae look wic-cĕəq-bən-dɨt pinɨt cum-ŋɨɨ nɨw maoŋ naa klah?	What time does the doctor work?	
គាត់ពិនិត្យជំងឺម៉ោង ៤:00 ដល់មោ៉ង ៧:00 ល្ងាច។	kŏət pi-n±t cum-ŋ± moaŋ buən dəl moaŋ pram pii lŋiəc	He works from 4 to 7 o'clock in the evening.	
តើគាត់មានពិនិត្យជំងឺ នៅពេលព្រឹក ទេ ?	tae kŏət pinɨt cum-ŋɨɨ nɨw peel prɨk tee?	Does he work in the morning?	
បាទ គាត់មិនពិនិត្យទេ។	baat köət mɨn pinɨt tee.	No, he does not.	
អពាំងខំអាចណាត់ជបគាត់ ម៉ោង	qañcəŋ kñom qaac nat cuəp köət	So, can I make an appoinment to	

៥:00 លា្ចបានទេ ?	moaŋ pram lŋiəc baan tee?	see him at 5 o'clock this evening?
មោ៉ង ៥:00 គាត់រវល់។ គាត់អាចជួបលោកមោ៉ង ៦: 00។		He is busy at 5:00. He can you see you at 6 o'clock.
អញ្ចឹងក៏បាន ។	qañcəŋ kəə baan.	That is fine.
លោកឈោ្មះអី ហើយ អាយុប៉ុនា្មន ?	look chmuh qəy haəy qaa-yu ponmaan?	What are your name and age?
បាទខ្ញុំឈោ្មះ សារ៉េត អាយុ៣៥ឆ្នាំ។		My name is Dara and I am 35 years old.
បាទ អរគុណ។	baat, qaa kun.	Yes, thank you.

Lesson 2: Making Appoinment with Doctor មេរៀនទី ២: ទៅជួបលោកវេជ្ជបណ្ឌិត

វេជ្ជបណ្ឌិត:	តើបងស្រីចេះតែយ៉ាងម៉េច ?	
ចាន់ធ្ងៈ	ខ្ញុំឈឺក្បាលហើយវិលមុខ។	2
វេជ្ជបណ្ឌិត:	តើបងស្រីមានគ្រុនទេ ?	2
ចាន់ធ្លូះ	ចាស់ ខ្ញុំមានក្រុន។	2
វេជ្ជបណ្ឌិត:	តើបងស្រីគ្រុនប៉ុន្មានថ្ងៃហើយ ?	器
ចាន់ធ្ងៈ	ខ្ញុំក្រុនពីរថ្ងៃហើយ។	異
វេជ្ជបណ្ឌិត:	បងស្រីមានលេបថ្នាំអីខ្លះ ?	異
ចាន់ធ្ងៈ	ចាស់ នៅទេ។	器
	បើអញ្ចឹង បងស្រីយកថ្នាំនេះប្រើ ៣	
វេជ្ជបណ្ឌិត:	ថ្ងៃសិន។ នៅពេលបងស្រី អស់ថ្នាំ	
	ស្ងួមមកម្ដងទៀត។	
ចាន់ធ្ងៈ	ចាស អរគុណ	

Khmer	Aid to Listening	English
-------	------------------	---------

តើបងស្រីចេះតែយ៉ាងម៉េច ?	tao bon sroy ceh tae yaan meec?	How do you feel?
ខ្ញុំឈឺក្បាលហើយវិលមុខ។	kñom chii kbaal haəy vil muk	I have a headache and feel dizzy.
តើបងស្រីមានគ្រុនទេ ?	taə bəŋ srəy miən krun tee?	Have you had a fever?
ចាស ខ្ញុំមានគ្រុន។	caah kñom miən krun.	Yes, I have.
តើបងស្រីគ្រុនប៉ុន្មានថ្ងៃ ហើយ?	taə bəŋ srəy krun ponmaan tŋay haəy?	How many days have you had that fewer?
ខ្ញុំក្រុនពីរថ្ងៃហើយ។	kñom krun pii tŋay haəy.	For two days
បងស្រីមានលេបថ្នាំអីខ្លះ ?	boŋ srəy miən leep tnam qəy klah?	Have you taken any medicine yet?
ចាស ខ្ញុំមិនទាន់លេបទេ។	kñom mɨn-toゔn leep tee.	No, not yet.
បើអញ្ចឹង បងស្រីយកថ្នាំនេះ ប្រើ៣ថ្ងៃ។ នៅពេល បងស្រីអស់ថ្នាំសូមមកម្ដង ទៀត។	baə qañcəŋ bəŋ srəy yəək thnam nih praə bəy tŋay. nɨw peel quh tnam som bəŋ srəy məək mdəŋ tiət.	Then [you should] take this medicin for three days. Come back again after you finish with the medecine.
ចាស អរគុណ	caah, qaa kun.	Yes, thank you.

Lesson 3: Got a Cut មេរៀនទី ៣: មុតជើង

ប៊ន:	តើសារ៉េតកើតអីហ្នឹង?	#
សារ៉េតៈ	ខ្ញុំមកជើង។	異
ប៉ន:	សារ៉េតធ្វើអ្វីបានជាមុតជើង?	器
សារ៉េតៈ	ខ្ញុំដកស្មៅនៅក្នុងសួនច្បារក្រោយផ្ទះ។	器
ប៉ន:	ស់ារ៉េតមានឈាមច្រើនណាស់ អោយខ្ញុំហៅគ្រូពេទ្យមកទេ ?	鲁
សារ៉េតៈ	មិនបាច់ទេ។ ខ្ញុំអាចរុំរបួសដោយខ្លួនឯងបាន ។	器

ចនៈ សារ៉េតដាក់ថ្នាំហើយចាំរ៉ុរប្ចស។

器

ចន: អញ្ចឹងខ្ញុំទៅទិញថ្នាំនៅឱសថស្ថានអោយ។

器

器

សារ៉េតៈ បាទ អរគុណច្រើនណាស់។

សារ៉េតៈ ខ្ញុំគ្មានថ្នាំទេ។

器

Khmer	Aid to Listening	English
តើសារ៉េតកើតអី ?	taə saaret kaət qəy ?	Saret, what happened?
ខ្ញុំមុតជើង។	kñom mut cəəŋ .	I have a cut on my feet.
សារ៉េតធ្វើអ្វីបានជាមុតជើង?	saaret thwəə qəy baan ciə mut cəəŋ?	Saret, what did you do to have tha cut?
ខ្ញុំដកស្មៅនៅក្នុងស្ងួនច្បារ ក្រោយផ្ទះ។	kñom daak smaw nŧw knoŋ suən cbaa kraoy pdĕəh.	I pulled grass in the garden behind the house.
សារ៉េតមានឈាមច្រើនណាស់ អោយខ្ញុំហៅគ្រូពេទ្យមកទេ?	saaret miən chiəm craən nah qaoy kñom haw kruu-pɛɛt mɔɔk tee?	Saret, you have a lot of blood should I call the doctor?
មិនបាច់ទេ។ ខ្ញុំអាចរុំរបួស ដោយខ្លួនឯងបាន ។	mɨn-bac tee. kñom qaac rum rɔɔbuəs daoy kluən qaeŋ .	It is not necessary. I can put a bandage on it myself.
សារ៉េតដាក់ថ្នាំហើយចាំរុំរបួស។	saaret daq thnam haəy cam rum roobuəs.	Saret, applies the medicine first before you place a bandage on.
ខ្ញុំគ្មានថ្នាំទេ។	kñom kmian thnam tee.	I do not have any medicine.
អញ្ចឹងខ្ញុំទៅទិញថ្នាំនៅ ឱ សថស្ថានអោយ។	qañcəŋ kñom tɨw tɨñ nɨw qosotsthaan qaoy.	Then, I will go to the pharmacy and buy some medicine for you.
បាទ អរគុណច្រើនណាស់។	baat qaa kun craən nah.	Yes, thank you so much.

Lesson 4: Visiting a Dentist មេរៀនទី ៤ៈ ទៅពេទ្យធ្មេញ

ចាន់ធ្ងុៈ	ខ្ញុំឈឺធ្មេញ។	#
វេជ្ជបណ្ឌិត:	តើបងស្រីឈឺប៉ុន្មានថ្ងៃហើយ ?	異
ចាន់ធ្ងុះ	ខ្ញុំឈីបីថ្ងៃហើយ។	異
វេជ្ជបណ្ឌិត:	បងស្រីមានដាក់ថ្នាំអីខ្លះទេ ?	異
ចាន់ធ្លុះ	ចាស នៅទេ។	2
វេជ្ជបណ្ឌិត:	អញ្ចឹងខ្ញុំដាក់ថ្នាំអោយ។ ពេលបាត់ឈឺ ខ្ញុំនឹងព្យាបាលធ្មេញជូន។	異
ចាន់ធ្ង:	ចា់ស អរគុណ	器

Khmer	Aid to Listening	English
បងស្រីចេះតែយ៉ាងម៉េច ?	bon sray ceh tae yaan meec?	How do you feel?
ខ្ញុំឈីធ្មេញ។	kñom ch 11 tməñ.	I have tooth ache.
តើបងស្រីឈឺប៉ុន្មានថ្ងៃហើយ ?	taə bəŋ srəy chɨt ponmaan tŋay haəy?	How long have you had the pain?
ខ្ញុំឈីបីថ្ងៃហើយ។	kñom ch# bay tŋay haəy.	Three days.
បងស្រីមានដាក់ថ្នាំអីខ្លះទេ ?	boŋ srəy miən daq thnam qay klah tee?	Did you apply any medicine?
ចាស់ នៅទេ។	cah nɨw tee.	Not yet.
អញ្ចឹងខ្ញុំដាក់ថ្នាំអោយ។ ពេល បាត់ឈឺ ខ្ញុំនឹងព្យាបាលធ្មេញ ជ្វន។	qañcəŋ kñom daq tnam qaoy. Peel bat chɨt kñom nɨŋ pyiəbaal tməñ cuun.	So, I will put medicine on for you. When you don't feel the pain I will start the treatment.
ចាស អរគុណ	cah qaakun.	Yes, thanks.

Useful Words

Khmer	Aid to Listening	English	Listening
ក្រោយ	kraoy	behind	器
<mark>គ្រុន</mark>	krun	fever	R
ខ្ពុំ	cum-ŋ 11	disease	祭

ឈាម	chiəm	blood	#
លី	ch 11	pain	#
ឈឺក្បាល	ch# kbaal	Headache	2
ដក	daak	pull	2
ដាក់ថ្នាំ	daq thnam	Apply the medicine	異
ណាត់ជ្លូប	nat cuəp	make an appoinment	異
ថ្នាំ	thnam	medicine	#
ពិនិត្យ	pinŧt	examine	異
ពេលព្រឹក	peel pr 1 k	morning	器
ពេលល្ងាច	peel lŋiəc	evening	#
ព្យាបាល	pyiə baal	treat	器
មិនបាច់	mŧn-bac	not necessary	器
មុត	mut	cut	異
រវល់	rowol	busy	異
រប្ចូស	roobues	injury	器
រុំរប្ចូស	rum roobues	put a bandage	器
លោកវេជ្ជបណ្ឌិត	look wic-cĕəq-bən-d±t	doctor	器
លេប	leep	swallow	異
លេបថ្នាំ	leep tnam	take medicine	異
វិលមុខ	v _i l muk	dizzy	異
ស្ទូនច្បារ	suan cbaa	garden	異
ស្មៅ	smaw	grass	器
ហៅគ្រូពេទ្យ	kruu-pɛɛt	call the doctor	器
អាច	qaac	can	器
អាយុ	qaa-yu	age	#
<u> </u>	qosotsthaan	phamacy	異

GRAMMAR

- I. <u>Numerical Phrases Involving Time Specifiers</u>
- II. Reverse Order of Khmer Time Specifiers
- III. Note

Numerical Phrases Involving Time Specifiers

Time specifier occurs after numerals without a preceding noun head

Time specifier in Khmer includes: year, month, week, days, hour, and minute.

The structure of numeral phrases involving time specifier in Khmer is

Numerical + Time Specifier

Example:

Numerals Specifiers

9	ឆ្នាំ	
one	year	
៣	ឆ្នាំ	
three	years	
9	ខែ	
one	month	
b	ខែ	
two	months	
G	អាទិត្យ	
four	weeks	
៧	ថ្ងៃ	
seven	days	
៨	ម៉ោង	
eight	hours	
9 0	នាទី	
ten	minutes	

<u>Top</u>

The Reverse Order of Khmer Time Specifiers

- The reverse order of Khmer time specifiers result in different meaning. The following examples provide the meaning of the reverse order of Khmer time specifiers.
- Cardinal numbers have to change to ordinal numbers by adding particle " $rac{9}{8}$ " in front of each number.

Specifiers Ordinal Numer

```
ឆ្នាំ
              ဒ္ဓိဓ
    first year
             ទី៣
    third year
 ខែ
   first month
 ខែ
              ទីក្រ
  second month
អាទិត្យ
              38
  fourth week
 ថ្ងៃ
 on the seventh
       day
ម៉ោង
  eight o'clock
 នាទី
             Ron
the tenth minutes
```

Note

The reverse order of Khmer time specifiers " ម៉៉ោង" hour changes from 8 hours to 8 o'clock.

PRONUNCIATION

```
ជំងឺ
                                                  Word
                      sickness
                                     4. Word
                                                              pharmacy
           ពិនិត្យ
                                                  ព្យាបាល
  Word
                                      5. Word
                      to examine
                                                              to treat
           ថ្នាំ
                                                 ម្លង
3. Word
                      medicine
                                      6. Word
                                                              once
```

1. Word ជំងឺ (sickness)

Word ($\mathring{\mathfrak{u}}\overset{\sharp}{\mathfrak{u}}$) has two syllables. ($\mathring{\mathfrak{u}}\overset{\sharp}{\mathfrak{y}}$) is another form of spelling this word. Both forms are acceptable in everyday spelling. Conservative spellers like to spell this word in form ($\mathring{\mathfrak{u}}\overset{\sharp}{\mathfrak{y}}$). The pronunciation of these two form are the same.

Old Spelling	New Spelling	IPA
ជំងឺ	រ <mark>ុំដ</mark> ី	cum ŋ 11

Top

2. Word ពិនិត្យ (to examine)

Word ($\hat{\eta}\hat{s}\hat{s}\hat{\eta}$) has two syllables. Consonant (\hat{s}) could take sub-consonant (\hat{j}) but it is not pronounced.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA
ពិនិត្យ	ពិ	pi-n _t t

Top

3. Word vi (medicine)

Word (\mathfrak{V}°) is a mono syllable. Consonant (\mathfrak{V}) could take sub-consonant (\mathfrak{V}) as an initial cluster.

(Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
	ថ្នាំ	ថ្នាំ	tnam	#

Note:

Word (ថ្នាំ) is also used as a prefix: for example the word (ថ្នាំជីក់) means "cigarette" and word (ថ្នាំលាប) means paint.

Top

4. Word ឱ្យប៉ុស្តាន (pharmacy)

Noun (ឱ៌លំបំស្ថាន) has three syllables. Consonant (លំ) could take sub-consonants (្) as an initial cluster.

Correct Spelling Pronunciation	IPA
--------------------------------	-----

Note:

Word (ឱ្យប៉ល្កាន) is a combinantion of word (ឱ្យប់ប៉) which means "medicine" and (ស្ថាន) which means "house".

Top

5. Word \mathfrak{NM} (to treat "an illness")

Word (\mathfrak{IJM}) has two syllables. Consonant (\mathfrak{I}) could take sub-consonant (\mathfrak{J}) as initial cluster.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
ព្យាបាល	ព្យាបាល	pyiəbaal	器

Note:

Consonant (\hat{U}) changes the form to (\hat{V}) when vowel (-1) is used.

Top

6. Word \did (once)

The word $(rac{u}{2})$ is a mono syllable. Consonant $(rac{u}{2})$ could take sub-consonant $(rac{u}{2})$ as an initial cluster.

Correct Spelling	Pronunciation	IPA	
ម្តង	ម្ពង	mdoŋ	器

Note:

🏴 Word (ម្ពុង) is a short form of (ម្ហុយ ដង) which means "one time"